

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

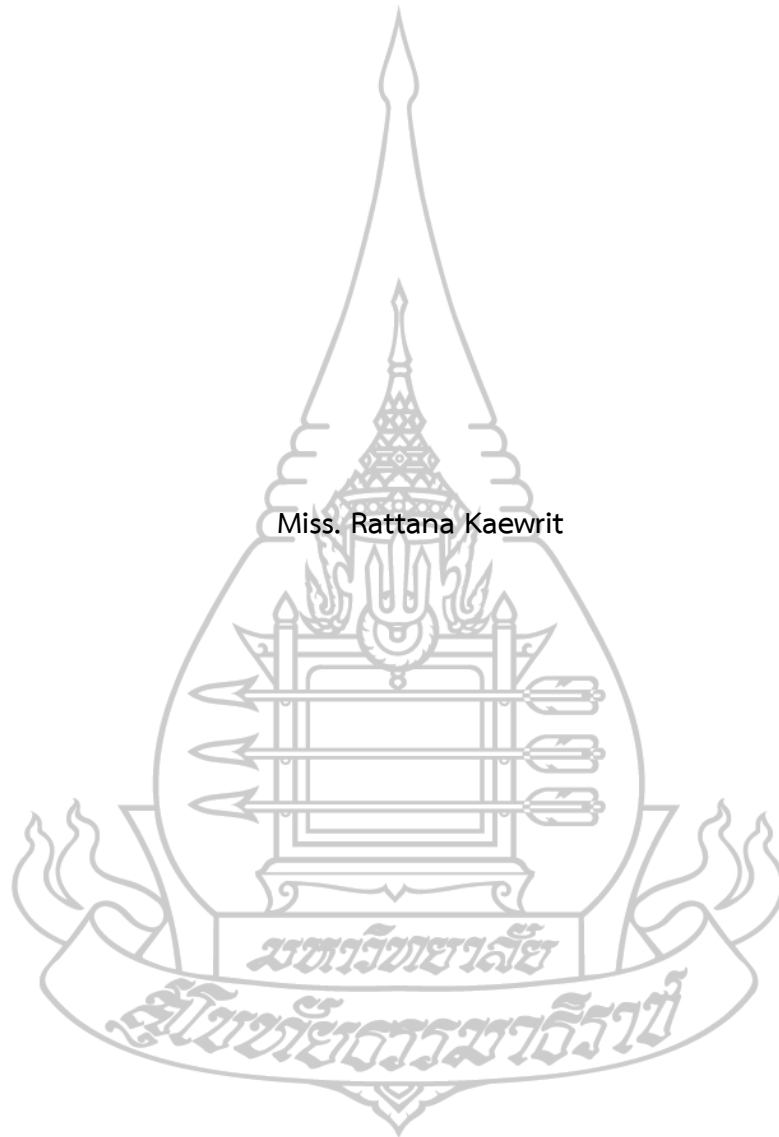

นางสาวรัตนา แก้วฤทธิ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

The Creation of a Supplementary Reading Entitled Place Names
of Chaiya, Our Amazing Old Hometown for Grade 6 Students
of Wat Bangkhram School in Surat Thani Province

Miss. Rattana Kaewrit

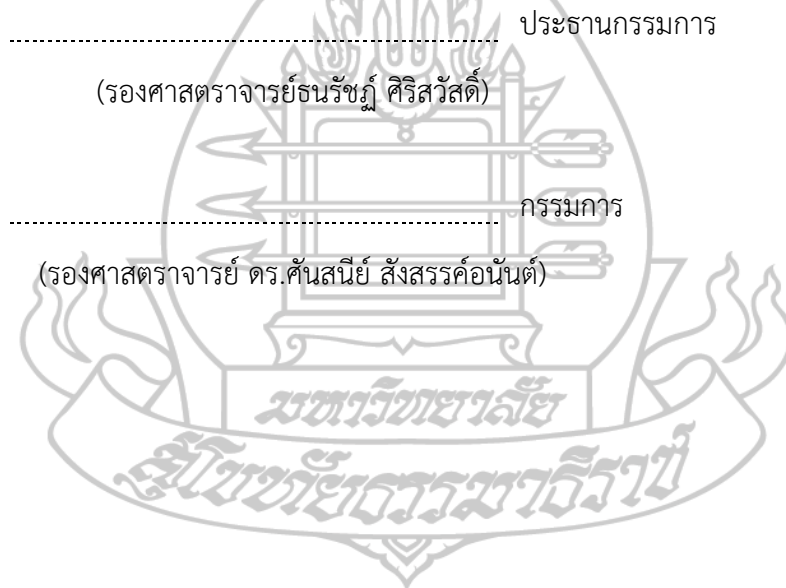
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามิไยยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัด บางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อและนามสกุล	นางสาวรัตนา แก้วฤทธิ
แขนงวิชา / วิชาเอก	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำ
นารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผู้ศึกษา นางสาวรัตนา แก้วฤทธิ์ รหัสนักศึกษา 2622101786
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำนารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ (1) แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำนารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยเนื้อหา 6 บท ได้แก่ บทที่ 1: สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี บทที่ 2: วิเคราะห์ภูมินาม บทที่ 3: ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ บอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน บทที่ 4: ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ บทที่ 5: ภูมินามตั้งตามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป และ บทที่ 6: การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ แต่ละบทมีภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์และกิจกรรมท้ายเรื่อง และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนมีความคิดเห็นว่า คุณภาพในภาพรวมของหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ภูมินาม อำเภอไชยา สุราษฎร์ธานี ประถมศึกษา

Independent Study title: The Creation of a Supplementary Reading Entitled Place Names of Chaiya, Our Amazing Old Hometown for Grade 6 Students of Wat Bangkhram School in Surat Thani Province

Author: Miss. Rattana Kaewrit; ID: 2622101786;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction)

Independent Study Advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this independent study were to (1) create a supplementary reading entitled Place Names of Chaiya, Our Amazing Old Hometown for Grade 6 students at Wat Bangkhram School in Surat Thani province; and (2) to verify the quality of the created supplementary reading.

The key research informants in the study consisted of three Thai language experts and 10 Grade 6 students at Wat Bangkhram School in Surat Thani province, all of whom were purposively selected. The employed study tools were (1) a scale to assess quality of the supplementary reading for the experts; and (2) a questionnaire on students' opinions towards the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the mean, and standard deviation.

The findings of the study revealed that (1) the supplementary reading entitled Place Names of Chaiya, Our Amazing Old Hometown for Grade 6 students at Wat Bangkhram School in Surat Thani province had contents comprising six chapters as follows: Chapter 1: General Condition of Chaiya District, Surat Thani Province; Chapter 2: Analysis of Place Names; Chapter 3: Place Names Created After Plant Names Growing in the Village Locations; Chapter 4: Place Names Created After Landscape Characteristics; Chapter 5: Place Names Created After More than Two Types of Names; and Chapter 6: Creation of Village Names Based on Other Causes; each chapter had illustrations, glossary, and end-of-chapter activities; and (2) regarding results of quality verification of the supplementary reading, it was found that both the Thai language experts and the students had opinions that the overall quality of the supplementary reading was appropriate at the highest level.

Keywords : Supplementary reading, Place names, Chaiya district, Surat Thani, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิด จนกระทั่งเกิดความสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง สูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้แก่ ท่านศุภรัตน์ อินทรสุวรรณ คุณครูชตา俞 ขวัญเมือง และคุณครูจิรวารณ วิไลรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพหนังสือให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้รู้ในท้องถิ่นได้แก่ พระมนัส รงพรหม นายสะอาด ร่าหมาน นายกิตติพงษ์ บุญกันภัย นางสาวเนียง เชื้อบ่อคา นายจำรัส เวชสุวรรณ นายจเร เชื้อพราหมณ์ และนางวรรณอง จันทร์เกลี้ยง รวมทั้งคณะครูโรงเรียนวัดบางคราม ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย ที่ให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือและแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ตลอดมา และที่สำคัญยิ่งต้องกราบขอบพระคุณคุณแม่ไรรวรรณ แก้วฤทธิ์ และทุกคนในครอบครัวของผู้ศึกษาที่เป็นกำลังใจและให้ความสนับสนุนช่วยเหลือด้วยดีมาโดยตลอด

นางสาวรัตนา แก้วฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	4
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ	4
การสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน	30
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	35
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้	36
บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา	41
บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม	52
บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	65
บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ	71
บทที่ 5 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป	84
บทที่ 6 การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ	97
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลภูมินามหมู่บ้านของอำเภอไชยา	112
บทที่ 3 สรุปการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
สรุปการศึกษาค้นคว้า	115
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	131
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	132
ข แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	134
ค ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ	137

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน	145
จ ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน	148
ประวัติผู้ศึกษา	155

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญมาก และมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่สำคัญ นับตั้งแต่มนุษย์รู้จักตัวหนังสือจากการจดบันทึกเหตุการณ์ความรู้ต่าง ๆ จนพัฒนามาเป็นหนังสือในรูปแบบต่าง ๆ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ นั่นคือแหล่งรวบรวมข้อมูล ความรู้ องค์ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดต่าง ๆ มีทั้งความรู้และสาระบันเทิง การอ่านจึงให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ผู้อ่านหนังสือมากจึงเป็นผู้ที่ได้รับสารประโยชน์ เพราะผู้ที่อ่านหนังสือย่อมได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากหนังสือมากกว่าคนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ ผู้ที่อ่านหนังสือจึงถือว่าเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้น การอ่านจึงจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุดสามารถฝึกได้เรื่อย ๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่านเพราะการอ่าน นั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือว่า การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การฟัง ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีกรจำกัดเวลาสถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้ หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้โดยจำกัด ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธินานกว่า และมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความพินิจวิเคราะห์ข้อความ ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าว ๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรือทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านเองได้ หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ และราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้างสร้างแนวคิดและทัศนคติได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใด ๆ โดยเฉพาะ ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติแล้วเกิดผลดี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระหนึ่งที่มีความสำคัญสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะสาระที่ 1 สาระการอ่านโดยกำหนดมาตรฐาน ท 1.1 ให้นักเรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และเนื่องจากภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน

จนชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้เพื่อชื่นชมและนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์รูปแบบต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 37)

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2564 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ย 60.25 และในปีการศึกษา 2565 ได้คะแนนเฉลี่ย 46.58 จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน กล่าวคือ นักเรียนอ่านไม่เข้าใจในสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน วิธีการแก้ปัญหาเป็นวิธีที่ยอมรับว่าเป็นวิธีที่ดีมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนสนใจในการอ่าน คือการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเกิดจากการเรียบเรียงเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จึงเป็นการตอบสนองความต้องการของนักเรียนช่วยให้นักเรียนสนใจได้รับความสนุกสนาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งการนำเอาภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น องค์กรความรู้ในท้องถิ่นเข้ามาประยุกต์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถทำได้หลายวิธี ทั้งการจัดทำเนื้อหาสอดแทรกความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ การจัดทำเอกสาร หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจเข้าถึงองค์ความรู้ในท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการเรียนรู้ภาษาที่เจริญงอกงาม และช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างที่ดีพึงปรารถนาแก่นักเรียน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน และตอบสนองความต้องการของนักเรียน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียน ให้ความรู้ มีคติและสาระที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน อีกทั้งมีรูปแบบที่สวยงาม ภาพประกอบเนื้อหาที่เร้าความสนใจ ให้นักเรียนอยากอ่านมากยิ่งขึ้น การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นตัวเลือกหนึ่ง ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอไชยา เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นอำเภอแห่งเมืองประวัติศาสตร์ที่ยาวนานขนานนามอาณาจักรศรีวิชัยในอดีต มีสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งมีความหลากหลายในการตั้งชื่อหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้ ลักษณะภูมิประเทศ เหตุการณ์ในอดีตและอื่น ๆ ดังนั้นการให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน จะทำให้นักเรียน ได้เรียนรู้ และรู้จักซึ่งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ภูมินามเป็นชื่อที่ใช้เรียกขานสถานที่ที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ทั่วไป ทั้งนี้มักตั้งและกำหนดให้มีความแตกต่างเบื้องต้นทางพื้นที่ เพื่อจะได้สามารถเรียกบ่งบอกสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างจำเพาะเจาะจง สเนหา บุญยรักษ์ และทิพย์สุตา นัยทรัพย์ (2542, น. 5) ได้อธิบายความหมายของภูมินามว่า ภูมินามวิทยา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้แก่ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏ และปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา “ภูมินาม” ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ในการพัฒนาหนังสือเพื่อนำมาใช้พัฒนานักเรียนนั้น มีงานวิจัยที่ปรากฏนำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ทศพร แสงรัตน์ (2562, น. 108) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม จังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมในด้านต่าง ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า หนังสือ มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีผลการประเมินระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$) และผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมหนังสือของนักเรียน จากการประเมินคุณภาพโดยรวมของ หนังสือจากนักเรียน สรุปได้ว่า หนังสือมีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$) สามารถนำไปพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อำเภอไชยา เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เคยเป็นเมืองเก่าแก่มาแห่งหนึ่งทาง ภาคใต้ เชื่อกันว่าเคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรศรีวิชัย ในสมัยโบราณ มีโบราณสถานที่เป็นหลักฐานหลายแห่ง ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบน้ำเค็ม มีป่าไม้ชายเลน ไม้เบญจพรรณ เป็นที่ราบลุ่ม และที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้พืชพรรณต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ยืน ต้นทั่วไป ด้วยเหตุนี้อำเภอไชยาเป็นอำเภอที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งประวัติศาสตร์ ลักษณะภูมิประเทศ พืชพรรณต่าง ๆ จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านที่หลากหลายและน่าสนใจ

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจจะสร้างหนังสือส่งเสริม การอ่าน โดยการนำภูมินามชื่อหมู่บ้านของอำเภอไชยามาเป็นเนื้อหาในการเรียบเรียง เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียน เกิดนิสัยรักการอ่าน การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นจะทำให้บทเรียนสนุกสนานและน่าสนใจผู้เรียน จะมีประสบการณ์ที่กว้างขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความรัก ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ในความเป็นท้องถิ่นของตน

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามอำเภอไชยา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามอำเภอไชยา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม อำเภอกาบัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อหาจำนวน 6 บท ได้แก่ สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์ภูมินาม ภูมินามตามชื่อพันธุ์ไม้ บอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ภูมินามตั้งตามลักษณะ ภูมิประเทศ ภูมินามตั้งตามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น ตั้งชื่อตามอาณาเขตของสถานที่ตั้งชื่อตามความเชื่อของบุคคลในท้องถิ่นเพื่อเป็นสิริมงคล โดยแต่ละบทจะมีภาพประกอบและมีกิจกรรมท้ายเรื่อง

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ดังนี้

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

- 4.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.3 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.4 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.5 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.6 รูปแบบของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.7 หลักการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.8 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.1.9 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.2 ความรู้เรื่องภูมินาม

- 4.2.1 ความหมายของภูมินาม
- 4.2.2 ประเภทของภูมินาม

4.3 ความรู้เกี่ยวกับอำเภอไชยา

- 4.3.1 ประวัติความเป็นมา
- 4.3.2 ประเภทภูมินามอำเภอไชยา

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 4.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้ภูมินามเป็นเนื้อหา
- 4.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ หรือจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ได้โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, น. 1) ได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ว่าได้แก่หนังสือที่มีสาระหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละคน

จินตนา ไบกาชุยี (2552, น. 7) ได้กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้นอาจเป็นหนังสือ สารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์ต่อผู้อ่าน

ถวัล มาศจรัส (2553, น. 11) ได้กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เป็นการเพิ่มทักษะด้านการอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ความรู้และความคิด ปรัชญา และความบันเทิงซึ่งอาจจะเป็นหนังสือสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย วรรณกรรมเยาวชน เป็นต้น ช่างจะมีรูปแบบสวยงาม เนื้อหามีทั้งคำประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง มีภาพประกอบสวยงามเพื่อโน้มน้าวจิตใจเด็กให้อยากอ่าน และเพลิดเพลินไปกับภาพและเรื่องราวที่ผู้เขียนนำเสนอ

จากความหมายข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่สร้างขึ้น หรือเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นนอกเหนือจากบทเรียน ซึ่งมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ โดยอาจใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะใดทักษะหนึ่ง

4.1.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อการเรียนสอนประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน ในการจัดทำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นต้องมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา

ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552, น. 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน สนองความต้องการของวัยนักเรียน

2. ช่วยเสริมสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. ช่วยพัฒนาการเรียนด้านภาษาของผู้เรียน

4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติของผู้เรียน

5. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็นและเกิดนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือหาความรู้ และช่วยให้อ่านหนังสือได้เหมาะสมกับวัย

นอกจากความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว หนังสือส่งเสริมการอ่านยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ตามหลักสูตรให้กว้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดรักการอ่าน และเห็นความสำคัญของการอ่าน ฤวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 3) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, น. 151-152) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนสรุปเนื้อเรื่องช่วยสร้างลักษณะของผู้เรียนให้เป็นที่ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน กระตือรือร้น ในการติดตามความรู้ที่ศึกษา ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือและเห็นคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์ในหนังสือ และผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิด อย่างหลากหลายตามลักษณะการนำเสนอของผู้เรียบเรียงในหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเล่มสามารถนำความรู้และทักษะ ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็กมากเพราะเป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจเหมาะสมกับวัย และยังรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หากจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กในเรื่องราวที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจอีกด้วย

4.1.3 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ส่งผลต่อการฝึกทักษะการอ่านเพื่อการเรียนรู้ และรูปเล่มเนื้อหาที่น่าสนใจนั้น ควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือครบถ้วน มีเนื้อหาสาระตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เกิดความเพลิดเพลิน ตลอดจนมีความสวยงามน่าอ่านซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 3-4) กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่ามีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ปก เป็นส่วนแรกที่สุดของเล่ม ทำหน้าที่ควบคุมรูปเล่ม และนำไปสู่เนื้อหาภายในเล่ม ดังนั้น ปกหนังสือจึงมีความสำคัญทั้งในด้านความคงทน งดงาม และความมีเสน่ห์ที่เร้าใจ ปกหนังสือทั่วไปจึงมักใช้กระดาษที่แข็งและหนากว่าเนื้อหาภายในเล่ม นอกจากนี้ยังมีภาพที่น่าสนใจ ชักชวนให้ติดตามเรื่องราวภายในเล่ม รวมทั้งชื่อหนังสือ และชื่อผู้เขียนเรื่องด้วย

2. เนื้อหา เป็นส่วนหลักของการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ตัวอักษรชนิดต่าง ๆ ที่อ่านง่าย ชัดเจน มีความต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ต้นจนจบ เนื้อหาในหนังสือทุกเล่มควรเขียนให้ถูกต้องมีการจัดย่อหน้า และวรรคตอนอย่างเหมาะสมนอกจากนั้นยังอาจใช้ขนาดและแบบของตัวอักษรช่วยเน้นให้การอ่านเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น ซึ่งในส่วนของเนื้อหาประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ส่วนนำเรื่องหรือบทนำเรื่อง คือข้อความที่ผู้เขียนเสนอไว้ในย่อหน้าแรก มีลักษณะการเขียนเป็นการเปิดเรื่องเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

2.2 ส่วนเนื้อเรื่อง อาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่สำคัญคือส่วนเนื้อเรื่องต้องให้สารประโยชน์ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และการนำเสนอควรมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและเข้าถึงสารประโยชน์ของเรื่องได้เป็นอย่างดี

2.3 ส่วนสรุปเรื่อง คือ ข้อความส่วนสุดท้ายของเรื่อง เป็นข้อความที่เขียนปิดเรื่องภายหลังจากที่ได้กล่าวเนื้อเรื่องครบทุกเรื่องแล้ว โดยอาจสรุปประมวลสาระสำคัญของเรื่อง หรืออาจเขียนกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิด ความคิดที่กว้างขวางออกไป

3. ภาพประกอบ เป็นส่วนเสริมให้การนำเสนอเนื้อหาสาระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาพประกอบ ไม่เพียงแต่ช่วยให้เรื่องราวที่น่าสนใจชัดเจนครบถ้วนยังทำหน้าที่ตกแต่งให้หนังสืองดงามเพิ่มความสบายตาสบายใจในการอ่านหนังสือ

สมพร จารุณัฐ (2550, น. 78-81) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนนำเรื่อง หรือบทนำเรื่อง คือข้อความที่ผู้เขียนเสนอไว้ในย่อหน้าแรก มีลักษณะการเขียนเป็นการเปิดเรื่องซึ่งยังไม่ใช่เป็นการกล่าวถึงเนื้อเรื่องจริง ๆ เพียงแต่เป็นการเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่าเขาจะได้อ่านเรื่องอะไรในย่อหน้าต่อ ๆ ไป บทนำเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญมากของงานเขียน เพราะเป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เป็นส่วนที่จะช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าจะอ่านเรื่องต่อไปหรือไม่ทราบถึงประโยชน์ของเนื้อหาสาระที่จะได้อ่านโดยผู้เขียนอาจขึ้นต้นด้วยการบอกผู้อ่านตรง ๆ ว่าเขากำลังจะกล่าวถึงเรื่องอะไร หรือใช้วิธีการเสนอปัญหาเพื่อนำไปสู่การอภิปรายหรือการแก้ไขปัญหาซึ่งจะเป็นสาระสำคัญของงานเขียนต่อไป

2. ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของงานเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพราะส่วนเนื้อเรื่องเป็นส่วนที่เกิดเป็นงานเขียนเรื่องนั้น ๆ ขึ้นมา ซึ่งอาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับขอบข่ายของเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เมื่อผู้อ่านได้อ่านจบแล้วควรได้รับประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายทุกประการ

3. ส่วนสรุปเรื่อง คือข้อความส่วนสุดท้ายของเรื่องเป็นข้อความที่ผู้เขียนเขียนปิดเรื่อง ภายหลังจากที่ได้กล่าวเนื้อเรื่องครบทุกเรื่องแล้ว และช่วยให้ผู้อ่านได้ใช้เวลาช่วงนี้ ประมวลผลความคิดหรือขยายความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ได้อ่านมาแต่ต้น ผู้เขียนอาจใช้วิธีการเขียนสรุปเรื่องต่าง ๆ กัน โดยอาจจะเขียนสรุปประมวลสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านมาแล้วไว้ในบทนำเรื่องอีกครั้งหนึ่งเพื่อช่วยดึงดูดผู้อ่านกลับมาที่ความคิดสำคัญอันเป็นจุดมุ่งหมายของงานเขียนทั้งเรื่อง หรือกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดที่กว้างขวางออกไปหรือเสนอแนะแง่มุมอื่นที่ผู้อ่านควรคิดหรือศึกษาต่อไปอีก

จินตนา ไบกาชุยี (2552, น. 41-47) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่ามีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. หัวข้อเรื่อง โดยมีความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ ชุมชนรอบตัว ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและความสนใจในการอ่านของเด็ก
2. แก่นเรื่องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ มีแก่นเรื่องเพียงเรื่องเดียว หรือถ้ามีหลายเรื่องควรมีการเชื่อมโยงเป็นแนวเรื่องเดียวกัน
3. โครงสร้างเนื้อหา หรือ โครงเรื่องประกอบด้วยบทนำเรื่อง บทเนื้อเรื่อง บทสรุปหรือบทท้ายเรื่อง และอาจมีภาคผนวกด้วย
4. การออกแบบหนังสือ ได้แก่ขนาดรูปเล่ม ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนท้ายของหนังสือ ภาพประกอบในเรื่อง และภาพปก รวมไปถึงจำนวนหน้าทั้งหมด

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปก เนื้อหา และภาพประกอบ ซึ่งในส่วนของเนื้อหาเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่จะแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์โดยประกอบด้วยส่วนย่อย 3 ส่วน คือ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ดังนั้นในการสร้างสรรค์งานเขียนประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่านควรมีองค์ประกอบ ที่ศึกษาทำความเข้าใจและศึกษาว่ามีรายละเอียดที่สัมพันธ์เชื่อมโยงต่อกันอย่างไร เพื่อที่จะสร้างงานเขียนที่เหมาะสมกับผู้อ่านและมีคุณค่าต่อการอ่านอย่างมีคุณภาพ

4.1.4 ลักษณะที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นการเขียนเนื้อหาเพียงประเด็นในประเด็นหนึ่งแล้วเรียบเรียงเป็นเรื่องราว เน้นความสนุกสนาน และส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะการอ่านปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเขียนหนังสือแต่ละประเภทต้องคำนึงถึงลักษณะและรูปแบบของหนังสือมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะชักจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

ดังนี้

จินตนา ไบกาชุยี่ (2542, น. 25) ได้กล่าวถึงลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดี

1. ไม่สอนโดยตรงอย่าให้ผู้เรียนเข้าใจว่ากำลังถูกสอน
2. จุดประสงค์ของเรื่องชัดเจน ต้องการให้เด็กรู้อะไร ต้องให้ชัดเจน
3. คุณค่าของเรื่องต้องมีแก่น ความคิดรวบยอดที่ดี
4. เนื้อเรื่องที่ดี ชวนอ่าน ให้คิดสอนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน
5. รสของเนื้อหา ตามรสนิยมความชอบของเด็ก
6. ตัวละครต้องมีการเคลื่อนไหว
7. การตั้งชื่อเรื่องให้สะดุดตา สะดุดใจ สร้างความสนใจ สะเทือนใจ
8. การสร้างฉาก ต้องเป็นฉากสมจริง กลมกลืนกับเรื่องยุคสมัย
9. ยุคสมัยหรือกาลเวลาที่เกิดขึ้น ต้องให้สอดคล้องกับฉาก ตัวละคร
10. กลวิธีการเขียนเพื่อเสนอเนื้อหา อาจเขียนบรรยายได้หลายรูปแบบแล้วแต่เด็ก

แต่ละคน

สุวิทย์ คำมูล (2550, น. 79-80) กล่าวถึงลักษณะของการเขียนหนังสือส่งเสริมการ

อ่านดังนี้

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นการเขียนโดยนำเนื้อหาบางประเด็นแล้วแตกออกเป็นเรื่องราว เน้นที่ความสนุกสนานมากกว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม และมุ่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ประเด็นที่นำมาเขียนส่วนใหญ่จะเป็นคุณธรรมต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กหรือจุดเน้นในเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งประเด็นที่นำมาแต่งใน 1 เล่มควรมีประเด็นเดียว หนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเขียนได้หลายลักษณะตามความถนัดของผู้เรียนหรือตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา เช่น

1. เขียนในลักษณะบันเทิงคดี เป็นการเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน บันเทิงคดีสำหรับเด็กอาจเขียนได้หลายแนว เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องเล่าการ์ตูน
2. เขียนในลักษณะสารคดี เป็นการเขียนที่ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากการอ่าน สารคดีสำหรับเด็กก็คือการนำสาระความรู้ในเนื้อหาวิชามาเขียนตามแนว การเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั่นเอง
3. เขียนในลักษณะร้อยกรอง ทั้งหนังสือที่เขียนในลักษณะบันเทิงคดีหรือสารคดีสามารถนำมาแต่งด้วยร้อยกรองด้วยเรื่องราวได้ทั้งนั้น ร้อยกรองสำหรับเด็กโดยเฉพาะอาจแต่งขึ้นเพื่อมุ่งให้ได้รับรสไพเราะในการอ่าน สนุกสนานและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้ เช่น เพลงปลอบ เพลงกล่อม เพลงประกอบการละเล่น ปริศนาคำทาย บทกลอนสอนใจ

กล่าวโดยสรุปลักษณะการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านมีหลายลักษณะ กล่าวคือ เป็นงานเขียนบันเทิงคดี สารคดี ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาและตามความถนัดของผู้เรียน โดยหนังสือส่งเสริมการอ่านที่จัดทำขึ้นจะต้องมีรูปแบบที่สวยงาม น่าสนใจ มีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนตามรูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.5 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือสำหรับเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาประเภทของหนังสือสำหรับเด็กซึ่งได้นำเสนอไว้ดังนี้

วินัย รอดจ่าย (2540, น. 9-10) กล่าวถึงประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทบันเทิงคดี คือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็ก เขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แบ่งออกได้ดังนี้

- 1.1 นิทาน
- 1.2 นวนิยาย
- 1.3 เรื่องสั้น
- 1.4 เรื่องแปล
- 1.5 การ์ตูน

2. ประเภทสารคดี คือหนังสือที่ให้ความรู้แก่เด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

- 2.1 สารคดีทั่วไป
- 2.2 สารคดีชีวประวัติ
- 2.3 สารคดีท่องเที่ยว

3. ประเภทร้อยกรอง คือหนังสือประเภทบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แบ่งออกได้ดังนี้

3.1 ร้อยกรองสำหรับเด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

- 3.1.1 เพลงกล่อมเด็ก
- 3.1.2 เพลงปลอบเด็ก

3.2 ร้อยกรองสำหรับเด็กวัยรุ่น แบ่งออกได้ดังนี้

- 3.2.1 เพลงประกอบการเล่นของเด็ก
- 3.2.2 ปริศนาคำทาย
- 3.3.3 บทกลอนสอนใจวัยรุ่น

จินตนา ไบกาซูยี (2544, น. 157) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นผู้เขียนอาจเขียนออกมาในลักษณะของหนังสือสารคดีซึ่งให้ทั้งความรู้ ความคิด ในทฤษฎีที่หลากหลายและ

กว้างขวาง ในรูปแบบแนวการเขียนที่แตกต่างกันออกไปโดยอาจจะใช้แนวการเขียนให้ความบันเทิง สอดแทรกไปในตัวด้วย สารคดีประเภทนี้ อาจเป็นสารคดีท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ สารคดีของดีและ อาชีพในท้องถิ่น

นพวรรณ และปานบุญ ศิริเวชกุล (2546, น. 10) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็กแบ่ง ออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ บันเทิงคดีและสารคดี ซึ่งเป็นการแบ่งอย่างกว้าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของ ผู้เรียนหากพิจารณาให้ละเอียดไปตามอายุของผู้อ่าน ประเภทของหนังสือนี้จะต้องมีความแตกต่างกันใน เรื่องของเนื้อหา ภาษาและการนำเสนอที่มีระดับความซับซ้อนของเรื่องจึงมีการแบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กไว้หลายลักษณะด้วยกัน โดยยึดวิธีการเขียนหรือรูปแบบของหนังสือและวัยของเด็กเป็นหลัก และหาก ยึดตามหลักการนี้ จะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กได้สามประเภทคือ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือสารคดีและ หนังสือภาพ

1. หนังสือบันเทิงคดีคือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อความสุขสำราญเพลิดเพลิน เขียน ได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ซึ่งสามารถแบ่งได้อีกหลายรูปแบบ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน เป็นต้น

2. หนังสือสารคดี คือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ความรู้สำหรับเด็กและเยาวชนใน เรื่องต่าง ๆ รอบตัว แบ่งออกเป็น สารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว

3. หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่ใช้รูปภาพเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำขึ้นสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนจนถึงระดับประถมศึกษาตอนต้น ที่ยังไม่สามารถอ่านคำยาก ๆ ได้

จากกล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่ มุ่งเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด หลักการ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วหนังสือเล่มหนึ่ง มักจะ เสนอเนื้อหามากกว่ารูปแบบเดียว

4.1.6 รูปแบบของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่ช่วยส่งเสริมทักษะทางการอ่านและ ปลุกฝังให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นในการออกแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านจะต้องช่วยกระตุ้น ดึงดูดความสนใจของนักเรียน มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบของการเขียนหนังสือส่งเสริมการ อ่าน ดังนี้

1) รูปแบบหนังสือ

รูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนต้องคำนึงถึงลักษณะ รูปเล่ม โดยออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ลักษณะรูปแบบของหนังสือนับว่ามีส่วนที่สำคัญซึ่งจูง เด็ก ๆ เด็ก ๆ เกิดความสนใจได้

ถวัลย์ มาศจรัส (2538, น. 47) กล่าวถึงรูปแบบการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า หนังสือโดยทั่ว ๆ ไป จะมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่หนังสือสำหรับเด็กเรียกว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม จะมีรูปแบบ 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. หนังสือ Die-cut เป็นหนังสือที่ตัดเป็นรูปต่าง ๆ เช่น วงกลม รูปดาว รูปรถ รูปตะกร้า เป็นต้น
2. หนังสือ Pop-up คือหนังสือสามมิติ เมื่อเปิดหนังสือออกมาจะเป็นรูปต่าง ๆ ยื่นขยายออกมาจากหน้าหนังสือ เป็นภาพบ้างสัตว์ลุกขึ้นนั่ง ยืน นอน ในต่างประเทศที่การพิมพ์ก้าวหน้า หนังสือประเภทนี้มีเสียงประกอบด้วย

3. หนังสือ Up right คือหนังสือแนวตั้งปกติ

4. หนังสือ Oblong เป็นหนังสือแนวนอนทั่ว ๆ ไป

รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบแต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะตัว ในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านควรกะทัดรัด ขนาดควรมีขนาดเหมาะสมมือเด็กในการหยิบและเปิดอ่าน

2) ขนาดหนังสือ

จินตนา ไบกาชุย (2534, น. 19) ได้อธิบายถึงขนาดของหนังสือที่นิยม คือ ขนาด 8 หน้ายก เท่ากับ 18.5×26 เซนติเมตร ขนาด 16 หน้ายก เท่ากับ 13×18.5 เซนติเมตร และขนาด 16 หน้ายกใหญ่ เท่ากับ 14.8×21 เซนติเมตร จำนวนหน้าและการจัดหน้าสำหรับเด็กเล็กก่อนอนุบาล ประมาณ 5-10 หน้า เด็กชั้นประถมต้น (ป.1-ป.3) ประมาณ 16-30 หน้า เด็กชั้นประถมปลาย (ป.4-ป.6) ประมาณ 30-100 หน้า และเด็กวัยรุ่น 100-200 หน้า การจัดหน้าหนังสือควรมีความประณีต ความสมดุล ภาพรวมบนหน้ากระดาษหนังสือต้องเหมาะสมทั้งขนาดของภาพ ขนาดของตัวอักษร ตัวหนังสือและภาพชัดเจน การจัดวางภาพ และเนื้อเรื่องสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ให้ภาพและเนื้อเรื่องอยู่คนละหน้า (ภาพอาจจะอยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวาของเนื้อเรื่อง) ซึ่งที่เป็นที่นิยมให้ภาพและเนื้อเรื่องอยู่ในหน้าเดียวกัน (ภาพด้านบน เนื้อเรื่องอยู่ด้านล่าง) การจัดวางหน้าในแต่ละหน้าไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกันทุกเล่ม

กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 15) กล่าวถึงรูปเล่มที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า ขนาดของหนังสือส่งเสริมการอ่านควรกะทัดรัด ขนาดควรมีขนาดเหมาะสมมือเด็กในการหยิบและเปิดอ่านเพื่อความสะดวกของผู้อ่าน

สรุปได้ว่าขนาดของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ควรมีขนาดที่เหมาะสมเหมาะสมกับการอ่านที่เหมาะสมกับการอ่านของเด็ก โดยอาจแบ่งเป็นขนาดตามแต่ละช่วงวัย มีรูปแบบขนาดที่หลากหลายขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอย่างไร ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเด็กมากที่สุด

3) ขนาดของตัวอักษรและการเลือกใช้ตัวอักษร

กรมวิชาการ (2544, น. 29) ได้กำหนดตัวอักษรในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

30 พอยท์

ระดับก่อนวัยเรียนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้ตัวอักษรขนาด

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประมาณ 24 พอยท์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ประมาณ 18-20 พอยท์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณ 16 พอยท์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 24 พอยท์

ภัทรขวัญลาสงยาง (2561, น. 143) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้ตัวอักษรว่า ตัวอักษรเป็นส่วนประกอบสำคัญของหนังสือ เนื่องจากผู้แต่งใช้ตัวหนังสือในการถ่ายทอดความคิดผ่านไปยังหนังสือสำหรับเด็ก ต้องเลือกตัวอักษรหรือตัวพิมพ์ที่อ่านง่าย และดึงดูดความสนใจของเด็ก ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงรูปแบบ ขนาดช่องไฟ สีของตัวอักษร และขนาดของตัวอักษรจึงต้องเหมาะสมกับวัยของผู้่าน การเลือกใช้ตัวอักษรในหนังสือสำหรับเด็กมีหลักดังนี้

1. ตัวอักษรควรมีขนาดโต เส้นหนาพอเหมาะกับสายตาเด็ก
2. ตัวอักษรต้องเป็นแบบที่เหมาะสมทั้งส่วนสูงและความหนา
3. น้ำหนักของเส้นตัวอักษรต้องสม่ำเสมอ เส้นไม่ขาด มีหัวชัดเจน
4. ตัวอักษรแต่ละตัวจะต้องเรียงตัวติดกันได้ดีเมื่อสร้างคำ
5. ตัวอักษรต้องมีลักษณะสบายตา ไม่ควรใช้ตัวอักษรหรือตัวพิมพ์แบบ

ประติษฐ์ เพราะนอกจากทำให้ผู้อ่านอ่านยากแล้ว เด็กอาจจดจำรูปแบบของตัวอักษรหรือตัวพิมพ์ลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบตัวอักษรมาตรฐาน

สรุปการเลือกขนาดตัวอักษร และการเลือกใช้ตัวอักษร ได้ว่า ตัวอักษรควรมีขนาด 19-30 พอยท์ ขึ้นอยู่กับช่วงวัยของผู้อ่าน ถ้าผู้อ่านอยู่ในวัยเด็กก็ใช้ตัวอักษรที่ใหญ่ และเมื่อวัยของเด็กโตขึ้นก็สามารถลดขนาดตัวอักษรลงมาได้ และการเลือกใช้ตัวอักษรควรเป็นตัวอักษรที่ไม่มีลวดลาย เป็นไปตามแบบมาตรฐาน ทั้งนี้จะต้องอ่านง่าย และดึงดูดความสนใจผู้อ่าน

4) ภาพประกอบ

กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 14-15) กล่าวถึงภาพประกอบไว้ว่า ภาพมีความสำคัญมากที่ดึงดูดความสนใจให้เด็กอยากอ่าน ภาพช่วยปรุงแต่งหนังสือให้น่าอ่าน เด็กเล็กสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องราวจากภาพมากกว่าจากตัวหนังสือ ลักษณะของภาพประกอบที่ดี มีดังนี้

1. ชนิดของภาพ ภาพประกอบอาจเป็นภาพวาด ภาพร่าง (Sketch) ภาพแรเงา ภาพลายเส้น ภาพตัดต่อและภาพถ่าย แต่เน้นว่าควรเป็นภาพวาดมากกว่าภาพถ่ายเพราะภาพวาดจะมีความสวยงามน่าสนใจก่อให้เกิดจินตนาการและสื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ

2. ลักษณะของภาพ ภาพจะต้องถูกต้อง ชัดเจน ประณีต สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ภาพมีชีวิตชีวา ภาพมีการเคลื่อนไหว เร้าอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านให้คล้อยตามไปกับคำบรรยาย ซึ่งเป็นผลให้เกิดความประทับใจ

3. ภาพควรเสนอความรู้สึกได้ดี

4. ภาพประกอบในหนังสือเด็กเล็กควรมีขนาดใหญ่และชัดเจน

5. ภาพที่ดีไม่ควรเป็นภาพที่แสดงความรู้สึกอันก้าวร้าว รุนแรงหรือมีลักษณะในทางโหดร้าย เพราะภาพเหล่านี้จะประทับอยู่ในความทรงจำของเด็ก

6. สีของภาพ ช่วยสร้างอารมณ์และเร้าความสนใจได้ดี การใช้สีในภาพประกอบควรคำนึงถึงอิทธิพลของสีที่มีต่อความรู้สึก เด็กชอบสีมากกว่าภาพขาวดำ ควรใช้ภาพที่มีหลายสีมากกว่าที่มีสีเดียว สีสดใส ชัดเจนไม่เลอะเลือน มีความกลมกลืน และแสดงความหมายตามธรรมชาติและความเป็นจริง

7. ขนาดของภาพโดยทั่ว ๆ ไป เด็กจะชอบภาพที่ชัดเจน ดึงดูดความสนใจขนาดของภาพควรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพต้องเร้าความสนใจให้ติดตามอ่านเนื้อเรื่อง ภาพต้องมีเหตุผล มีความต่อเนื่อง

จากการศึกษาภาพประกอบ สรุปได้ว่า ในการสร้างภาพประกอบหนังสือจะต้องคำนึงถึงขนาดของภาพ สีเส้นของภาพ และความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง จะต้องเป็นภาพที่เกิดจินตนาการไม่ใช่ความรุนแรง เป็นภาพที่มีความชัดเจนดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

4.1.7 หลักการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 18-21) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า วิธีการเขียนเรื่องเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะทำให้เรื่องที่เขียนขึ้นมาได้น่าอ่าน ถึงแม้ว่าเรื่องนั้นจะมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ แต่ถ้าไม่มีวิธีการเขียน เนื้อเรื่องคืออย่างไร ก็ตามจะไม่เร้าความสนใจให้เด็กติดตามอ่านจนจบได้ ซึ่งวิธีการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีดังนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเขียน ควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็ก เรื่องที่มีลักษณะที่กระตุ้นความสนใจ และสร้างความกระตือรือร้นให้เด็กหรือผู้อ่าน อีกทั้งเรื่องควรเหมาะสม กับอายุสมองของผู้อ่าน ซึ่งแบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มอายุสมอง 2-7 ปี หลีกเลียงการลงโทษ ตัวเล็กต้องชนะตัวใหญ่

- (2) กลุ่มอายุสมอง 7-10 ปี แสงสว่างวับ ทำดีต้องได้ดี
- (3) กลุ่มอายุสมอง 10-13 ปี ทำตามสังคม ชอบเรื่องคนดี คนเด่น คนสำคัญ
- (4) กลุ่มอายุสมอง 13-16 ปี นิยมอุดมคติ ชอบเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (5) กลุ่มอายุสมอง 16-25 ปี ชอบนิยายเพื่อฝัน เรื่องที่ต่อสู้อุปสรรคแล้วตอน

จบพบความสมหวัง

- (6) กลุ่มอายุสมองเกิน 25ปี ขึ้นไป ยึดตามคติสากล มีเหตุผล ชอบเรื่องสมจริง
2. การตั้งชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องให้สะดุดตา สะดุดใจ ให้ความสนใจ และมีความหมายในตัวเองชื่อเรื่องต้องไม่ซ้ำชัดเจนเกินไป เช่น โทษของการลักขโมย ทำให้ชื่อเรื่องขาดความ
 3. ตัวละคร ต้องให้สมจริง สมวัยของเด็ก เด็กชอบตัวละครที่เป็นสัตว์พูดได้สิ่งที่ไม่มีชีวิตไม่ควรแต่งให้พูดได้ ต้องปูพื้นตัวละครให้ผู้อ่านรู้จักก่อนดำเนินเรื่อง ถ้าจะเขียนตัวละครให้สัตว์พูดได้ ต้องศึกษาอุปนิสัยธรรมชาติของสัตว์นั้น ๆ ด้วย อย่าเขียนผิดธรรมชาติ ตัวละครต้องมีชีวิตชีวา ถ้าตัวละครมีการสนทนากัน อย่าสั่งให้การสนทนานั้นยาวเกินไป ชื่อของตัวละครอย่าให้มีอักษรเดียวกันมาก จะทำให้เด็กสับสนระหว่างตัวดีกับตัวร้าย และอย่าตั้งชื่อด้วยศัพท์ยาก ๆ
 4. ฉาก ควรเหมาะกับเนื้อเรื่อง ควรมีการบรรยายฉากบ้างเพื่อให้เด็กเข้าใจถ้าเป็นการเชื่อมต่อฉากต้องใช้ความต่อเนื่องกันอย่างมีศิลปะ
 5. เนื้อเรื่องต้องมีเป้าหมายแน่นอน เนื้อเรื่องอิงหลักสูตรและถูกต้องตามหลักจิตวิทยา เนื้อเรื่องไม่เป็นพาเป็นภัยแก่เด็ก เนื้อเรื่องต้องกะทัดรัด ไม่เยิ่นเย้อ การดำเนินเรื่องฉับไวและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ มีแก่นเรื่องชัดเจนเพียงอย่างเดียวใน 1 เรื่อง โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีเหตุผล โดยเฉพาะถ้าแต่งเป็นนิทานต้องให้สมเหตุสมผล แทรกคุณธรรม อย่าสอนให้ ง่าย ซ้ำฉลาด คดโกง โทก โทก เนื้อเรื่องควรสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ควรเป็นความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่งอย่าลอกเลียนแบบใคร ถ้าเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกันต้องเป็นแต่ละเหตุแต่ละผลไม่ปะปนกัน ต้องมีจุดเริ่มต้นอย่าให้จืดชืด ต้องแต่งให้สนองความต้องการของเด็ก
 6. ภาษาที่ใช้ ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านมีเทคนิคการใช้ภาษา ดังนี้
 - (1) ใช้ภาษาง่าย ๆ สุภาพ สะดวกแก่การเข้าใจ
 - (2) ระดับความยากง่ายของภาษาต้องให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็ก
 - (3) ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย
 - (4) ใช้คำพูดชัดเจน ไม่ควรใช้ภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ
 - (5) กระบวนประโยคต้องชัดเจนตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย แต่ถ้าหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นภาษาต่างประเทศ คำและประโยคต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา นั้น ๆ
 - (6) ใช้ภาษาให้สื่ออารมณ์บ้าง
 - (7) การเขียนสารคดีต้องเขียนให้สนุก อย่าเขียนให้เหมือนเรียงความ

(8) ถ้าเป็นคำถามคำตอบ ต้องให้ถามต่อกันอย่างสมเหตุสมผลและสมวัย
 (9) ควรหลีกเลี่ยงตัวเลขที่แสดงราคาสิ่งของ เพราะอาจเปลี่ยนแปลงได้
 (10) ประโยคควรเขียนไว้ให้สั้นๆ เน้นความสนใจ อย่า เยิ่นเย้อ
 (11) ควรใช้ประโยคง่าย ๆ เป็นธรรมชาติ และควรเป็นประโยคที่ประธานเป็นผู้กระทำกริยาโดยตรงแล้วตามด้วยกรรม เช่น ประโยค "แมวกินปลา" อย่าใช้ประโยค = "ปลาถูกแมวกิน" เป็นต้น

- (12) ไม่ควรใช้คำว่า "กล่าวว่่า บอกว่่า พุดว่่า" ในบทเจรจา
- (13) อย่าใช้คำแสลง
- (14) อย่าใช้คำซ้ำบ่อย ๆ
- (15) ไม่ควรใช้คำที่แสดงความไม่แน่นอน เช่น "ดูเหมือน อาจจะคล้ายๆ"

เพราะจะทำให้เด็กเกิดความฉงน สงสัย ไม่แน่ใจ

- (16) จำนวนคำในแต่ละประโยคไม่ควรยาวเกินไป

7. ภาพประกอบ เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือสำหรับเด็กจึงต้องมีภาพประกอบมากกว่าหนังสือธรรมดา ภาพประกอบจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เร้าความสนใจ ให้เด็ก ติดตามอ่าน เนื้อเรื่อง การใช้ภาพประกอบต้องมีเหตุผล จะใช้ภาพประกอบต่อเมื่อต้องการอธิบายเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ภาพประกอบสามารถอธิบายเรื่องได้ดีกว่าหนังสือ โดยเฉพาะภาพหน้าปกจะดึงดูดความสนใจให้เด็กหยิบอ่านและติดตามเนื้อหาภายในเล่มอย่างดี ดังนั้นผู้เขียนควรจะทราบว่าเด็กชอบภาพชนิดใด เมื่อเขียนหนังสือจะได้วาดภาพประกอบจะได้ถูกใจเด็ก

จากการศึกษาแนวทางการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุปได้ว่าในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจะต้องกำหนดจุดประสงค์อย่างชัดเจน และต้องวางแผนเรื่อง มีการการสร้างโครงเรื่องที่กำหนดเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ในการเขียนจะต้องมีวิธีการเขียนที่น่าอ่าน ต้องเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับวัย และอายุสมองของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังต้องมีการตั้งชื่อเรื่องให้ดึงดูดใจ ตัวละครจะต้องเป็นไปตามธรรมชาติเนื้อเรื่องก็จะตรงกับโครงเรื่องที่วางไว้ และมีฉาก ภาพประกอบที่เร้าความสนใจ และการใช้ภาษาก็จะต้องไม่ผิด

4.1.8 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นขั้นการวางแผนเพื่อจัดทำหนังสือ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542, อ้างจากรังสิมันต์ ฉิมรักษ์, 2550, น. 22-24) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

ขั้นที่ 1

1. ตั้งเป้าหมาย ในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย สารคดี เรื่องสั้นหรือวรรณกรรมเยาวชน ฯลฯ โดยจะเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ พร้อมคติสอนใจ อะไรให้กับนักเรียน
2. แนวคิดของเรื่อง (แก่นของเรื่อง) ต้องกำหนดชัดเจน และควรมีแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เพราะจะทำให้เรื่องที่เขียนขาดเอกภาพ
3. เขียนโครงเรื่องไว้คร่าว ๆ จะเปิดเรื่องอย่างไร ตอนกลางของเรื่องจะเขียนอย่างไร ตอนปิดเรื่องจะปิดอย่างไร ต้องกำหนดจุดสุดยอดของเรื่อง การคลี่คลายปัญหาเพื่อนำไปสู่การจบเรื่องให้ดี
4. เขียนโครงเรื่องย่อ ๆ ลงกระดาษ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่
5. กำหนดวิธีการเปิดเรื่องดำเนินเรื่องและการจบเรื่องอย่างละเอียด ทบทวนดูจนกว่าจะพอใจ
6. สร้างตัวละครให้ชัดเจนว่า ตัวละครมีบุคลิกภาพเป็นอย่างไร อายุเท่าไร รูปร่างนิสัยใจคอเป็นอย่างไร เป็นต้น
7. กำหนดฉากในเรื่องให้ชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ใด เรื่องราวเกิดขึ้นสมัยไหน
8. ทบทวนโครงเรื่องให้ถี่ถ้วนแล้วลองนำไปเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อทดสอบดูว่านักเรียนสนุกกับการฟังหรือไม่
9. ทบทวนดูว่าแนวคิดของเรื่อง พรรณณะหรือคุณธรรม กำหนดไว้ครบถ้วนหรือไม่ แทรกไว้อย่างแนบเนียนหรือไม่แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์
10. สำนวนโครงเรื่องว่าดีหรือไม่ตัวละครเอกดำเนินเรื่องราวรื่นหรือไม่ เนื้อเรื่องมีเอกภาพมีเหตุมีผลหรือไม่
11. กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้กี่หน้า

ขั้นที่ 2

- 1) ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยละเอียด แล้วตั้งชื่อ
- 2) ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ ปัญหาของตัวละครได้รับการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ บทสนทนา เหตุการณ์มากเกินความจำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่ ต้องทบทวนให้ดีและปรับปรุงแก้ไข
- 3) เมื่อเขียนเสร็จให้เก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านดูใหม่เพื่อหาข้อบกพร่องแก้ไขจนพอใจแล้วนำไปให้นักเรียน ๆ อ่านดูว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

1. ทบทวนเรื่อง ที่เขียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อสำนวนภาษาและความเป็นเอกภาพของเรื่อง
2. ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ
3. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือการ์ตูนต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละครมีคำพูดได้ตอบและคำบรรยายเรื่อง จัดภาพคร่าว ๆ ให้เหมาะสมกับคำบรรยายและบทสนทนา
4. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือภาพของนักเรียนก่อนวัยเรียนหรือหนังสือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำเป็นต้นฉบับจำลองกำหนดเนื้อเรื่องเลขหน้าและภาพอย่างหยาบ ๆ ลงในหน้ากระดาษให้ได้สัดส่วน หรือหากวาดภาพไม่ได้ให้เขียนเนื้อเรื่องแล้วเว้นที่สำหรับวาดภาพไว้สำหรับผู้วาดประกอบ
5. อ่านทบทวนต้นฉบับเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องเรียบร้อย โดยเฉพาะตัวสะกดวรรคตอน

6. จัดส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

สรุปได้ว่า ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการ ผู้เขียนควรมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนเป็นอย่างดี ศึกษาแนวทางการเขียนให้เข้าใจ และปฏิบัติตามขั้นตอนการเขียนโดยคำนึงถึงรูปแบบการนำเสนอให้ชัดเจนเพื่อความเหมาะสมกับผู้อ่าน มีการวางโครงเรื่องและกำหนดแนวคิดที่ไม่ซับซ้อน การดำเนินเนื้อเรื่องควรมีความน่าสนใจ เมื่อเขียนเสร็จควรมีการทบทวนเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องของคำให้เรียบร้อยก่อนการจัดทำเล่มที่สมบูรณ์

4.1.9 การจัดหน้าและรูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การจัดหน้าและรูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นงานสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่จะกระทบสายตาและความรู้สึกของเด็กทุกคนโดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550, น. 25-29) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือไว้ดังนี้

1. จัดพิมพ์ต้นฉบับ มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ คือ
 - 1.1 พิมพ์คำถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน วรรคตอน ถูกต้อง
 - 1.2 ไม่มีการฉีกคำระหว่างบรรทัด
 - 1.3 เนื้อเรื่องควรพิมพ์ไว้ส่วนล่างของกระดาษ แต่ไม่เสมอไป
 - 1.4 ตัวพิมพ์ควรเป็นมาตรฐาน

1.5 ก่อนพิมพ์ต้องตั้งค่าน้ำกระดาษ (บน/ล่าง/หน้า/หลัง) ให้ได้ มาตรฐาน เพื่อความสวยงามของต้นฉบับที่พิมพ์และการเข้าเล่มด้วย ทั้งนี้การตั้งค่าน้ำกระดาษต้องคำนึงถึงรูปเล่ม ขนาดของรูปเล่ม ตลอดถึงการพิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าด้วย

1.6 ขนาดตัวอักษรที่ใช้

1.7 เนื้อที่กระดาษคั่นบนที่วางอยู่ เว้นไว้สำหรับวาดภาพประกอบ

2. ถ่ายต้นฉบับออกจากคอมพิวเตอร์ เมื่อนำต้นฉบับเรื่องออกจากคอมพิวเตอร์ กระดาษจะมีอยู่ 2 ส่วน คือ

2.1 ส่วนบน จะเป็นเนื้อที่ว่างซึ่งเป็นเนื้อที่ส่วนมาก

2.2 ส่วนล่าง เป็นเนื้อเรื่อซึ่งเป็นที่ส่วนน้อย ตามสัดส่วนของเด็กแต่ละวัย ตรวจสอบต้นฉบับ ที่ถ่ายออกจากคอมพิวเตอร์อีกครั้งหนึ่งว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ เช่น คำผิด คำฉีก ฯลฯ หากผิดพลาดให้รีบแก้ไข ถ้าถูกต้องแล้วเตรียมนำไปวาดภาพประกอบต่อไป

3. วาดภาพประกอบ การวาดภาพประกอบมีแนวปฏิบัติอยู่ 2 ขั้นตอน คือ

3.1 วาดภาพประกอบด้วยตนเอง

3.2 ให้ช่างศิลป์วาดภาพประกอบให้ หากเลือกแนวปฏิบัติที่ 2 ต้องเขียนข้อความกำกับไว้ให้ชัดเจนว่าในหน้านั้น ๆ เราต้องการภาพอย่างไร เพื่อให้ภาพกับเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน

4. ระบายสีภาพ

4.1 ตรวจสอบภาพประกอบแต่ละหน้าว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่ให้ช่างศิลป์ระบายสีภาพ หรือให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยช่วยกันระบายสี ซึ่งควรให้ช่างศิลป์ระบายสีเป็นต้นแบบสักหนึ่งเล่มก่อน

5. จัดทำส่วนประกอบของหนังสือ

เมื่อระบายสีเสร็จสมบูรณ์แล้ว ต้องจัดทำส่วนประกอบอื่นของหนังสือ ดังนี้

5.1 ปกนอก (ปกหน้า)

5.2 ปกใน

5.3 คำนำ

5.4 คำนิยาม คำชี้แจง (ถ้ามี)

5.5 คำอธิบายศัพท์ท้ายบท

5.6 คำรับรองของผู้บริหารโรงเรียน

5.7 บรรณานุกรม

5.8 ปกหลัง

6. เข้าเล่ม

ในการเข้าเล่มต้องเรียงลำดับให้ถูกต้องดังนี้

6.1 ปกนอก (ควรใช้กระดาษปกมาตรฐาน แข็งแรง ไม่ขาดง่าย)

6.2 ปกใน

6.3 คำนำ

6.4 คำนิยม คำชี้แจง (ถ้ามี)

6.5 เนื้อเรื่อง

6.6 คำอธิบายศัพท์ท้ายบท

6.7 คำรับรองของผู้บริหารโรงเรียน

6.8 บรรณานุกรม

6.9 ปกหลัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีนั้น ขนาดของหนังสือต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กในการหยิบถือได้สะดวกเปิดอ่านได้ง่าย มีรูปเล่มที่สะอาดตา ดึงดูดความน่าสนใจ และสวยงาม เพราะจะทำให้หนังสือที่จัดทำขึ้นนั้นน่าอ่าน ขวนติดตา ตลอดจนจูงใจให้เด็กอยากอ่าน เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

4.2 ความรู้เรื่องภูมินาม

4.2.1 ความหมายของภูมินาม

สุจริตลักษณ์ ดีผดุง (2543, น. 75) กล่าวว่าภูมินามตรงกับภาษาอังกฤษว่า Toponymy หมายถึง การศึกษาชื่อของสถานที่ จัดเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับชื่อของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภาษา (Onomastic) ส่วนมากภูมินามมักมุ่งเน้นการศึกษาประวัติความเป็นมา และความสำคัญของชื่อเรียนสถานที่นั้น ๆ หรือไม่ก็มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของถิ่นฐานที่อยู่ ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นตน

โอฬาร รัตนภักดี และวิมลศิริ กลิ่นบุปผา (2551) ยังได้กล่าวไว้ว่าชื่อของสถานที่นำมาศึกษาได้หลายประเภท เช่น ชื่อหมู่บ้าน ชื่อเมือง ชื่อภูเขา ชื่อแม่น้ำ ชื่อถนนหนทางต่าง ๆ การศึกษาเกี่ยวกับภูมินามของหมู่บ้านนับว่ามีความสำคัญมากเพราะช่วยให้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของท้องถิ่น เนื่องจากภูมินามของหมู่บ้านสามารถแสดงให้เห็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ ตลอดจนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นนั้นได้ว่ามีวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม อาชีพ ตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 576) ภูมินามหมายถึง ชื่อของแผ่นดินสำหรับความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไป นอกจากจะใช้หมายถึง ชื่อของแผ่นดินแล้วยังหมายรวมถึงชื่อของสถานที่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย ถ้ำ น้ำตกและสิ่งที่มีมนุษย์สร้าง

ขึ้นด้วย เช่น ถนน สะพาน เขื่อน หมู่บ้าน เป็นต้น คำว่า “ภูมินาม” ในบางครั้งก็จะมีผู้ใช้เรียกว่า “ชื่อบ้าน นามเมือง” คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องอีกคำหนึ่งคือ คำว่า “ภูมินามวิทยา” ซึ่งหมายถึงการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของชื่อบ้านนามเมือง

ไพฑูรย์ พงศบุตร (2542, น. 1) ยังได้กล่าวอีกว่า ภูมินามศึกษาให้ประโยชน์ใน ด้านความรู้เกี่ยวกับความหมายของชื่อสถานที่ต่าง ๆ เพราะคำที่ประกอบกันเป็นชื่อของสถานที่แต่ละคำ ล้วนมีความหมายในตัวของมันเอง เมื่อนำคำเหล่านี้มารวมกันเป็นชื่อก่อให้เกิดความหมายของชื่อนั้น ๆ ขึ้น นอกจากนี้จะให้ความรู้ในด้านความหมายของชื่อแล้วภูมินามศึกษายังให้ประโยชน์ในด้านการศึกษาการทราบ ประวัติความเป็นมาของชื่อสถานที่ต่าง ๆ ว่าชื่อนั้น ๆ มีมาตั้งแต่สมัยใด ตั้งขึ้นในโอกาสใดหรือมีการ เปลี่ยนแปลงมาอย่างไร

เสน่หา บุญรักษ์และคณะ (2542, น. 45) ได้อธิบายความหมายของภูมินาม ภูมินามวิทยาเป็นศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา “ภูมินาม” ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภูมินาม เป็นนาม ชื่อที่บุคคลในแต่ละกลุ่มกำหนด รับรู้เข้าใจร่วมกันเพื่ออธิบายถึงที่ตั้งเฉพาะ ภูมินามนั้นส่วนมากจะตั้งตามลักษณะที่ตั้งทางกายภาพ ภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา ประเพณี สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่รู้จักกันของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

4.3.2 ประเภทของภูมินาม

การเรียกชื่อสถานที่ต่าง ๆ นั้นสามารถเรียกเป็นชื่อทั่วไปหรือชื่อเฉพาะก็ได้ และยังสามารถบ่งบอกถึงลักษณะพื้นที่บริเวณดังกล่าวด้วย เช่น แหล่งน้ำ พรรณพืช อาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ ไพฑูรย์ ปิยะปรกรณ์ (2537, น. 77) ได้จำแนกลักษณะที่บ่งบอกถึงกลุ่มชื่อทั่วไปที่สำคัญได้ดังนี้

1. แหล่งน้ำ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงแหล่งน้ำ ได้แก่ หนอง กุด ห้วย บาง ท่า คลอง บ่อ ชุนน้ำ วัง บึง ชับ และสระ
2. ที่ดอน ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกว่าเป็นที่ดอน ที่มีพื้นที่สูงกว่า บริเวณรอบ ๆ ได้แก่ โนน โคน ดอน โพน เนิน ควน และเกาะ (ลักษณะแบบโคก)
3. ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะ ภูมิประเทศบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน หรือบริเวณหมู่บ้าน ได้แก่ นาทุ่ง เขา อ่าว หาด ดอย ภู ถ้ำ และผา
4. พืชพรรณธรรมชาติ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะของ พืชพรรณธรรมชาติที่อยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ได้แก่ กก ไม้ หมาก เข้วป่าซาง โลด ไฮ จั่ว กระพี้ และ สะเดา

5. อาชีพ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะของอาชีพที่ประชากรทำอยู่ ได้แก่ ไร่ นา สวน เหมือง นอกจากนี้บางชื่อยังบอกถึงแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุที่มีบริเวณนั้น

6. เมืองโบราณ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านบางชื่อบ่งบอกถึงชื่อของเมืองโบราณเดิมในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน หรือที่อยู่ใกล้ ๆ กับหมู่บ้าน เช่น เมืองสรวง เมืองไพร เป็นต้น

เรื่องเดช ปั่นเชื่อนชัตย์ (2538, น. 21) ได้กล่าวถึงการตั้งชื่อนามของสถานที่และจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยในอดีต ตั้งชื่อจากวิธีต่าง ๆ ดังนี้

เรียกชื่อตามประวัติศาสตร์ของสถานที่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเรียกตามตำนานความเป็นมาของเมือง หรือสถานที่นั้น ๆ มาแต่โบราณ เช่น นครศรีธรรมราช สุโขทัย อุตรธานี แพร่ ฯลฯ

เรียกชื่อตามสิ่งที่มีความสำคัญที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งคนส่วนใหญ่แต่ละจังหวัดจะมีสิ่งๆ เรียกว่า เป็นของคู่บ้านคู่เมือง หรือ มีความสำคัญกับจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งคนส่วนใหญ่แต่ละจังหวัดจะมีสิ่งๆ เรียกว่า เป็นของคู่บ้านคู่เมือง หรือมีความสำคัญกับจังหวัดนั้น ๆ เป็นต้นว่า แม่น้ำ ภูเขา เจดีย์ ทำน้ำ ต้นไม้ ฯลฯ เช่น นครนายก (นา) ปัตตานี (แม่น้ำ) อุตรดิตถ์ (ทำน้ำ) นครพนม (พระธาตุ) อ่างทอง (ข้าว) กระบี่ (ดาบ) ชุมพร (มะเดื่อ) ฯลฯ

เรียกชื่อตามท้องถิ่นเป็นภาษาถิ่นของจังหวัดถิ่นนั้น เช่น แม่ฮ่องสอน (ไทยถิ่นเหนือ) เชียงใหม่ (เจียงใหม่ - ไทยถิ่นเหนือ) สตูล (มาเลย์) ฉะเชิงเทรา (เขมร) ฯลฯ

ตั้งชื่อใหม่ ซึ่งอาจจะตั้งชื่อให้มีเสียงใกล้เคียงกับชื่อเดิมของเมืองนั้น เช่น นครราชสีมา (คอนราชสีมา) สมุทรสาคร (สาครบุรี) ราชบุรี (ลาดรี - แม่น้ำ) หรือตั้งชื่อให้มีความหมายดี อุทัยธานี (พระอาทิตย์แรกขึ้น) สุราษฎร์ธานี (เมืองคนดี) ฯลฯ

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2547, น. 14) ได้แบ่งประเภทของการตั้งชื่อท้องถิ่นไว้

7 ประการ คือ

1. การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศของท้องถิ่น
2. การตั้งชื่อตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานและอาชีพ
3. การตั้งชื่อตามพันธุ์พืช หรือพันธุ์สัตว์ซึ่งมีมากในท้องถิ่น
4. การตั้งชื่อตามตำนานนิทานที่เล่าต่อกันมาในท้องถิ่น
5. การตั้งชื่อตามชื่ออันเป็นมงคลนาม
6. การตั้งชื่อตามชื่อบุคคลสำคัญ
7. การตั้งชื่อตามองค์กรและสถานที่สำคัญที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น

เรไร ไพวรรณ (2553, น. 289) ได้จำแนกประเภทของภูมินามไว้ 9 ประเภท คือ

1. ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์กับรูปลักษณะของพื้นที่ สิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสถานที่นั้น ๆ บางครั้งก็อาจจะผสมผสานความคิดจินตนาการจากสิ่งที่มองเห็นเปรียบเทียบกับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ ภูมิลักษณะนี้จะมีเนื้อหาสัมพันธ์กับพันธุ์ในท้องถิ่น อาจจะเป็นพันธุ์ไม้ประจำท้องถิ่น หรือพันธุ์ที่มีจำนวนมากในบริเวณนั้น ๆ

3. ตั้งชื่อตามสัตว์ ภูมินามที่ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ มักจะใช้พื้นที่ซึ่งมีรูปร่างลักษณะ คล้ายสัตว์ หรือเป็นพื้นที่ ๆ มีสัตว์ชนิดหนึ่งชุกชุม หลากหลายพันธุ์ และในบางครั้งก็เรียกตามกิริยาอาการ ของสัตว์

4. ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน หรือตัวละครในนิทาน ภูมินามลักษณะนี้จะมีเนื้อหา สนุกสนาน น่าสนใจ บางเรื่องก็มีเนื้อเรื่องอธิบายถึงสถานที่หลายแห่ง และสถานที่บางแห่งก็อาจจะมีเรื่อง เล่าหลายสำนวน

5. ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์ ภูมินามลักษณะนี้จะมีที่มาจาก เรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของชาติ หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และมักจะเป็นการตั้งชื่อ สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญ ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วัด วัง บ้าน เมือง อาคาร สะพาน คลอง เจดีย์

6. ตั้งตามชื่อ ชื่อสกุล หรือตำแหน่งของบุคคล

7. ตั้งชื่อตามความเชื่อ ภูมินามในลักษณะนี้เป็นการตั้งชื่อตามความเชื่อและการ ปฏิบัติที่เกี่ยวกับความเชื่อ

8. ตั้งชื่อตาม ลำดับ จำนวนหรือขนาด

9. ตั้งชื่อตามกลุ่มชาติพันธุ์ การตั้งชื่อในลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับการอพยพ โยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนชาติต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น จีน มอญ เขมร ลาว ญวน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ประเภทของการตั้งชื่อนั้นจะต้องตั้งตามจุดเด่นในสถานที่นั้นและ การตั้งชื่อจะตั้งชื่อให้เป็นมงคลอันสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ตั้งชื่อตามชื่อสิ่งที่มีความสำคัญต่าง ๆ ในบริเวณนั้น ไม่ว่าจะเป็นคน วัด หรือ สถานที่อื่น ๆ หรือแม้กระทั่ง เชื้อชาติ การทำมาหากิน ก็ถือว่าเป็นชื่อที่มีความสำคัญ

2. ตั้งชื่อตามสิ่งที่พบเห็นว่าเป็นจุดเด่นหรือมีมาก

3. ตั้งชื่อตามตำนานนิทานความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันมา

4.4 ความรู้เกี่ยวกับอำเภอไชยา

4.4.1 ประวัติความเป็นมา

1) อำเภอไชยา

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอไชยาเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เคยเป็นเมืองเก่าแก่ มากแห่งหนึ่งในทางใต้ของภูมิภาคนี้ เชื่อกันว่าเคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรศรีวิชัยในสมัยโบราณ โดยมี หลักฐานทั้งโบราณวัตถุและโบราณสถานจำนวนมาก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 614 กิโลเมตร ห่างจาก บ้านดอนไปทางทิศเหนือ 38 กิโลเมตร ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอท่าชนะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอท่าฉาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอกะเปอร์

1.2 เขตการปกครอง

อำเภอไชยาแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 ตำบล 54 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) ตลาดไชยา มี 5 หมู่บ้าน 2) พุมเรียง 5 หมู่บ้าน 3) เลม็ด 7 หมู่บ้าน 4) เวียง 5 หมู่บ้าน 5) หุ่น 8 หมู่บ้าน 6) ป่าเว 6 หมู่บ้าน 7) ตะกรบ 5 หมู่บ้าน 8) โมถ้าย 6 หมู่บ้าน 9) ปากหมาก 7 หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง

- 1) เทศบาลตำบลตลาดไชยา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดไชยาทั้งตำบล และบางส่วนของตำบลเลม็ด
- 2) เทศบาลตำบลพุมเรียง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพุมเรียงทั้งตำบล
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเลม็ด (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลไชยา)
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลหุ่น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหุ่นทั้งตำบล
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลป่าเว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลป่าเวทั้งตำบล
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลตะกรบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะกรบทั้งตำบล
- 7) องค์การบริหารส่วนตำบลโมถ้าย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโมถ้ายทั้งตำบล
- 8) องค์การบริหารส่วนตำบลปากหมาก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากหมากทั้งตำบล

1.3 ทรัพยากรทางธรรมชาติ

ท้องที่อำเภอไชยาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ทางทิศตะวันออกซึ่งติดกับทะเลเป็นที่ราบน้ำเค็ม มีป่าชายเลน ไม้เบญจพรรณ และทุ่งหญ้าที่ไม่สามารถเลี้ยงสัตว์ได้ ส่วนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เดิมมีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี แต่ปัจจุบันน้ำแห้งในระหว่างเดือน 5 (เดือนเมษายน) และ เดือน 6 (เดือนพฤษภาคม) ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้ พื้นที่ส่วนนี้เป็นสวนยางและสวนผลไม้ยืนต้นทั่วไป ซึ่งอำเภอไชยามีลำน้ำสำคัญ 2 สาย ได้แก่ คลองไชยา ต้นกำเนิดจากแพรกหรือแควต่างๆ ในทิวเขาแดนซึ่งเป็นทิวเขากั้นระหว่างอำเภอกะเปอร์ (จังหวัดระนอง) กับ อำเภอไชยา ไหลผ่านตำบลโมถ้าย ตำบลป่าเว ตำบลเวียง แล้วไหลผ่านแยกลงทะเลที่ปากน้ำท่าปูนและปากน้ำไชยา ซึ่งเมื่อ 100 ปีก่อน พื้นที่ตำบลเลม็ดเรือใบสามารถแล่นมาถึงวัดพระบรมธาตุได้ คลองตะเคียน ต้นกำเนิดจาก

ทิวเขาจอมสืออำเภอท่าชนะ ไหลเข้าสู่อำเภอไชยาที่ตำบลป่าเว ผ่านตำบลตลาดไชยา ตำบลทุ่ง และไหลออกปากน้ำที่ตำบลพุมเรียง

4.4.2 ประเภทภูมินามอำเภอไชยา

1) การตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้ที่พบในท้องถิ่น ภูมินามประเภทนี้จะบ่งบอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ได้แก่ บ้านวังหลุมพี บ้านไทรงาม บ้านกุล บ้านโพธิ์ บ้านปางยาง บ้านหนองผักหนาม บ้านนาแค บ้านตาลห้าต้น บ้านตะกรบ บ้านไสค์อ บ้านป่าอ้อย บ้านลุ่มกระท่อม บ้านทือ บ้านโตนดสูง บ้านคลองไทร

2) การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศคือ รูปลักษณะของพื้นที่ที่ปรากฏ เช่น เป็นเกาะ เป็นทะเล เป็นแหล่งน้ำ เป็นที่สูง เป็นป่า การตั้งภูมินามประเภทนี้ได้แก่ ตำบลพุมเรียง ได้แก่ บ้านล่าง วัดล่าง (สมุหนิมิต) บ้านกลาง บ้านเหนือ บ้านนาเกลือ บ้านแหลมเกาะ บ้านกันทั้ง บ้านหัวเลน บ้านเหนือน้ำ บ้านแหลมทราย บ้านชายคลองหวน บ้านกลาง บ้านออก บ้านทือบ้านหัวนา บ้านชายท่า บ้านปากช่อง บ้านทุ่งยาว บ้านท่าใหญ่ บ้านหน้าเมือง บ้านหน้าเขา บ้านนาลิก บ้านทุ่ง บ้านดอนสูง บ้านลาด บ้านควน บ้านท่าพุน บ้านดอนพุด บ้านเหมือง บ้านเชิงหาร บ้านท่าหัก บ้านลุ่ม บ้านนา บ้านท้าน้อย

3) ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไปตั้งตามการเปลี่ยนแปลงของภาษาหรือคำที่ออกเสียงเพี้ยนจากเดิม เกิดจากการออกเสียงตามภาษาถิ่นนั้น ๆ การออกเสียงเพี้ยนของคนรุ่นหลัง หรือการตัดคำเพื่อใช้ง่ายต่อการออกเสียง หรือเป็นการตั้งชื่อภูมิตามภูมิประเทศหรือตามพันธุ์ไม้รวมกัน ได้แก่ บ้านป่าอ้อย บ้านหนองลักษณะ บ้านดอนพะยอม บ้านห้วยตากลิ้น บ้านชายพรุ บ้านทุ่งนุช บ้านลุ่มมะนาว บ้านลุ่มกระท่อม บ้านทุ่งนางเกา บ้านนาโคก บ้านหนองขี้เป็ด บ้านหนองมน บ้านยางยวน บ้านคลองยวน บ้านพุมเรียง บ้านแหลมโพธิ์ บ้านท้านายร้อย ตำบลตลาดไชยา ได้แก่ บ้านท่าโพธิ์ บ้านหนองกง บ้านวังหลุมพี บ้านดอนประตู (ดอนโต) บ้านนาหลวง บ้านหนองกรูด บ้านเชิงสมอ บ้านหนองม่วงไฟ บ้านดอนแตง บ้านวังตุ้ม บ้านห้วยพุนบน บ้านห้วยพุน บ้านบ่อคา บ้านดอนม่วง บ้านท่าเกตุ บ้านเขาพนมแบก บ้านยางโพรง

4) ภูมินามตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ เป็นการตั้งชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้านออกมาจากเหตุการณ์แรกที่เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนี้ หรือเหตุการณ์ตามประวัติศาสตร์ของชาติที่เคยเกี่ยวข้องหรือเกิดขึ้นในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน การตั้งชื่อตามคำบอกเล่า นิทาน และตำนาน ที่เล่าต่อกันมา วรรณกรรมมุขปาฐะที่เกี่ยวกับที่มาของระบบภูมินามหรือความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ตำบลหรือสถานที่อันเป็นหมุดหมายสำคัญของท้องถิ่นที่คนในชุมชนท้องถิ่นนั้น การตั้งชื่อ ตามความเชื่อของบุคคลในท้องถิ่นเพื่อเป็นความสิริมงคล การตั้งชื่อด้วยสาเหตุอื่น ๆ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการตั้งที่ทราบแน่ชัด ได้แก่ ตำบลทุ่ง ได้แก่ บ้านขนอน บ้านวัดบาตรบ้านวัดตะเคียน บ้านถิ่นหลวง บ้านสิงขร บ้านคงคาชัย ศาลาเชือด บ้านคอกช้าง บ้านป่าขาว บ้านลำไย บ้านอ่อนใจ

บ้านเลม็ด บ้านวัดแก้ว บ้านวัดนบ บ้านหัววัว บ้านปากท่อ บ้านปากด่าน บ้านป่าเว บ้านเหยียด บ้านมณฑล (วัดเวณ) บ้านเดิมเจ้า บ้านบางโหลง บ้านฝายพรุ บ้านตะกรบ บ้านตลาดไชยา บ้านสงขลา บ้านโต๊ะเจ้า บ้านหัวโอ บ้านบ่อกิน บ้านหลาแก้วห้อง บ้านหลาเคี่ยม บ้านปากหมาก

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่านมีนักวิจัยได้ทำการศึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

4.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กฤษณา สันตอารีย์ (2551) ได้พัฒนาการอ่านและการเขียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านและการเขียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลงานของการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังสอนซ่อมเสริมเรื่อง ผลการศึกษา พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเรื่อง ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมโดยทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังสอนซ่อมเสริม เรื่อง ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป โดยใช้แบบทดสอบ 1 ฉบับ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังซ่อมเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นเอง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมเรื่อง ภาพปนอักษรชุดนิทานอีสป แล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่อง คำศัพท์การใช้ภาษา การอ่าน การเขียน และอธิบายความหมายของคำ เพิ่มมากขึ้น

นฤมล สุขศรีแก้ว (2551) วิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 หนองตมศึกษา (จันทง) จังหวัดพาดูโลก ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.49/87.12 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

เพ็ญโฉม จันโพล้ง (2556) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านโคราชที่สร้างขึ้นมี 10 เรื่อง แต่ละเรื่อง เป็นนิทานพื้นบ้านที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมใน

ด้านต่าง ๆ มีภาพสี่ประกอบ มีคำถามท้ายเล่ม ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม ผลการตรวจคุณภาพตามแบบมาตรฐานประมาณค่าโดยนักเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวม 2.69 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก จึงสรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

สิริกัญจน์ ศิริพานิช (2556) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านกรุงเทพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง นิทานพื้นบ้านกรุงเทพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง นิทานพื้นบ้านกรุงเทพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.65 ซึ่งคุณภาพหนังสืออยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือที่สร้างขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ปาริชาติ แก้วกันยา (2560) ได้วิจัยเรื่องการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เทียวเมืองชัยภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เทียวเมืองชัยภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น ผลการศึกษา พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาประกอบด้วยเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเมืองชัยภูมิ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1. เมืองผู้กล้า 2. ถักทอสายใยรัก สู่ผืนผ้า 3. หม่า ด้วยรักและคิดถึง 4. ของขวัญจากธรรมชาติ 5. ประเพณี ความเชื่อ การละเล่น พร้อมกิจกรรมท้ายเรื่อง และภาพประกอบ และผลจากการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีผลการประเมินทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ ด้านรูปแบบ และการจัดรูปแบบ และด้านคุณค่าที่ได้รับอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่านจะเห็นได้ว่า มีผู้สนใจศึกษา เรื่องการพัฒนาการอ่านและการเขียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านและการเขียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นิทานพื้นบ้านกรุงเทพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เทียวเมืองชัยภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้ภูมินามเป็นเนื้อหา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออื่น ๆ มีนักวิจัยได้ทำการศึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

สมศรี เสงประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามสถานที่ตามชาติพันธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามสถานที่ตามชาติพันธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี และตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านด้านการจัดรูปแบบ ด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหาและด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่ามีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

นวลน้อย จรุงสมาริศักดิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษาด้านเนื้อหา และด้านคุณค่าและประโยชน์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.64 – 1.00 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.28 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีขนาดรูปเล่ม 18.5 x 26 เซนติเมตร ความยาว 79 หน้า เนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอพระประแดง ภูมินามตำบลตลาด ภูมินามตำบลบางพิง ภูมินามตำบลทรงคะนอง ภูมินามตำบลบางครุ ตำบลบางหญ้าแพรก และการวิเคราะห์ภูมินามหมู่บ้านชาวมอญในอำเภอพระประแดงและการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีผู้ศึกษาสนใจศึกษาเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเรื่องภูมินามสถานที่ตามชาติพันธุ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง

จังหวัดพังงา เรื่องภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

4.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินามมีนักวิจัยได้ทำการศึกษาดังรายละเอียด ดังนี้

พนิดา มณีจันทร์ (2558) ได้ศึกษาภูมินาม เรื่อง ภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ซึ่งวิเคราะห์ที่มาและลักษณะการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้านจำนวน 66 หมู่บ้าน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ที่มาและลักษณะการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอแม่ใจมีที่มาจากสาเหตุต่าง ๆ กันตามลักษณะเด่นหรือสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น โดยส่วนใหญ่ภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ตั้งชื่อตามสภาพภูมิประเทศ พันธุ์พืช ตำแหน่งที่ตั้ง แหล่งน้ำ ชื่อบุคคลสำคัญ ชื่อวัด ความเป็นสิริมงคล ชื่อสัตว์สถานที่ สิ่งก่อสร้าง ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลา โบราณวัตถุ สิ่งประดิษฐ์ และสัญลักษณ์

จักรกฤษณ์ อุตุ้ม (2559) ได้ศึกษาภูมินามวัดในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างคำทางภาษาศาสตร์และเพื่อศึกษาลักษณะการจำแนกนามทั่วไปของชื่อวัดตามกลุ่มความหมาย โดยศึกษาวัดในจังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด จำนวน 340 วัด การพิจารณาด้านโครงสร้างคำปรากฏโครงสร้างคำทางภาษาศาสตร์ตั้งแต่คำมูลหนึ่งคำถึงคำมูลหกคำของการตั้งชื่อวัดในอุดรธานี ในการตั้งชื่อวัดนิยมตั้งชื่อวัดที่ประกอบด้วยคำมูลสองคำมากที่สุด รองลงมาเป็นชื่อวัดที่ประกอบด้วยคำมูลสามคำ และชื่อวัดที่ประกอบด้วยคำมูลสี่คำตามลำดับ การศึกษาด้านลักษณะการจำแนกนามทั่วไปของชื่อวัดตามกลุ่มความหมายปรากฏการตั้งชื่อวัดเป็นคำขึ้นต้นมากที่สุดคือคำว่า “วัง” รองลงมาเป็นคำขึ้นต้นว่า “ห้วย” ทั้งสองคำขึ้นต้นนี้จัดอยู่ในกลุ่มความหมายการตั้งชื่อตามน้ำและแหล่งน้ำ คำขึ้นต้นว่า “นา” จัดอยู่ในกลุ่มความหมายการตั้งชื่อตามอาชีพ

พัทธนันท์ พาบ่อ (2560) ได้ศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิ เขตพื้นที่ตำบลนาฝาย ตำบลนาเสียว และตำบลบ้านเล่า ซึ่งชื่อหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ชื่อหมู่บ้านเกิดจากคนในท้องถิ่นเป็นผู้ตั้งชื่อโดยการนำลักษณะเด่น ลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ อันได้แก่ลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่น มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภูมินามของแต่ละหมู่บ้านเกิดจากสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคสมัยได้ถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของหมู่บ้านตามบริบทของชุมชนและใช้เรียกขานเป็นภูมินามในท้องถิ่นของตนเอง จากการศึกษา ภูมินาม ชื่อหมู่บ้าน จำแนกตามหมวดหมู่ของที่มาได้ 5 ลักษณะ ซึ่งเรียงลำดับตามสาเหตุที่พบมากที่สุด ได้แก่ 1. ภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ

2. ชื่อพันธุ์ไม้ 3. การแบ่งการปกครองแล้วตั้งชื่อใหม่ 4. ประวัติศาสตร์ของชุมชน เรื่อง เล่า และตำนานของชุมชน และ 5. ชื่อพันธุ์สัตว์

อภิญา ทอดสนิท (2558) ศึกษาภูมินามตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ความสัมพันธ์ของภูมินามกับประวัติหมู่บ้านตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล 2. ความสัมพันธ์ของภูมินามกับภูมิทัศน์ธรรมชาติของตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล และ 3. ความสัมพันธ์ของภูมินามกับภูมิทัศน์วัฒนธรรมตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล ภูมินามของตำบลปุยสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งถิ่นฐาน สภาพแวดล้อมธรรมชาติตลอดจนลักษณะภูมิประเทศและการประกอบอาชีพของชาวปุย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ธรรมชาติและภูมิทัศน์วัฒนธรรมไปตามกาลเวลา นอกจากผลการศึกษาทำให้ชาวปุยเกิดความรู้และความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านศึกษาเรื่องภูมินาม การวิจัยด้านนี้เป็นการศึกษาความเป็นมาและความหมายของชื่อ วัด หมู่บ้าน ตำบล อำเภอมือการจำแนกรายชื่อหมู่บ้านเป็นหมวดหมู่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อสถานที่กับสภาพชีวิตในท้องถิ่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อสถานที่กับสภาพชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งผู้ศึกษาได้อาศัยเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

5. การสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไผ่บ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นงานเขียนที่เน้นการเสริมทักษะการอ่านและส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

5.1.1 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นปีที่ 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบงานเขียนสารคดี

(2) กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นตำบลต่าง ๆ ในอำเภอไชยา ทั้ง 114 หมู่บ้าน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในท้องถิ่น จากองค์การบริหารส่วนตำบล สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวของแต่ละตำบล

(3) กำหนดเนื้อหาแบ่งเนื้อหาเป็น 6 เรื่อง และใช้การแบ่งประเภทภูมินามเป็นชื่อเรื่อง

(4) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ลักษณะงานเขียนประเภทสารคดีภูมินามแต่ละประเภทมีการสรุปตอนท้ายเรื่องทุกเรื่อง การใช้ภาษาที่สละสลวยถูกต้องชัดเจน ใช้คำศัพท์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบทั้ง 114 หมู่บ้าน ผู้ศึกษาทำการถ่ายภาพด้วยตนเอง ทำเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่านารู ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทสารคดี มีลักษณะดังนี้

(1) การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพสถานที่สำคัญของอำเภอไชยา คือ ภาพวัดแก้ว และ วัดพระบรมธาตุไชยา ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญของอำเภอไชยา เป็นภาพสี

(2) ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน คำกล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนที่ร่วมกันประเมินหนังสือและแสดงความคิดเห็น หน้าสารบัญบรรจุชื่อหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วเนื้อหาแบ่งออกเป็น 9 เรื่อง แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรมบอกแหล่งที่มาค้นคว้าข้อมูล เป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติมหน้าผู้ให้ข้อมูล เพื่อบอกให้ทราบถึงผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่น

(3) ขนาดของหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขนาด 20 x 28 ซม. เนื่องจากมีภาพประกอบพร้อมทั้งมีคำอธิบายภาพ และมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ จึงมีรูปเล่มที่มีขนาดพอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

(4) ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กมาก นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กกำลังโต ขนาดตัวอักษร 16 พิกเซล ลักษณะตัวอักษรอาจใช้ตัวหนาเพื่อเหมาะสมกับสายตาของผู้อ่าน

(5) การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา แบ่งตามประเภทเป็น 6 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอไชยา เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับทับ
สะแกในอดีตและปัจจุบัน

บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม เป็นการจำแนกเนื้อหาของภูมินามแต่ละ
หมู่บ้านตามประเภทของภูมินาม

บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้

บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

บทที่ 5 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

บทที่ 6 ภูมินามตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของอำเภอไชยา
มาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้
เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอำเภอไชยา เพื่อให้ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ นักเรียนเกิด
ความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน และเพื่อให้ นักเรียนมีความเพลิดเพลิน มีทักษะในการอ่านและมีนิสัย
รักการอ่าน จากวัตถุประสงค์ของหนังสือนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริม
การอ่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดย
มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตัดสินคุณภาพ
งานวิจัย ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับ ดีมาก

4 หมายถึง อยู่ในระดับ ดี

3 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับ พอใช้

1 หมายถึง อยู่ในระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การแปรความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน
ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า น้อยที่สุด

(2) ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทยพิจารณาการประเมินคุณภาพของหนังสือพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ โดยการประเมินแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \frac{\sqrt{(x - \bar{x})^2}}{N - 1}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ข้อมูล (ตัวที่ 1, 2, 3..., n)

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตัดสินคุณภาพงานวิจัย ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับ ดีมาก

4 หมายถึง อยู่ในระดับ ดี

3 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับ พอใช้

1 หมายถึง อยู่ในระดับ ปรับปรุง

ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า น้อยที่สุด

(2) ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน พิจารณาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ โดยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียน

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \frac{\sqrt{(x - \bar{x})^2}}{N - 1}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ข้อมูล (ตัวที่ 1, 2, 3..., n)

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้มีหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้น
- 6.2 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับครูผู้สอนในชั้นอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้เชี่ยวชาญและพัฒนาปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดทำรูปเล่มที่สมบูรณ์ขนาดรูปเล่ม ขนาดแปดหน้ายกใหญ่ 21 x 29.7 เซนติเมตร ซึ่งมีส่วนประกอบรูปเล่มดังนี้

1. ปกหน้าใช้สีน้ำตาล สีเหลืองอ่านพื้นหลังเป็นลายไทย ซึ่งมีชื่อหนังสือ ภาพบนปกเป็นภาพที่คัดมาเลือกมาจากหนังสือ เป็นภาพสถานที่สำคัญของอำเภอไชยา ได้แก่ วัดพระบรมธาตุไชยา วัดแก้วและอนุสาวรีย์ปืนใหญ่นางพญาพุมเรียง
2. หน้าคำนำ มีข้อความแสดงจุดประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ แสดงความขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. หน้าสารบัญ
4. เนื้อหาพร้อมภาพประกอบเป็นภาพสี พร้อมทั้งอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง
5. รายชื่อผู้ให้ข้อมูลภูมินามชื่อหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอไชยา
6. ปกหลัง มีภาพประกอบเนื้อหาพิมพ์เป็นภาพสี ภาพวัดพระบรมธาตุไชยา

ลักษณะรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำเสนอไว้ดังนี้

ภูมินาม ไชยบ้านเรา
เมืองเก่าแก่

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยนำเรื่องราวในท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวม เรียบเรียงสาระสำคัญโดยสังเขปเกี่ยวกับภูมินามอำเภอไชยา ได้กล่าวถึงความเป็นมาของชื่อตำบลและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้าน เนื้อหาทุกตอนได้มาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำเภอไชยาและการสัมภาษณ์ผู้รู้ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้เขียนกราบขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ที่ยอมเสียสละเวลาให้การสัมภาษณ์ และค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จไปด้วยดี

ผู้เขียนหวังว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยาและความรู้แก่นักเรียนและผู้อ่านตามสมควร

รัตนา แก้วฤทธิ์

๗

สารบัญ

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา	
1. ประวัติความเป็นมาของอำเภอไชยา.....	1
2. ที่ตั้งอาณาเขต.....	2
3. เขตการปกครอง.....	2
กิจกรรมท้ายบท.....	9
บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม.....	12
1. ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม.....	12
2. ประเภทของภูมินามอำเภอไชยา.....	12
กิจกรรมท้ายบท.....	24
บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้.....	25
1. ตำบลเลม็ด.....	25
2. ตำบลเวียง.....	26
3. ตำบลโมถ้าย.....	27
4. ตำบลทุ่ง.....	28
5. ตำบลตลาด.....	28
6. ตำบลตะกรบ.....	28
กิจกรรมท้ายบท.....	30
บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ	
1. ตำบลพุมเรียง.....	31
2. ตำบลโมถ้าย.....	34
3. ตำบลเลม็ด.....	36
4. ตำบลทุ่ง.....	37
5. ตำบลเวียง.....	39
6. ตำบลป่าเว.....	40
7. ตำบลปากหมาก.....	40
8. ตำบลตลาด.....	41
กิจกรรมท้ายบท.....	43
บทที่ 5 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป	
1. ตำบลโมถ้าย.....	44
2. ตำบลทุ่ง.....	46

	ค
เนื้อเรื่อง	หน้า
3. ตำบลตะกรบ.....	48
4. ตำบลพุมเรียง.....	49
5. ตำบลตลาดไชยา.....	51
6. ตำบลเลม็ด.....	52
7. ตำบลเวียง.....	53
8. ตำบลป่าเว.....	54
9. ตำบลปากหมาก.....	54
กิจกรรมท้ายบท.....	56
บทที่ 6 การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ	
1. ตำบลทุ่ง.....	57
2. ตำบลเลม็ด.....	60
3. ตำบลป่าเว.....	62
4. ตำบลตะกรบ.....	63
5. ตำบลตลาดไชยา.....	64
6. ตำบลพุมเรียง.....	55
7. ตำบลปากหมาก.....	67
8. ตำบลเวียง.....	68
9. ตำบลโมถ่าย.....	68
กิจกรรมท้ายบท.....	71

ใบทที่ 1 สถาปัตยกรรมไปอำเภอไชยา

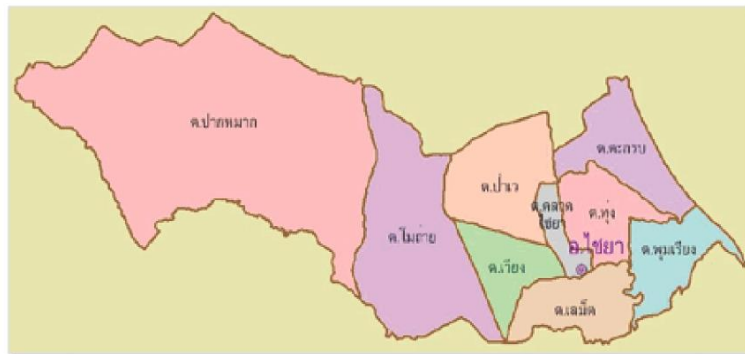
ความรู้ทั่วไปอำเภอไชยา

เมืองไชยาหรืออำเภอไชยาเป็นชุมชนโบราณที่เก่าแก่และมีชื่อเสียง โดยชื่อเมืองไชยา มีที่มาที่หลากหลาย ต่างสันนิษฐานตามความเชื่อ บ้าง สันนิษฐานว่ามาจาก 2 พยางค์หลังของคำว่า “ศรีวิชัย” ก่อนจะกร่อนเสียงเป็น “ไชยา” บางตำรา ได้กล่าวว่า “ไชยา” มาจากคำว่า “ศรีวิชัย” ซึ่งหมายถึง ชัยชนะอันงดงาม คำว่า “ศรี” หรือ “วิ” ส่วนเป็นคำประกอบของคำว่า ไชยา ดร.ครอริตซ์ เวลส์ มีความเห็นไปทางเดียวกันว่า “คำว่า” ไชยา คือ คำสั้นของคำว่า “วิชะยะ” และไม่ไกลจากไชยานั้น มีภูเขาชื่อ วิชะยะ คำว่า ศรีวิชะยะเหลือเพียง ชะยะ ด้านชาวบ้านเชื่อว่า “ไชยา” น่าจะมาจาก “ไทรหยา” หรือ “ไซหยา” อันหมายถึงต้นไทรที่ใช้กินเป็นยา ซึ่งมีมากในภูเขากั้นเขตแดนระหว่างอำเภอไชยา กับ อำเภอกะเปอร์จังหวัดระนอง

จากความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ชื่อเมืองไชยานั้นมีที่มาจากคำว่า “ชัยยะ” ที่ย่อมาจากคำว่า “ศรีวิชัย” ซึ่งมีความหมายถึง ชัยชนะอันงดงาม แต่เมื่อจะใช้คำว่า “ชะยะ” ในภาษาบาลีสันสกฤตให้เป็นไทยแล้วในอดีตก็นิยมเขียนเป็น “ไชย” โดยมาก ดังเช่นสถานที่ของเมืองไชยาในอดีตหลายแห่งจะใช้คำว่า “ไชย” อาทิ โรงเรียนเพชรผดุงเวียงไชย หรือวัดเวียงไชย ดังนั้น ความเห็นเรื่องคำว่า “ชะยะ” หรือ “ไชย” จะเป็นชื่อของเมืองไชยาจึงน่าจะถูกต้อง

ลักษณะภูมิประเทศ

ท้องที่อำเภอไชยาแบ่งออกเป็นสามตอนคือ ทางทิศตะวันออกซึ่งติดกับทะเลเป็นที่ราบน้ำเค็ม ป่าไม้ชายเลนไม้เบญจพรรณและทุ่งหญ้าที่ไม่สามารถเลี้ยงสัตว์ได้ ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เดิมมีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี แต่ปัจจุบันน้ำจะแห้งในระหว่างเดือน 5 และเดือน 6 ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้ พื้นที่ตอนนี้เป็นสวนยางพาราและสวนผลไม้ยืนต้นทั่วไป

2

ลักษณะภูมิอากาศ

มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี เพราะตั้งอยู่ในคาบสมุทรมังกรที่ได้รับลมมรสุมเต็มที่ มีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง และฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคมตามลำดับ

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอไชยาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 614 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศเหนือ 38 กิโลเมตร ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอท่าชนะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอท่าฉาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอไชยาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล ได้แก่

1. ตำบลตลาดไชยา (เทศบาลตำบลตลาดไชยา)

มีพื้นที่ทั้งหมด 29.64 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่มมีความลาดชันน้อยกว่า 2 เปอร์เซ็นต์และสูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 5 เมตร โดยมีคลองไหลผ่านหลายสาย เช่น คลองไชยา คลองท่าโพธิ์และคลองหนองล่อคอ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าเวและตำบลทุ่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งและตำบลพุมเรียง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลเสม็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลเวียง

มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตลาดไชยา บ้านท่าโพธิ์ บ้านท่าน้อย บ้านสงขลา บ้านดอนตวัด บ้านหนองกง บ้านป่ายาง บ้านดอนพุด บ้านวังหลุมพี

2. ตำบลพุมเรียง (เทศบาลตำบลพุมเรียง)

พื้นที่ในเทศบาลตำบลพุมเรียงเป็นที่ราบลุ่มและราบชายฝั่ง พื้นที่ทั้งหมดส่วนหนึ่งเป็นหาดทรายและสันทราย ส่วนหนึ่งเป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่ราบตะกอนริมน้ำ บริเวณที่เป็นหาดทรายและสันทรายมีลักษณะเป็นแนวยาวแคบ ๆ ขนานกับชายฝั่งทะเล มีลักษณะเป็นดินทรายพื้นที่ไม่มีความลาดชัน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ บริเวณที่ราบลุ่มน้ำทะเลขึ้นถึงได้แก่ บริเวณแนวลำน้ำและบริเวณปากน้ำคลองพุมเรียงคลองไชยา และคลองท่าโพธิ์

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ทะเล
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลเลม็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลตะกรบ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ทะเล

มีทั้งหมด 15 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านล่าง บ้านกลาง บ้านท่านายร้อย บ้านนาเกลือ บ้านแหลมเกาะ บ้านกันทัง บ้านหัวเลน บ้านหัวโอ บ้านหลาเก้าห้อง บ้านเหนือ บ้านหลาเคี่ยม บ้านเหนือน้ำ บ้านบ่อกิน บ้านแหลมทราย บ้านแหลมโพธิ์

4

3. ตำบลเลม็ด

สภาพภูมิประเทศ สามารถแยกได้ 3 ส่วนลักษณะคือเป็นที่ราบสูงทางทิศตะวันตกในพื้นที่หมู่ที่ 6 เป็นที่ราบลุ่มและเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลอยู่ทางทิศตะวันออก

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลลาดและตำบลเวียง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ชายฝั่งทะเล

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่าผาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโมถ่าย

มีทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าใหญ่ บ้านหน้าเมือง บ้านดอนประดู่ (ดอนโคก) บ้านวัดแก้ว บ้านเนินสูง บ้านวัดนบ บ้านหน้าเขา บ้านนาหลวง บ้านหัววัว บ้านปากท่อ บ้านไผ่ล้อม บ้านเลม็ด บ้านปากด่าน บ้านนาลึก บ้านไทรงาม บ้านหนองกรูด

4. ตำบลเวียง

ตำบลเวียงมีพื้นที่ทั้งหมด 31.00 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 19,375 ไร่ พื้นที่โดยทั่วไปของตำบลเวียง มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและที่ราบลุ่ม โดยทางทิศตะวันตกเขตพื้นที่เป็นที่ราบสูงป่าเนินเขาเตี้ย ๆ ส่วนทิศเหนือ ทิศตะวันออกและทิศใต้ ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำคลองไชยาไหลผ่าน ตำบลเวียงตั้งอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอไชยา

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลป่าเว

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเลม็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลตลาดไชยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโมถ้าย

มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเชิงสมอ บ้านนัง บ้านท่าหุ่น บ้านกุล บ้านโพธิ์ บ้านเล่า บ้านปายาง บ้านสามลึก บ้านดอนพุด บ้านหนองม่วงไฟ บ้านเหมือง บ้านกุล บ้านดอนแดง

6

5. ตำบลทุ่ง

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอไชยา มีเนื้อที่โดยประมาณ 84 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 52,500 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนาและเลี้ยงสัตว์และพื้นที่เกษตรกรรม ใช้เป็นที่ตั้งชุมชน ส่วนทางด้านตะวันออกของตำบลเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าคลองท่าเนียนและป่าชายเลนพุมเรียง)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลตะกรบ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลเลม็ด และเทศบาลตำบลลาดไชยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลลาดไชยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลตะกรบและเทศบาลตำบลพุมเรียง

มีทั้งหมด 24 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านขนอน บ้านวัดบาตร บ้านดอนสูง บ้านนาโคก บ้านทุ่งนอก บ้านวัดตะเคียน บ้านถิ่นหลวง บ้านหนองขี้เป็ด บ้านหนองมน บ้านลาด บ้านตาลห้าต้น บ้านสิงขร บ้านคงคาชัย บ้านหัวนอน บ้านคอกช้าง บ้านป่าขาว บ้านนาแค บ้านลำไย บ้านอ่อนใจ ศาลาเขียด บ้านควนเจดีย์ บ้านควน บ้านยางยวน บ้านคลองยวน

6. ตำบลป่าเว

มีเนื้อที่ประมาณ 68 กิโลเมตร หรือ ประมาณ 42,500 ไร่ มีลักษณะสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม สลับกับเนินเขาเล็กน้อย

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลประสงค์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลเวียง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลลาดไชยา ตำบลตะกรบ ตำบลทุ่ง อำเภอไชยา
ตำบลวัง อำเภอท่าชนะ		
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลโมถ่าย

มีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่าเว บ้านเชิงหาร บ้านท่าหัก บ้านเหยียด บ้านเขาพนมแบก บ้านมณฑล (วัดเวณ) บ้านเดิมเจ้า บ้านหนองผักหนาม

7. ตำบลตะกรบ

ตำบลตะกรบ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอไชยาพื้นที่ของตำบลตะกรบเป็นที่ราบลุ่ม ใช้เป็นที่ตั้งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม มีลำคลองและลำห้วยผ่านพื้นที่ของตำบลหลายสายได้แก่ คลองบางโหลง คลองท่าเกตุ คลองท่ามะเขือ คลองห้วยพูน คลองตะกรบและห้วยทรายขาว

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวัง อำเภอท่าชนะ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศตะวันออกเฉียง	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่ง และตำบลพุมเรียง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลป่าเว และตำบลทุ่ง

มีทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านฝ้ายพรุ บ้านไสค้อ บ้านบางโหลง บ้านฝ้ายพรุ บ้านตะกรบ บ้านวังตุม บ้านห้วยพูนบน บ้านห้วยพูน บ้านบ่อคา บ้านดอนม่วง บ้านท่าเกตุ บ้านบ่อคา

8. ตำบลโมถ่าย

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอไชยา มีเนื้อที่ประมาณ 92 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 45,550 ไร่ พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าเว และ ตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลเสียด อำเภอท่าฉาง
ทิศตะวันออกเฉียง	ติดต่อกับ	ตำบลเวียง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลปากหมาก

มีทั้งหมด 19 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่าอ้อย บ้านหนองลักษณะ บ้านดอนพะยอม บ้านชายคลองหวน บ้านกลาง บ้านออก บ้านห้วยตากลิ้น บ้านยางเตี้ย บ้านชะอม บ้านท้อ บ้านชายพรุ บ้านห้วยนา บ้านทุ่งนุช บ้านชายท่า บ้านปากช่อง บ้านลุ่มกระท่อม บ้านทุ่งยาว บ้านลุ่มมะนาว บ้านทุ่งนางเกา

8

9. ตำบลปากหมาก

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอไชยา มีพื้นที่ประมาณ 474.63 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 296,643.75 ไร่ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบเชิงเขา ทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตกเป็นภูเขา สลับซับซ้อน

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลประแสงค์	อำเภอท่าชนะ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลปากฉลุย	อำเภอท่าฉาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลโมถ่าย	
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านนา	อำเภอเกาะเปอร์ จังหวัดระนอง

มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านปากหมาก บ้านลุ่ม บ้านพรุยายซี บ้านลุ่มแร่ บ้านหนองดี บ้านท่าไม้แดง บ้านลุ่มพรุยายซี บ้านอ่างทอง บ้านนา บ้านยางโพรง บ้านห้วยตาหมิง

กิจกรรมท้าย บทที่ 1
สภาพทั่วไปอำเภอไชยา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อำเภอไชยามีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อย่างไร

.....

.....

2. อำเภอไชยามีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอะไรบ้าง

.....

.....

3. เมืองเก่าของอำเภอไชยาคือตำบลใดในปัจจุบัน

.....

.....

4. อำเภอไชยาแบ่งเขตการปกครองกี่ตำบลได้แก่ตำบลอะไรบ้าง

.....

.....

5. ตำบลใดมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดระนอง

.....

.....

10

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการ ประเด็นโซ่ยาบ้านเรา ความยาว 5-7 บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

คำศัพท์ บทที่ 1
สภาพทั่วไปอำเภอไชยา

คำศัพท์	ความหมาย
คาบสมุทร	น. ส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมเกือบรอบ ตามปรกติมีกตอเนื่องกับพื้นแผ่นดินใหญ่เป็นคอคอด หรือยื่นยาวออกไปในทะเล
ลาด	ว. เทต่ำหรือเอียงขึ้นน้อย ๆ เช่น ที่ลาด
สันทราย	น. เนินที่เกิดขึ้นในบริเวณใกล้ฝั่งทะเล
ที่ราบสูง	น. ที่ราบซึ่งสูงกว่าระดับผิวโลกโดยรอบตั้งแต่ 300 เมตรขึ้นไป
ลุ่ม	ว. ต่ำ (ใช้แก่ลักษณะพื้นดินซึ่งรับน้ำที่ไหลท่วมได้หรือน้ำขึ้นถึง) เช่น ที่ลุ่ม ที่ราบลุ่ม
เบญจพรรณ	ว. เรียกต้นไม้ต่าง ๆ ที่ปลูกไว้ในที่แห่งเดียวกัน

บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม

ความรู้เกี่ยวกับภูมินาม

ภูมินามวิทยา (Toponymy) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมาหลายปี นามเหล่านั้นปรากฏ และปรุงแต่งโดยการใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ

ประเภทของภูมินาม

- 1) ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ คือ การตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ในท้องถิ่นหรือพันธุ์ไม้ที่มีมากในพื้นที่นั้นๆ
- 2) ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์กับรูปลักษณะพื้นที่สิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติของสถานที่นั้น ๆ บางครั้งก็อาจผสมความคิด จินตนาการจากสิ่งที่มองเห็นหรือเปรียบเทียบกับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3) ตั้งตามชื่อสัตว์ ภูมินามที่ได้ชื่อตามชื่อสัตว์มักจะใช้เรียกพื้นที่ซึ่งมีรูปร่างลักษณะคล้ายรูปสัตว์ หรือเป็นพื้นที่ที่มีสัตว์ชนิดนั้นชุกชุมหลากหลายพันธุ์ และในบางครั้งก็เรียกตามกิริยาอาการของสัตว์
- 4) ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ภูมินามลักษณะนี้จะมีที่มาจากเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของชาติ หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและมักจะเป็นการตั้งชื่อสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วัด วัง บ้าน เมือง อาคาร สะพาน คลอง เจดีย์
- 5) ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน หรือตัวละครในนิทาน ภูมินามลักษณะนี้จะมีเนื้อหาสนุกสนาน น่าสนใจ บางเรื่องอธิบายถึงสถานที่หลายแห่งและสถานที่บางแห่งก็อาจมีเรื่องเล่าหลายสำนวน
- 6) ตั้งชื่อตามชื่อ ชื่อสกุล หรือตำแหน่งของบุคคล สถานที่ ที่ตั้งชื่อตามชื่อบุคคลสำคัญอยู่หลายลักษณะ และหลายแห่ง
- 7) ตั้งชื่อตามความเชื่อ ภูมินามในลักษณะนี้เป็นการตั้งตามความเชื่อและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความเชื่อ
- 8) ตั้งชื่อตามกลุ่มชาติพันธุ์ การตั้งชื่อในลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับการอพยพโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนชาติต่าง ๆ ในประเทศไทย
- 9) ตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพ การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนต่างๆ นั้นพบได้ทั่วไป

สรุปได้ว่าการกำหนดภูมินาม ภาษาที่ใช้กำหนดเป็นชื่อสถานที่ที่สะท้อนให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของสังคมนั้น ซึ่งจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดเรื่องความหมายของคำประวัติความเป็นมา ลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะกายภาพ สภาพสังคม วัฒนธรรมการดำรงชีวิต และการทำมาหากิน ตลอดจนขนบธรรมเนียมจารีต ประเพณี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การแบ่งประเภทภูมินามของ เสน่หา บุญยรักษ์ ร่วมกับ ของเรไร ไพรวรรณ ซึ่งการแบ่งประเภทภูมินามมีความสอดคล้องกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการแบ่งประเภทดังนี้

1. ตั้งตามพันธุ์ไม้
2. ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
3. ตั้งนามตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป
4. ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

1. ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ เป็นการตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ในท้องถิ่นหรือพันธุ์ไม้ที่มีมากในพื้นที่นั้นๆ ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ ได้ 6 ตำบล 11 หมู่บ้านดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
ตำบลเลม็ด	บ้านเนินสูง	มีต้นเนินขนาดใหญ่บริเวณหมู่บ้านแห่งนี้
	บ้านไผ่ล้อม	หมู่บ้านเล็ก ๆ ส่วนใหญ่จะปลูกไม้ไผ่เป็นรั้วบ้าน
	บ้านไทรงาม	ป่าต้นไทรที่สวยงามมาก
ตำบลเวียง	บ้านกุล	สถานที่บริเวณนี้ มีต้นพิกุลขนาดใหญ่
	บ้านโพธิ์	ต้นโพธิ์ซึ่งเป็นพืชพันธุ์มาจากต้นที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้มา ปลูกไว้หลายต้นที่ปากน้ำชื่อแหลมโพธิ์
	บ้านป่ายาง	มีต้นยางใหญ่เป็นกิ่งแก่อกรอบ ๆ บริเวณนี้
ตำบลโมถ่าย	บ้านยางเตี้ย	มีต้นยางใหญ่ต้นหนึ่งมีลักษณะเตี้ยมาก
	บ้านช่อม	ในหมู่บ้านมีการปลูกช่อมมาก
ตำบลทุ่ง	บ้านตาลห้าต้น	มีต้นตาลสูงๆ อยู่จำนวนมาก แต่ครั้งหนึ่งมีลมพายุพัดทำให้ต้นตาลสูงๆ เหล่านั้นหักหมดคงเหลือตาลเพียงห้าต้น
ตำบลตลาด	บ้านป่ายาง	สถานที่แห่งนี้มีต้นยางนาเป็นจำนวนมาก
ตำบลตะกรบ	บ้านไผ่ค้อ	มีต้นไม้ชนิดหนึ่งเรียกต้นค้อ มีมากจนเรียกว่าป่าค้อ

2. ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะเด่นของพื้นที่และสิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติของสถานที่นั้น ๆ ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา จำแนกภูมินามที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ได้ 8 ตำบล 33 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
ตำบลพุมเรียง	บ้านล่าง วัดล่าง (สมุหนิมิต)	เป็นหมู่บ้านที่ติดกับวัดล่าง
	บ้านกลาง	ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่กลางหมู่บ้านของตำบลพุมเรียง
	บ้านเหนือ	พื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้จะอยู่เหนือสุดของหมู่บ้าน
	บ้านนาเกลือ	เนื่องจากน้ำทะเลขึ้นสูง ครั้นน้ำแล้งใบหญ้าใบไม้ที่น้ำทะเลท่วมถึงจะติดคราบของเกลือ
	บ้านแหลมเกาะ	หมู่บ้านแห่งนี้มีสภาพเป็นแหลมยื่นออกสู่ทะเล ที่ปลายแหลม มีเกาะเล็ก ๆ
	บ้านกันทัง	เป็นหมู่บ้านที่อยู่ลึกห่างไกลจากหมู่บ้านอื่น ๆ ลักษณะพื้นที่เป็นกันแอ่งหรืออ่าง
	บ้านหัวเลน	สภาพพื้นที่เป็นหาดริมคูน้ำแต่เป็นพื้นที่ดินเลน
	บ้านเหนือน้ำ	สภาพพื้นที่เป็นที่สูง น้ำท่วมไม่ถึงสิ่งต่างๆ ที่บริเวณรอบๆ มีน้ำท่วมถึง
	บ้านแหลมทราย	พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นแหลมทรายที่ยื่นสู่อ่าวบ้านดอน
ตำบลโมถ่าย	บ้านชายคลองหวน	ลักษณะน้ำในคลองนี้ไหลลงพุด ไหลมาจากทางทิศตะวันตก และไหลกลับตามลำคลอง
	บ้านกลาง	เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในท้องที่เป็นส่วนกลางของตำบลโมถ่าย
	บ้านออก	หมู่บ้านตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของตำบลโมถ่าย
	บ้านทือ	บริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ เมื่อฝนตกน้ำจะไม่ค่อยไหล ลักษณะการไหลของน้ำบางแห่งเรียกน้ำทุ่น หรือ น้ำทือ
	บ้านหัวนา	พื้นที่แห่งนี้เป็นคันนาซึ่งเป็นเส้นทางเดียวใช้สำหรับเดินทางไปยังหมู่บ้านอื่น
	บ้านชายท่า	หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ริมคลองโมถ่าย คำเรียกตามภาษาท้องถิ่น เรียกคลองว่า ท่า

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
	บ้านปากช่อง	หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ทางเข้ระหว่างช่องเขา เหมือนกับเป็นปากทางเข้าช่องเขา
	บ้านทุ่งยาว	หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในทุ่งขนาดใหญ่มีความยาวและแคบ
ตำบลเลม็ด	บ้านท่าใหญ่	หมู่บ้านแห่งนี้เดิมคลองท่าโพธิ์ คลองที่มีขนาดใหญ่ไหลผ่านหมู่บ้านนี้ เมื่อต้นโพธิ์ตายลงจึงตั้งชื่อใหม่ เป็นท่าใหญ่
	บ้านหน้าเมือง	บริเวณนี้เป็นฝั่งตรงกันข้ามวัดหน้าเมือง
	บ้านหน้าเขา	หมู่บ้านแห่งนี้อยู่บริเวณเขาน้ำร้อน
	บ้านนาสิก	พื้นที่นาทั้งสิ้นและมีลักษณะลึกลงกว่าพื้นที่นาทั่วไป
ตำบลทุ่ง	บ้านทุ่ง	บริเวณหมู่บ้านเป็นทุ่งหรือทุ่งนา
	บ้านดอนสูง	หมู่บ้านนี้มีลักษณะเป็นดอนค่อนข้างสูง
	บ้านลาด	ลำคลองบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ลุ่มต่ำมาก
	บ้านควน	บริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน เป็นที่ราบสูงริมเชิงเขา
ตำบลเวียง	บ้านท่าพุน	หมู่บ้านแห่งนี้มีเขตพื้นที่เป็นภูเขาสูงและที่ลาดต่ำลงมา น้ำในลำคลองไหลมาจากทิศตะวันตก ซึ่งเป็นที่สูงน้ำจะไหลเชี่ยว เมื่อตกมาถึงที่ราบ น้ำก็ไหลช้า ลักษณะการไหลของน้ำ เรียกว่า น้ำพุน
	บ้านดอนพด	หมู่บ้านแห่งนี้มีลำคลองไหลผ่านลักษณะการไหลของน้ำเกือบจะเป็นวงกลม พื้นดินส่วนที่น้ำไหลเวียนเป็นที่ราบสูง ซึ่งชาวบ้านเรียก ดอนโน มีลักษณะพื้นที่เกือบกลม ภาษาท้องถิ่นเรียกว่า “พด” หมู่บ้านนี้จึงมีชื่อเรียกว่า “บ้านดอนพด”
	บ้านเหมือง	ในอดีตไม่มีทางน้ำไหลผ่านวัดพระบรมธาตุ สมภารวัดพระบรมธาตุสมัยนั้น ได้ชักชวนชาวบ้านให้ขุดเหมืองจากลำคลองใหญ่เพื่อจะให้น้ำไปเลี้ยงวัดพระบรมธาตุ ครั้นขุดเหมืองเสร็จ เหมืองน้ำแห่งนี้ขุดผ่านหมู่บ้านผู้คนจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านเหมือง

16

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
ตำบลปาเว	บ้านเชิงहार	ในอดีตหมู่บ้านแถบนี้มีชาวบ้านตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นละหอน หาน คือ เป็นแอ่งน้ำ ที่มีทางออกทางเดียว คือ ปากน้ำไปสู่ห้วยทะเล
	บ้านท่าหัก	บริเวณตรงหมู่บ้านนี้มีลักษณะของทำน้ำเลี้ยวมากกว่าเก้าสิบสององศา คือ เลี้ยวกลับ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านตรงนี้ว่า “บ้านท่าหัก”
ตำบลปากหมาก	บ้านลุ่ม	พื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้ เป็นที่ราบลุ่ม
	บ้านนา	เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มจึงประกอบอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่
ตำบลตลาด	บ้านท่าน้อย	ก่อนจะถึงบ้านท่าโพธิ์ลำคลองมีส่วนแคบที่สุดก็คือตอนที่ไหลผ่านหมู่บ้านนี้

3. ตังนามตั้งแต 2 ประเภทขึ้นไป

ภูมินามตั้งนามตั้งแต 2 ประเภทขึ้นไปโดยการนำลักษณะเด่นของพื้นที่ในหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของลักษณะภูมิประเทศ พันธุ์ไม้ และอื่น ๆ จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามนามตั้งแต 2 ประเภทขึ้นไป ได้ 6 ตำบล 10 หมู่บ้านดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
ตำบลโมถ่าย	บ้านป่าอ้อย	หมู่บ้านแห่งนี้ปลูกอ้อยเป็นจำนวนมาก
	บ้านหนองลักขณ์	หมู่บ้านนี้เป็นป่าล้อมรอบหนองน้ำ ในอดีตมีคนขโมยควายของชาวบ้าน และนำมาซ่อนในบริเวณแห่งนี้ ซึ่งชื่อหมู่บ้าน หนองลักขณ์ (ลัก) มาจากคำว่า ลักขโมย
	บ้านดอนพะยอม	หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ในที่ดินที่เป็นที่สูง ซึ่งเรียกว่า ดอน บนดอนแห่งนี้มีต้นพะยอมมาก
	บ้านห้วยตากลิ้น	ชื่อชาวบ้านคนแรกที่เข้ามาทำมาหากินในหมู่บ้านชื่อ “กลิ้น”
	บ้านชายพรุ	หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ริมพรุ
	บ้านทุ่งนุช	ลักษณะหมู่บ้านเป็นทุ่งนา เป็นหมู่บ้านรองของบ้านหัวนา จึงใช้คำว่า นุช แทนคำว่า น้อย

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
ตำบลโมถ่าย (ต่อ)	บ้านลุ่มมะนาว	หมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ลุ่ม ชาวบ้านเริ่มเข้ามาอาศัยได้ปลูกต้นมะนาวมากและมีมะนาวที่มีคุณภาพดี
	บ้านลุ่มกระท่อม	หมู่บ้านแห่งนี้ในอดีตปลูกกระท่อมเป็นจำนวนมาก
	บ้านทุ่งนางเขา	ในอดีตมีผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ เกา พร้อมด้วยสามีไปตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เพียงครอบครัวเดียว ครั้นยายเกาตายลง พื้นที่แห่งนี้จึงเรียก ทุ่งนางเขา
ตำบลทุ่ง	บ้านนาโคน	เนื่องมาจากมะระห่มปะแกได้สร้างเมืองที่บ้านสงขลาได้ลงเสาหลักเมืองหรือเสาประโคน ต่อมาที่แห่งนี้กลายเป็นที่นา
	บ้านหนองขี้เปิด	ผู้เลี้ยงเป็ดปล่อยเป็ดให้มากินตามลำคลองนี้ เป็ดเหล่านั้นก็ถ่ายมูลลงในลำคลองและบนฝั่งจำนวนมาก
	บ้านหนองมน	เดิมเป็นหนองน้ำใหญ่ที่ขอบหนองมีต้นทองหลวงชนิดหนึ่งซึ่งมีใบโตและรูปกลม ใบกลมมน ชาวบ้านเรียกว่าทองหลวงใบมน
	บ้านยางยวน	พื้นที่แห่งนี้เป็นป่าที่มีต้นยางมาก มีฝั้่งมาทำรังหลายๆ รัง การที่ฝั้่งทำรังหลาย ๆ รัง บนต้นไม้ต้นเดียวกัน เรียกว่า “ฝั้่งยวน”
	บ้านคลองยวน	บ้านคลองยวนในสมัยก่อนเมื่อสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวญวนได้ถูกตีเมืองแตกแล้วอพยพมาอยู่ที่คลองยวน
ตำบลพุมเรียง	บ้านพุมเรียง	มีสันนิษฐานว่าเดิมบริเวณนี้มีต้นพุมเรียงซึ่งเป็นพรรณไม้ชนิดหนึ่งขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่า บ้านพุมเรียง ซึ่งมีผู้นำไปปลูกไว้เป็นสัญลักษณ์ 1 ต้น เท่านั้นละ อธิบายเพิ่มเติมว่า “พุมเรียง” น่าจะมาจาก โพธิ์เรียง” แล้วเพี้ยนมาเป็น “พุมเรียง”
	บ้านแหลมโพธิ์	ก่อนการเคลื่อนทัพ สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ได้ปลูกต้นโพธิ์ทอง ไว้ที่แหลมโพธิ์ เพื่อเป็นศิริมงคล แล้วพระราชทานชื่อแหลมดังกล่าวว่า แหลมโพธิ์
	บ้านท่านายร้อย	สาเหตุที่เรียกชื่อบ้านนี้ว่าบ้านท่านายร้อยเนื่องจากเดิมสถานที่แห่งนี้เป็นที่ตั้งของสถานีตำรวจ มียศเป็นนายร้อย มีบ้านพักอยู่ใกล้ริมฝั่งคลอง เรียกว่า ท่าน้ำ
ตำบลตะกรบ	บ้านวังตุม	มีวังน้ำลึกขนาดใหญ่มาก บริเวณรอบๆ มีต้นไม้ เรียกว่า ต้น-ตาค่อม หรือที่ชาวบ้านเรียก ตันตุม

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
ตำบลตะกรบ	บ้านห้วยพูนบน , บ้านห้วยพูน	ในอดีตบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นสถานที่พักพลทัพทหาร จึงเรียกว่า ห้วยพล และออกเสียงเพี้ยนมาเป็น ห้วยพูน มีเส้นทางถนนคั่นระหว่างห้วยพูนบน - ห้วยพูนล่าง
	บ้านบ่อคา	หมู่บ้านแห่งนี้ในอดีตมีบ่อน้ำที่สร้างยังไม่เสร็จ การที่สร้างสิ่งของไม่เสร็จ ภาษาท้องถิ่น เรียกว่า คา (ค่างคา)
	บ้านดอนม่วง	สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านแห่งนี้บนที่ดอนนี้มีต้นมะม่วงชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกกันว่ามะม่วงคั้น มีเป็นจำนวนมาก
	บ้านท่าเกตุ	บริเวณท่าริมคลองแห่งนี้มีต้นเกตุอยู่ จึงเรียก ท่าเกตุ
ตำบลตลาดไชยา	บ้านท่าโพธิ์	บริเวณสี่แยกท่าโพธิ์เดิมมีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านใต้โพธิ์” ครั้นต้นโพธิ์ตายลง ชาวบ้านจึงเรียกท่าโพธิ์ ซึ่งหมายความว่า ลำคลองที่ไหลผ่านต้นโพธิ์ใหญ่
	บ้านหนองกง	เนื่องจากบริเวณหนองน้ำแห่งนี้มี ต้น กง จำนวนมาก
	บ้านวังหลุมพี	มีคลองเล็ก ๆ สายหนึ่งมีต้นหลุมพีจำนวนมาก
ตำบลเลม็ด	บ้านดอนประดู่ (ดอนโต)	หมู่บ้านแห่งนี้มีลักษณะพื้นที่ดอนในอดีตมีต้นประดู่ขนาดใหญ่
	บ้านนาหลวง	เดิมพื้นที่นาทั้งหมดนั้นเป็นที่นาของทางราชการ บ้านเมือง ซึ่งชาวบ้านเรียก “หลวง”
	บ้านหนองกรูด	ในอดีตบริเวณรอบๆหนองน้ำแห่งนี้ เป็นที่ฝังศพของคนจำนวนมาก ที่ล้มตายด้วย “ไข้ป่า”
ตำบลเวียง	บ้านเชิงสมอ	เป็นที่ราบสูงเชิงเขาขนาดเล็ก ชาวบ้านมักเรียกกันว่าเขาสายหมอก มีลำธารไหลลงสู่ที่ราบและที่ราบลุ่มใกล้เชิงเขา ซึ่งเกิดเป็นลำคลอง ชาวบ้านจึงเรียกคลองนี้ว่าคลองเชิงสายหมอก
	บ้านหนองม่วงไฟ	บริเวณริมหนองน้ำมีต้นมะม่วง ผลมีสีแดงชาวบ้านเรียกม่วงไฟ
	บ้านดอนแดง	พื้นที่แห่งนี้มีลักษณะเป็นที่ดอน ชาวบ้านที่อาศัยคนแรก ทดลองปลูกแดง ปรากฏว่าแดงที่ปลูกงามดี ชาวบ้านคนอื่น ๆ จึงอพยพมาตั้งบ้านเรือนเป็นหมู่บ้าน เรียกว่า บ้านดอนแดง

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
ตำบลป่าเว	บ้านเขาพนมแบก	ในอดีตมีเนินเขาเตี้ย ๆ บนเนินเขาแห่งนี้มีต้นตะแบกเป็นจำนวนมาก
ตำบลปากหมาก	บ้านยางโพรง	เนื่องจากที่นี่มีต้นยางใหญ่ต้นหนึ่ง โคนต้นเป็นโพรงสูงขึ้นไปตามลำต้น ชาวบ้านทั่วไปเรียก “ยางโพรง”

4. การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ

ภูมินามตั้งนามชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ โดยการนำลักษณะเด่นในหมู่บ้านมาใช้ในการเรียกชื่อหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งแบ่งได้ 6 ตำบล 10 หมู่บ้านดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งด้วยสาเหตุอื่น ๆ
ตำบลทุ่ง	บ้านขนอน	เป็นที่ตั้งด่านเก็บ ภาษีสมัยนั้นประมาณรัชกาลที่ 3-4
	บ้านวัดบาตร	มีวัดร้างวัดหนึ่งอยู่ติดกับหมู่บ้าน วัดร้างนี้ คือ วัดบาตร
	บ้านวัดตะเคียน	มีพ่อท่านวัดตะเคียน ซึ่งเป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์ในสมัยก่อน
	บ้านถิ่นหลวง	ในอดีตสถานที่แห่งนี้หมู่บ้านนี้ซึ่งเป็นที่พักกฐิน จึงได้ชื่อ บ้านถิ่นหลวง และออกเสียงเพี้ยนตามสำเนียงท้องถิ่น เป็น “บ้านถิ่นหลวง”
	บ้านสิงขร	มีขอนไม้ขนาดใหญ่ เมื่อลมพัดจะมีกลิ่นระเหยออกมา กลิ่นคล้ายกลิ่นส้มชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นกลิ่นของขอนไม้ นั้น
	บ้านคางคก	หนองน้ำคางคกหรือบ่อน้ำมูรธาภิเษก เป็นบ่อน้ำที่ใช้ ในราชพิธีมูรธาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
	ศาลาเขียด	ศาลาเขียดเป็นศาลาที่ทหารหรือเฉลยที่ถูกจับในการทำศึก ทำการเขียดและฆ่า ที่สถานที่แห่งนี้
	บ้านคอกช้าง	เดิมที่บริเวณหมู่บ้านนี้เป็นป่าเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ร้าย เช่น เสือ คนเลยไม่กล้าเข้าไปในป่านี้ จะมีก็แต่คนทั่วไป จับช้างป่ามาฝึกเพื่อนำมาใช้งาน เขาจะทำคอกช้าง ไว้ ในป่านี้แล้วไปจับช้างจากป่าอื่นเข้ามาฝึก

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามที่ตั้งด้วยสาเหตุอื่น ๆ
ตำบลทุ่ง (ต่อ)	บ้านป่าขาว	เดิมสถานที่แห่งนี้เป็นป่า มีตาชีปะขาวคนหนึ่งเข้าไปสร้างกุฏิในป่านี้ตาชีปะขาวได้อยู่จำศีลจนสิ้น ชีวิตไปในป่านี้จึงมีคนเรียกป่านี้ว่า ป่าชีปะขาว และต่อมา คำเรียกกร่อนและถูกตัดพยางค์กลาง ๆ ออกจนเหลือป่าขาว
	บ้านลำไย	ในหมู่บ้านนี้แต่เดิมมีลำคลองสายหนึ่งไหลผ่าน เป็นลำคลองขนาดใหญ่จึงมีคนเรียกลำคลองนี้ว่า ลำใหญ่ และต่อมาจึงเพี้ยนไปเป็นหมู่บ้านลำไย
	บ้านอ่อนใจ	เดิมพื้นที่ตั้งหมู่บ้านเป็นโคลนตมมากเป็นเส้นทางที่คนตำบลทุ่งใช้เป็นเส้นทางที่จะผ่านไปพุมเรียง ทุก ๆ คนที่จะใช้เส้นทางสายนี้จะต้องเดินบุกโคลนตมนี้เป็นระยะทางไกลได้รับความ เหน็ดเหนื่อยอ่อนอกอ่อนใจกับการเดินทางในช่วงนี้ เขาจึงตั้งชื่อสถานที่ที่ทำให้เกิดอาการเหน็ดเหนื่อยว่า อ่อนใจ
ตำบลเลม็ด	บ้านเลม็ด	ไม่มีใครทราบที่มาที่แน่นอน เพียงแต่สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากบ้านเม็ด ซึ่งปัจจุบันก็เรียกบ้านเลม็ดด้วยเหมือนกัน
	บ้านวัดแก้ว	หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณ "วัดแก้ว"
	บ้านวัดนบ	หมู่บ้านนี้วัดเก่าแก่วัดหนึ่ง เรียกวัดนบ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัด
	บ้านหัววัว	ครั้งหนึ่งวัวของท่านข้ามคลอง ถูกจระเข้กิน คงเหลืออยู่เฉพาะส่วนหัว จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหัววัว
	บ้านปากท่อ	หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่ใหญ่กว่า หมู่บ้านที่ตอนท้องท้อง
	บ้านปากด่าน	สถานที่ตรงนี้เป็นบริเวณที่เป็นหน้าด่านของเมืองไชยา
ตำบลป่าเว	บ้านป่าเว	เชื่อว่าเป็นชื่อของแขกอินเดียหนึ่งในสี่พี่น้อง (ปะหมอ, ปะหมัน, ปะเว และปะมะ) โดยคนชื่อ "ปะเว" ได้ตั้งถิ่นฐานในชุมชนใกล้เคียงกัน และเรียกชุมชนนั้นว่า "ปะเว" และได้แผลงเป็น "ป่าเว" จน
	บ้านเหยียด	จากคำบอกเล่าต่อ ๆ กันมาว่าเดิมหมู่บ้านนี้มีพระบรรดาศักดิ์ซึ่งไม่ใช่พระสงฆ์ มาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้ ท่านชื่อว่า พระเหยียด

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งด้วยสาเหตุอื่น ๆ
ตำบลป่าเว (ต่อ)	บ้านมณฑล (วัดเววน)	เดิมสถานที่แห่งนี้ชื่อ บ้านมณฑล ปรากฏพ้องกันกับลักษณะการปกครองมณฑลในสมัยนั้น จึงได้ส่งคนมาสำรวจพื้นที่เพื่อต้องการเปลี่ยนชื่อ ผู้สำรวจพบว่าในหมู่บ้านนี้มีป่าละเมาะมากจึงให้เปลี่ยนชื่อไปตามหมู่บ้านป่าเวคือจะได้ชื่อวัดป่าเววน แต่ต่อมาได้เรียกกันว่า “วัดเววน”
	บ้านเดิมเจ้า	หมายถึงการลากโดยสร้างแบบเรือพนมพระในสมัยนี้ เมื่อมาถึงหมู่บ้านนี้เชือกที่ชักเกิดเข้าเหย้า และชาวชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านนี้ต่อมาว่า “บ้านดอนเหย้า” ต่อมาได้เพี้ยนเป็น “บ้านเดิมเจ้า” ชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านเช่นนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เรียกว่า “บ้านเดิมเจ้า”
ตำบลตะกรบ	บ้านฝ้ายพรุ	มีผู้ชายสองพวก ทั้งสองค้อยจะเป็นมิตรมักจะมีเรื่องราวทะเลาะวิวาทกันเสมอมา จึงได้จุดประทัดขึ้นต่างฝ่ายคิดว่า เป็นเสียงปืนของอีกฝ่าย จึงตกใจวิ่งหนีไปคนละทาง พวกหนึ่งวิ่งข้ามพรุ อีกพวกวิ่งฟากหนึ่งของพรุ จึงเรียกสถานที่ตรงนั้นว่า บ้านฝ้ายพรุ
	บ้านตะกรบ	เดิมมีชื่อเรียกว่า บ้านดอนขรบ คำว่า ขรบ หมายถึง ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ต่อมาออกเสียงเพี้ยนเป็นบ้านตะกรบ
	บ้านบางโหลง	เพื่อให้เป็นมงคลแก่หมู่บ้าน คือตั้งชื่อว่าโหลง ส่วนคำว่า บาง นั้นหมายถึงทางน้ำเล็ก ๆ ที่ไหลไปรวมกับคลองใหญ่
ตำบลตลาดไชยา	บ้านตลาดไชยา	ตัวตลาดหรือตัวเมืองไชยาในปัจจุบัน
	บ้านสงขลา	มุस्ताฟาเจ้าเมืองไชยาผู้มีเชื้อสายมุสลิมท่านแรกได้พาครอบครัวและผู้ติดตามมาลงหลักปักบ้านสร้างบ้านเรือนบนที่ดอนเล็ก ๆ ในทุ่งไชยาอันสมบูรณ์ และขนานนามเมืองไชยาใหม่ที่ตั้งอยู่ ณ ทุ่งไชยา ว่า บ้านสงขลา
	บ้านโต๊ะเจ้า	เรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อผู้นำของหมู่บ้านคือ โต๊ะเจ้า
ตำบลพุมเรียง	บ้านหัวโอ	สถานที่แห่งนี้เป็นโอเรือของหมู่บ้าน เมื่อมีชาวบ้านมาตั้งอยู่มากขึ้นจึงเรียกบ้านนี้ตามชื่อสถานที่ คือ โอ แต่เรียกตามสำเนียงท้องถิ่นว่า โอ หรือบ้านหัวโอ
	บ้านบ่อกิน	มีบ่อน้ำที่มีน้ำจืดสนิทเพียงบ่อเดียว มาใช้สำหรับดื่มบ่อน้ำแห่งนี้จึงเรียก บ่อกิน
	บ้านหลาเก่าห้อง	เป็นหมู่บ้านที่เรียกชื่อตามลักษณะศาลาที่ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณ

22

ตำบล	ชื่อหมู่บ้านในอำเภอไชยา	ภูมินามตั้งด้วยสาเหตุอื่น ๆ
ตำบลพุมเรียง (ต่อ)	บ้านหลาเคี่ยม	ศาลาแห่งนี้สร้างขึ้นใต้ต้นเคี่ยมจึงเรียกศาลาแห่งนี้ว่า ศาลาเคี่ยม
ตำบลปากหมาก	บ้านปากหมาก	มีคลองสายหนึ่งไหลผ่าน คลองนั้นเรียกว่า คลองหมาก ซึ่งน่าจะเป็นที่เชื่อได้ว่าที่แห่งนี้มีต้นหมากจำนวนมาก จากป่าหมากได้เพี้ยนมาเป็นปากหมาก
	บ้านพรุยชัย	ตามความเชื่อปรากฏในตำนานงูใหญ่
	บ้านอ่างทอง	ชาวบ้านคิดว่าพื้นที่แห่งนี้มีแร่ทองคำและลักษณะพื้นที่ คล้ายๆอ่างน้ำ
ตำบลเวียง	บ้านเล่า	สถานที่แห่งนี้เกิดเหตุการณ์และคนเล่าเรื่องราวต่อกัน
	บ้านสามสัก	ในสมัยก่อนเรียนว่า บ้านตำหนัก จากนั้นเพี้ยนเสียง เป็น บ้านสามสัก
บ้านโมถ่าย	บ้านโมถ่าย	ออกเสียงเพี้ยน จากคำว่า โมตาย (คนขี่ไม้ ไอ้อวด) และ คำว่า โมถ่าย (ถ่ายทอง จากไม้โม)

คำศัพท์ บทที่ 2
วิเคราะห์ภูมินาม

คำศัพท์	ความหมาย
กิริยา	ก. การกระทำ, อาการที่แสดงออกมาทางกาย
กายภาพ	ว. เกี่ยวกับลักษณะตามธรรมชาติของโลก เช่น ภูมิศาสตร์ทางกายภาพ
ขนบธรรมเนียม	น. แบบอย่างที่ยึดกันมา
จารีตประเพณี	น. ประเพณีที่นิยมและประพฤติกันสืบมา ถ้าฝ่าฝืนถือว่าเป็นผิดเป็นชั่ว
ชาติพันธุ์	น. กลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน และที่แสดงเอกลักษณ์ออกมา โดยการผูกพันลักษณะการของเชื้อชาติและสัญชาติเข้าด้วยกัน
ถิ่นฐาน	น. ถิ่นที่อยู่อาศัย
วัฒนธรรม	น. สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะ
อพยพ	ก. ย้ายครอบครัวจากถิ่นหนึ่งไปอยู่อีกถิ่นหนึ่ง

กิจกรรมท้ายบทที่ 2
วิเคราะห์ภูมินาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านสามารถบอกประวัติศาสตร์ได้หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
.....
2. การตั้งชื่อภูมินามหมู่บ้านตำบลใดบอกเรื่องราวประวัติศาสตร์มากที่สุด จงยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
.....
3. นักเรียนประทับใจภูมินามเกี่ยวกับหมู่บ้านใดมากที่สุด จงอธิบายเหตุผล
.....
.....
.....
4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างชื่อหมู่บ้านในตำบลของตนเองพร้อมระบุประเภทภูมินามที่มีความสอดคล้องกับหมู่บ้านดังกล่าว
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา “ภูมินามอำเภอไชยา” ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเองอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....
.....
.....

บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้

ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าตำบลที่มีชื่อหมู่บ้านเกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้มากที่สุด ได้แก่ ตำบลเลม็ด ตำบลเวียง และตำบลโมถ่าย รองลงมาได้แก่ตำบลทุ่ง ตำบลตลาด และตำบลตะกรบ รายละเอียดดังนี้

1. ตำบลเลม็ด มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเนียนสูง บ้านไผ่ล้อม บ้านไทรงาม

บ้านเนียนสูง หมู่บ้านนี้แต่เดิมเป็นเส้นทางเดินผ่านจากตลาดไชยสุสวนโมกขพลาราม ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ประกอบอาชีพการทำนา บริเวณคันนามักจะมีต้นไม้ และมีต้นเนียนขนาดใหญ่มีลำต้นสูงเมื่อมีหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านเนียนสูง ซึ่งปัจจุบันต้นไม้ดังกล่าวไม่มีแล้วเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

ต้นเนียน

ไผ่ ชาวบ้านปลูกเป็นรั้วล้อมรอบพื้นที่การเกษตร

บ้านไผ่ล้อม หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีไม้ไผ่จำนวนมากและปลูกไม้ไผ่เป็นรั้วบ้าน จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านไผ่ล้อม แต่ในปัจจุบันชาวบ้านนิยมสร้างรั้วด้วยเหล็กและปูนและการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติทำให้บริเวณดังกล่าวมีต้นไม้เหลือน้อย

บ้านไทรงาม จากคำบอกเล่าหมู่บ้านนี้มีชื่อเรียก บ้านท้องทุ่ง หรือ ทองด้ง มีทองคำใส่ “ถั่ง” ไว้ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ แต่ไม่มีใครสามารถเอามาทองนั้นได้จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “ทองถั่ง” แล้วออกเสียงเพี้ยนมาเป็น ท้องทุ่ง แต่ปัจจุบันได้เรียกบ้านไทรงามเนื่องจากสร้างโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านทางราชการตั้งชื่อโรงเรียนแห่งนี้ว่า โรงเรียนบ้านไทรงาม ทั้งนี้เพราะบริเวณลำคลองท่าปูนมีป่าไทรที่สวยงามและจัดเป็นที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของอำเภอ ไชยจึงเรียกป่าไทรแห่งนี้ว่า “ไทรงาม”

ต้นไทรบริเวณริมคลองท่าปูน และ ภายในโรงเรียนบ้านไทรงาม

กล่าวโดยสรุปตำบลเลม็ดมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ได้แก่ ต้นเนียน (บ้านเนียนสูง) ไม้ (บ้านไผ่ล้อม) และ ต้นไทร (บ้านไทรงาม)

2. ตำบลเวียง มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกุล บ้านโพธิ์ บ้านป่ายาง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียนเพชรแดงเวียงชัย

บ้านกุล ในอดีตก่อนที่จะตั้งหมู่บ้าน สถานที่บริเวณนี้มีต้นพิกุลขนาดใหญ่ ซึ่งชาวบ้านที่สัญจรผ่านไปมาจะเห็นเด่นชัด เมื่อมีบ้านคนมาตั้งถิ่นฐานมากขึ้น จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านกุล” แต่ปัจจุบันต้นพิกุลต้นดังกล่าวได้ล้มตายสภาพหมู่บ้านได้เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

บ้านโพธิ์ หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านโบราณประมาณปี พ.ศ. 1200 อยู่ทางทิศเหนือของอ่าวบ้านดอน มีความเจริญทางพุทธศาสนาสาขายานานามนครโพธิ์ ได้นำต้นโพธิ์ซึ่งเป็นพืชพันธุ์มาจากต้นที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้มาปลูกไว้หลายต้นที่ปากน้ำชื่อแหลมโพธิ์ที่โพธิ์เรียง ตำบลพุมเรียงในปัจจุบัน และยังมีทำโพธิ์ บ้านโพธิ์ หุ่นโพธิ์ ล้วนแต่ได้ความว่าเป็นชื่อที่เนื่องมาจากมีต้นโพธิ์ทองปลูกไว้ ต้นโพธิ์ที่บ้านโพธิ์ ชาวบ้านถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ บางครั้งเมื่อลมพัดจะมีเสียงดังกรู๊งกริ้ง จึงเป็นที่นับถือคู่กับพระธาตุของชาวบ้านโพธิ์มาแต่โบราณ ในปี พ.ศ. 2428 ได้เกิดพายุและมีลมพัดรุนแรงทำให้โพธิ์ส่วนมากล้มตายลงเหลือเพียงต้นเดียวในพื้นที่แห่งนี้ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่าบ้านโพธิ์ ซึ่งปัจจุบันต้นโพธิ์ต้นดังกล่าว ล้มตายแล้ว

ต้นโพธิ์ บริเวณแหลมโพธิ์

บ้านป่ายาง หรือบ้านโนไไร่ปัจจุบัน ในอดีตเป็นหมู่บ้านโบราณเกิดขึ้นพร้อมบ้านโพธิ์และพระธาตุไชยา มีร่องรอยของโบราณสถานเป็นที่ตั้งของวัดหลวงหรือวัดบาตร มีเจดีย์อิฐรูปทรงแท่งเช่นเดียวกับองค์พระธาตุ มีสระน้ำภายในวัด ชาวบ้านเรียกว่าโนพั้งบ้าง สระพั้งบ้าง มีนักโบราณคดีชาวฝรั่งได้เข้ามาสำรวจถึงสองครั้ง ในปี พ.ศ.2543 หลักฐานต่าง ๆ ถูกทำลายไปหมดแล้วและที่อยู่ติดกันคือวัดเขาสายหมอก หมู่บ้านนี้ได้เสื่อมสูญไปตามอายุกาล ต่อมาได้มีชาวบ้านเวียง บ้านเนียงสูง บ้านหัวคู บ้านโพธิ์ ย้ายไปตั้งถิ่นฐาน ทำนา ทำไร่ ปลูกยางพารา และตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่าบ้านป่ายาง เพราะมีต้นยางขนาดใหญ่แผ่กิ่งเป็นบริเวณกว้าง รอบ ๆ มีหมู่ไม้อย่างจากป่ายาง ออกเสียงเพี้ยนมาเป็นป่ายาง และมีชาวบ้านรุ่นหลังตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่าบ้านโนไไร่ในปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุปตำบลเวียงมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ได้แก่ ต้นพิกุล (บ้านกุล) ต้นโพธิ์ และ ต้นยาง

3. ตำบลโมถ่าย ซึ่งมีชื่อหมู่บ้านตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ ป่าอ้อย บ้านยางเตี้ย บ้านชะอม

บ้านป่าอ้อย

บ้านป่าอ้อย ในอดีตครอบครัวที่มาตั้งถิ่นฐาน ได้ปลูกอ้อยจำนวนมากและเจริญงอกงามดี เมื่อครอบครัวอื่นย้ายมาตั้งถิ่นฐานมากขึ้นจนกลายเป็นหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านป่าอ้อย แต่ปัจจุบันพื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้ปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราเป็นส่วนใหญ่แต่ยังคงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่าบ้านป่าอ้อย

บ้านยางเตี้ย ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 สาเหตุที่เรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านยางเตี้ย เพราะว่า แต่เดิมมีต้นยางใหญ่ต้นหนึ่ง เป็นต้นยางที่ใหญ่มาก แต่เป็นที่น้ำแปลกอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งยางต้นนี้ มีลักษณะเตี้ยมากเมื่อดูจากลำต้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วต้นยางมีลักษณะสูง ชาวบ้านเรียกต้นยางต้นนี้ว่า “ยางเตี้ย” ซึ่งปัจจุบันต้นยางต้นนี้ได้ถูกพวกชาวบ้านโค่นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งปัจจุบันตายแล้ว คงมีเพียงลูกยางซึ่งเป็นต้นยางที่เกิดจากยางต้นนี้ แต่ทุกต้นมีลักษณะเหมือนต้นยางทั่วไป เหมือนกับยางต้นแม่ จากต้นยางเตี้ยต้นนี้เอง จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านยางเตี้ย” ปัจจุบันต้นยางต้นดังกล่าวได้ตายแล้ว

บ้านยางเตี้ย

บ้านชะอม สาเหตุที่เรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านชะอม” เนื่องจากเดิมในหมู่บ้านนี้มีการปลูกชะอมจำนวนมาก และยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านชะอม”

หมู่บ้านชะอม

กล่าวโดยสรุปตำบลโมถ่ายมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ได้แก่ อ้อย ต้นยาง และชะอม

4. ตำบลทุ่ง ซึ่งมีชื่อหมู่บ้านตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตาลห้าต้น บ้านยางยวน

ต้นตาลโคก

บ้านตาลห้าต้น เดิมหมู่บ้านนี้มีต้นตาลๆจำนวนมาก ครั้งหนึ่งเกิดพายุลมกระโชกแรงทำให้ต้นตาลเหล่านั้นหักหมด คงเหลือต้นตาลเพียงห้าต้น จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านตาลห้าต้น ปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ไม่มีต้นตาลห้าต้นดังกล่าว มีเพียงต้นตาลโคกที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

กล่าวโดยสรุปตำบลทุ่งมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ได้แก่ ต้นตาล

5.ตำบลตลาด ซึ่งมีชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ จำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่ายาง

บ้านป่ายาง อยู่ทางทิศตะวันตกของทางรถไฟติดต่อกับบ้านหนองกง เนื่องจากสถานที่แห่งนี้มีต้นยางนาเป็นจำนวนมาก จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านป่ายาง จนถึงปัจจุบัน

ต้นยาง

กล่าวโดยสรุปตำบลตลาดมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ได้แก่ ต้นยาง

6. ตำบลตะกอบ ซึ่งมีชื่อหมู่บ้านตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ จำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านไส้ค้อ

ต้นค้อ

บ้านไส้ค้อ พื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้มีต้นไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่า ต้นค้อ จำนวนมากจึงเรียกว่าป่าค้อ หรือ ไส้ค้อ เมื่อมีหมู่บ้านผู้คนมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินซึ่งเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านไส้ค้อ” จนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุปตำบลเลม็ดมีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามพันธุ์ไม้ ได้แก่ ต้นค้อ

คำศัพท์ บทที่ 3
 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้

คำศัพท์	ความหมาย
ถั่ง	น. ถั่ง, ถั่งน้ำ (ภาษาถิ่นใต้)
ปางยาง	น. กิ่งของต้นยางพารา (ภาษาถิ่นใต้)
ลมกระโชก	น. ลมแรงที่เกิดขึ้นในทันทีทันใดชั่วขณะหนึ่ง
สัญจร	ก. ผ่านไปมา
ไส	น. ป่า (ภาษาถิ่นใต้)

กิจกรรมท้ายบทที่ 3
ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านใดมีชื่อเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร จงยกตัวอย่าง

.....

2. การตั้งชื่อภูมินามหมู่บ้านป่ายางของตำบลเวียงและตำบลตลาด เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

3. นักเรียนเคยเห็นพันธุ์ไม้ชนิดใดบ้างจากการตั้งชื่อภูมินามนี้

.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดจากการอ่านเรื่องภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้อย่างไรบ้าง

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแต่งคำขวัญจากชื่อพันธุ์ไม้ที่ปรากฏในภูมินามหมู่บ้านต่าง ๆ

.....

บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศจากการรวบรวมข้อมูลพบว่าตำบลที่มีชื่อหมู่บ้านเกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด ได้แก่ ตำบลพุมเรียงและตำบลโมถ่าย รองลงมาได้แก่ ตำบลทุ่ง ตำบลเสม็ด ตำบลเวียง ตำบลตลาด ตำบลป่าเว และตำบลปากหมาก รวมทั้งหมดมี 35 หมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้

1. **ตำบลพุมเรียง** มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านล่าง บ้านกลาง บ้านเหนือ บ้านนาเกลือ บ้านแหลมเกาะ บ้านกันทัง บ้านหัวเลน บ้านเหนือน้ำ บ้านแหลมทราย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัดล่าง (สมุหนิมิต)

บ้านล่าง วัดล่าง (สมุหนิมิต) เป็นหมู่บ้านที่ติดต่อกับเมืองไชยาและวัดล่าง (สมุหนิมิต) เนื่องจากหมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ติดกับวัดล่างจึงเรียกบ้านแห่งนี้ว่า บ้านล่าง ตามชื่อวัด

วัดโพธาราม

บ้านกลาง เป็นหมู่บ้านที่อยู่ระหว่าง บ้านเหนือ กับบ้านล่าง และตั้งอยู่พื้นที่ส่วนกลางของเทศบาลตำบลพุมเรียง จึงเรียกบ้านนี้ว่า บ้านกลาง

บ้านเหนือ สาเหตุที่เรียกว่าชื่อหมู่บ้านเช่นนี้เนื่องจากพื้นที่ตั้งแต่ตัวเมืองเก่ามาตามถนน จะผ่านวัดล่าง (บ้านล่าง) บ้านกลาง หมู่บ้านแห่งนี้จะอยู่เหนือสุดของหมู่บ้าน จึงเรียกบ้านนี้ว่า บ้านเหนือ

โรงเรียนวัดโพธาราม (โพธิพิทยากร)

ตลาดพุมเรียง

32

บ้านนาเกลือปัจจุบัน เรียก บ้านนอกนา

บ้านนาเกลือ เนื่องจากสภาพพื้นที่บริเวณหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่มแต่ไม่สามารถทำนาได้ เนื่องจากน้ำทะเลขึ้นสูง ครั้นฤดูร้อนไปหญ้าใบไม้ที่น้ำทะเลท่วมจะติดคราบของเกลือและมีผู้เล่าว่าครั้งหนึ่งเคยมีผู้ทดลองทำนาเกลือ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านนาเกลือ ซึ่งปัจจุบันด้วยการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะภูมิ

ประเทศทำให้พื้นที่เหล่านี้เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ปัจจุบันหมู่บ้านแห่งนี้เปลี่ยนชื่อเป็น บ้านนอกนา

บ้านแหลมเกาะ

บ้านแหลมเกาะ ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้ลักษณะพื้นที่เป็นแหลมยื่นออกสู่ทะเล บริเวณปลายแหลม มีเกาะเล็กๆ ปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ เรียกว่า เกาะจีน ซึ่งหลังจากนั้นริมฝั่งได้ยื่นออกไปเรื่อยๆ จนแหลมนั้นได้รวมเป็นพื้นที่เดียวกัน เมื่อมีชาวบ้านตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านแหลมเกาะ

บ้านหัวเลน เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่เป็นหาดริมคังน้ำ แต่เป็นพื้นที่ดินเลน จึงเรียกว่า บ้านหัวเลน เดิมหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ต่อมาหลังจากสังขยาหมัด ซึ่งเป็นชาวอินโดนีเซีย ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่กุโบโต๊ะบิบในปัจจุบัน ซึ่งมีผู้กล่าวว่า ชายผู้นี้เป็นอิสลามคนแรกที่มาตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องที่ตำบลพุมเรียง ต่อมาชาวมุสลิมคนอื่น ๆ ได้อพยพครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนจำนวนมากขึ้นและได้สร้างสุเหร่าแห่งแรกขึ้นที่หน้าวัดโพธารามในปัจจุบัน

ปัจจุบันหมู่บ้านแห่งนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามเกือบทั้งสิ้น จนมีคำกล่าวว่า “แขกหัวเลนแนววัดเหนือ”

บ้านหัวเลน : สุเหร่าแห่งแรกของตำบลพุมเรียง

บ้านก้นหัง

บ้านก้นหัง หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ระหว่างสะพานวัดใหม่กับวัดล่าง เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับลำคลอง เป็นหมู่บ้านที่อยู่ลึกห่างไกลจากหมู่บ้านอื่นๆ เหมือนอยู่ที่กันแองหรืออ่าจิงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านก้นห้อง หรือก้นหัง ในปัจจุบัน

บ้านเหนือน้ำ เป็นหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่มีลักษณะพื้นที่สูงกว่าหมู่บ้านอื่นๆ ซึ่งน้ำท่วมไม่ถึงทั้งๆ ที่บริเวณรอบๆ มีน้ำท่วมถึง จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านเหนือน้ำ

บ้านเหนือน้ำ

บ้านแหลมทราย หมู่บ้านแห่งนี้มีชื่อเรียกตามลักษณะภูมิประเทศซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นแหลมทรายที่ยื่นสูงสู่อ่าวบ้านดอนและเป็นส่วนบนสุดของอ่าวบ้านดอน มีหาดทรายยาวติดต่อกับอำเภอท่าชนะ บางคนเรียก แหลมซุย แต่ปัจจุบันหมู่บ้านนี้มีชื่อเรียกว่า บ้านแหลมทราย

แหลมทราย (แหลมซุย)

กล่าวโดยสรุปตำบลพุมเรียงมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทรายและป่าชายเลนทำให้ภูมินามชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศ เช่น บ้านหัวเลน บ้านแหลมทราย

2. **ตำบลโมถ่าย** เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศมากเท่ากับตำบลพุมเรียง มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านชายคลองทวน บ้านกลาง บ้านออก บ้านทือ บ้านชายพรุ บ้านหัวนา บ้านชายท่า บ้านปากช่อง บ้านทุ่งยาว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านชายคลองทวน หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ เนื่องจากคำว่า “ชาย” มาจากคำว่า (ชายคลอง ริมคลอง หมายถึงหมู่บ้านที่ริมลำคลอง) ลำคลองแห่งนี้มีลักษณะไม่เหมือนลำคลองทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ น้ำในลำคลองไหลลงป่าพรุ ซึ่งอยู่ชายเขาทางด้านทิศตะวันออก ไหลมาจากทางทิศตะวันตก ดังนั้น น้ำที่ไหลมาจากทิศตะวันตกเมื่อไหลลงสู่ป่าพรุ น้ำไม่สามารถไหลไปทางอื่นได้ ซึ่งน้ำที่ไหลจากทางทิศตะวันตก น้อยลง น้ำในลำคลองและในป่าพรุก็จะไหลกลับมาตามลำคลอง ลักษณะการไหลกลับของน้ำ ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำทวน” ไหลลงสู่ลำคลองนี้จึงเรียกว่า คลองทวน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านชายคลองทวน”

บ้านกลาง หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในท้องที่เป็นส่วนกลางของทั้งตำบล จึงเรียก “บ้านกลาง”

บ้านออก หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่อยู่สุดเขตของตำบลโมถ่าย มีพื้นที่ติดต่อกับเขาสูงยาง ซึ่งเป็นอาณาเขตติดต่อกับตำบลเวียง หมู่บ้านนี้อยู่ทางทิศตะวันออกสุดของตำบลจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านออก”

บ้านออก

บ้านทือ หมู่บ้านแห่งนี้ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงและมีพื้นที่ราบลุ่มอยู่รอบๆ เมื่อมีฝนตกน้ำไม่ค่อยไหล เนื่องจากในอดีต การชลประทานไม่มีเหมือนปัจจุบัน แม้บริเวณอื่นน้ำแห้งขอดแต่ที่ราบลุ่มแห่งนี้ยังคงมีน้ำเนื่องจากน้ำไม่ไหลลักษณะที่น้ำไม่ไหล บางเรียกว่า น้ำทุ่น หรือ น้ำทือ แต่ชาวบ้านเรียกว่า น้ำทือ จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านทือ และออกเสียงเพี้ยนมาเป็น “บ้านทือ” ในปัจจุบัน

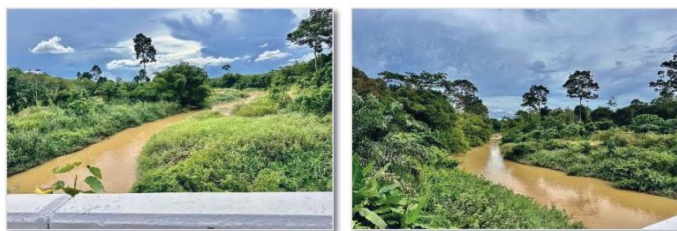
โรงเรียนบ้านทือ

บ้านห้วยนา ในอดีตการเดินทางไปมาระหว่างหมู่บ้านแห่งนี้กับหมู่บ้านอื่นจึงใช้คันทนาเป็นเส้นทางเดินสัญจรเพียงเส้นทางเดียว จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามเส้นทางที่ใช้ คือ คันทนา แต่ภาษาถิ่นไชยาเรียก ห้วยนา จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านห้วยนา จนถึงปัจจุบัน

ศาลาประชาคมบ้านนา

บ้านชายท่า เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมคลองโมถ่าย คำเรียกของชาวไชยาทั่วไป เรียกคลองว่า ท่า หมู่บ้านที่ริมคลองนี้ จึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านชายท่า”

คลองโมถ่าย

บ้านปากช่อง หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ปากช่องระหว่างเขาซึ่งเป็นเส้นทางไปสู่บ้านท่าหัก เหมือนกับเป็นปากทางเข้าช่องเขา จึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านปากช่อง”

บ้านปากช่อง

36

บ้านทุ่งยาว

บ้านทุ่งยาว หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในทุ่งใหญ่ซึ่งมีทางเดินผ่าน การเดินทางผ่านทุ่งนี้ ถ้าสังเกตจะเห็นว่า ความกว้างมีน้อยกว่าความยาวมาก จึงเรียกทุ่งนี้ว่า “ทุ่งยาว” และได้กลายมาเป็น “บ้านทุ่งยาว”

กล่าวโดยสรุปตำบลโมถ้ายมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ลุ่มเป็นทุ่งนากจากการตั้งชื่อหมู่บ้านเช่น บ้านชวยคลองหวน บ้านหัวนา บ้านทุ่งยาว

3. **ตำบลเลม็ด** เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าใหญ่ บ้านหน้าเมือง บ้านหน้าเขา บ้านนาสิก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

คลองท่าโพธิ์

บ้านท่าใหญ่ เดิมมีคลองท่าโพธิ์ เป็นลำคลองขนาดใหญ่ไหลผ่านหมู่บ้านแห่งนี้ ซึ่งสถานที่แห่งนี้เมื่อก่อนนั้นมีการประเพณีแห่พระพุทธรูปทางน้ำและกิจกรรมแข่งเรือประจำปี การที่มีคลองขนาดใหญ่ ชาวบ้านจึงเรียกว่า ท่าใหญ่ ในเวลาต่อมาลำคลองมีขนาดเล็กลงและมีชาวบ้านมาอาศัยเพิ่มขึ้นจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านท่าใหญ่”

บ้านหน้าเมือง หมู่บ้านแห่งนี้เดิมพระยาไชยาหรือพระยาวิชิตภักดี ชาวบ้านเรียก พระยากลับหรือพระยาป่าปรุง ได้สร้างบ้านเมืองที่แห่งนี้ ซึ่งอยู่ฝั่งซ้ายของลำคลองไชยาและได้สร้างวัดหน้าเมืองขึ้นฝั่งตรงกันข้าม การที่บ้านเจ้าเมืองมาตั้งอยู่ที่นี่ จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านหน้าเมือง”

วัดหน้าเมือง

บ้านหน้าเขา หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ทางทิศใต้ของบ้านวัดนบ สาเหตุที่เรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่าหน้าเขา เนื่องจากอยู่บริเวณเขาน้ำร้อนริมถนนซึ่งเลียบผ่านเขาจึง เรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านหน้าเขา”

องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดบริเวณหน้าเขาน้ำร้อน

บ้านนาลิก หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ทางด้านหลังเขาน้ำร้อน ตั้งอยู่ใกล้ริมคลองปากด่าน (คลองท่าปูน) บริเวณนี้จากเขาน้ำร้อนไปถึงคลองท่าปูน เป็นพื้นที่นาทั้งหมดและมีลักษณะลึกลงกว่าพื้นที่นาทั่วไปของอำเภอไชยา จึงเรียกนาลิก เมื่อข้ามคลองจะมีลักษณะพื้นที่เป็นดอนสูง จึงมีประชาชนเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านนาลิก”

คลองท่าปูน

กล่าวโดยสรุปตำบลเสม็ดมีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยธรรมชาติทั้ง ภูเขา ลำคลอง และทุ่งนา จากการตั้งชื่อหมู่บ้านเช่น บ้านท่าใหญ่ บ้านหน้าเขา บ้านนาลิก

4. **ตำบลทุ่ง** เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลทุ่ง บ้านดอนสูง บ้านลาด บ้านควน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านดอนสูง จากลักษณะภูมิประเทศบริเวณนี้อยู่ในที่ต่ำซึ่งถึงฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วม แต่หมู่บ้านนี้มีลักษณะเป็นดอน น้ำท่วมไม่ถึงเป็นหมู่บ้านเล็กๆ จากลักษณะพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึงหมู่บ้านแห่งนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านดอนสูง”

บ้านดอนสูง

38

ตำบลทุ่ง ซึ่งมีประวัติอยู่ในจดหมายเหตุไชยา คำว่า ทุ่งหรือทุ่งนา หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ เพราะสมัยศรีวิชัยหรือสมัยอยุธยา รายได้เกือบทั้งหมดเป็นภาษีเลี้ยงประเทศส่วนใหญ่มาจากการทำนา ตำบลทุ่งจึงเป็นเมืองที่รุ่งเรืองในสมัยนั้น สถานที่ประวัติศาสตร์ที่ตำบลทุ่ง เช่นศาลาคงคาชัย วัดตะเคียน วัดจำปา และศาลาเชือด ตามจดหมายเหตุเมืองไชยาว่า หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตกเสียกรุงให้กับพม่าครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. 2311 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ก็กู้เอกราชได้โดยเร็ว โดยตีทัพพม่าแตกที่ค่ายบางกุ้งแต่จะสร้างหรือบูรณะกรุงศรีอยุธยาต่อกี่ลำบากเพราะพม่าเผาสิ้นซาก จึงสร้างกรุงใหม่ชื่อว่ากรุงธนบุรี เจ้าเมืองต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชก็ได้ให้ทหารที่พระองค์ไว้ใจมาปราบ แต่ไม่สำเร็จ พระเจ้าตากสินมหาราชจึงได้เสด็จยกทัพมาตีเมืองนครศรีธรรมราชด้วยพระองค์เอง จึงได้กรีธาทัพผ่านตำบลทุ่ง ได้เห็นที่ทำเลสะดวกเหมาะสม มีน้ำสะดวก พระองค์และทหารจึงได้พักทัพที่ศาลาคงคาชัย ในระหว่างที่พักทัพ พระองค์และทหารได้ไปนมัสการกราบพ่อท่านวัดตะเคียน ซึ่งเป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์ในสมัยนั้น จึงแสดงให้เห็นและรู้ว่าพ่อท่านวัดตะเคียนเป็นเจ้าอาวาสที่วัดตะเคียน ในสมัยอยุธยาตอนปลาย

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง

ศาลาประชามหมู่บ้านบ้านลาดในอติต

บ้านลาด ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้มีลำคลองไหลผ่าน มีดินน้ำมาจากลำคลองขนาดใหญ่ที่มีชื่อว่า คลองตะเคียน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านพื้นที่ทางต้นน้ำเป็นพื้นที่สูงค่อยๆ ลาดต่ำมาทางทิศตะวันออก ทางน้ำจึงไหลผ่านหมู่บ้านทางทิศตะวันออก มีน้ำไหลตลอดปี ลำคลองบริเวณนี้อยู่ส่วนที่ลาดมาก ชาวบ้านจึงเรียกลำคลองบริเวณนี้ว่า หนองลาด ในอดีตมีชาวบ้านตั้งบ้านเรือนไม่กี่ปริมาณนี้จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านลาด

บ้านควน บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านมีภูเขาสูงหนึ่งมีชื่อว่าเขาควน ตรงที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่ราบสูงริมเชิงเขาเดิมที่เชิงเขามีวัดอยู่วัดหนึ่งชื่อว่า วัดควนเป็นวัดร้างเป็นเวลานาน บริเวณที่ตั้งของวัดเดิมเป็นป่า มีชาวบ้านเข้าไปตั้งบ้านเรือน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่าบ้านควน

วัดควนเจดีย์

กล่าวโดยสรุปตำบลทุ่งมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบสูงและพื้นที่ราบลุ่มจากการตั้งชื่อหมู่บ้าน เช่น บ้านดอนสูง บ้านลาด บ้านควน

5. ตำบลเวียง เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าหุ่น บ้านดอนพุด บ้านเหมือง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านท่าหุ่น เขตพื้นที่หมู่บ้านเป็นภูเขาสูงและลาดต่ำลงมาจนเกิดเป็นลำคลองต่างๆ มีน้ำไหลผ่านออกสู่ทะเล เมื่อน้ำไหลลงคลองไหลมาจากทางทิศตะวันตก ซึ่งเป็นที่สูงน้ำจะไหลเชี่ยว เมื่อไหลสู่พื้นที่ราบ น้ำไหลช้าชาวบ้านจึงเรียกว่า “น้ำหุ่น” จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านท่าหุ่น ”

บ้านดอนพุด หมู่บ้านแห่งนี้มีลำคลองไหลผ่านลักษณะการไหลของน้ำไหลเชี่ยวเกือบจะเป็นวงกลมที่ดิน ส่วนที่น้ำไหลเวียนนี้เป็นที่ราบสูง ซึ่งชาวบ้านเรียก ดอนใน เมื่อตอนนั้นมีลักษณะที่เกือบกลมซึ่งตามภาษาทั่วไปเรียกว่า “พุด” หมู่บ้านนี้จึงมีชื่อเรียกว่า “บ้านดอนพุด” แต่ต่อมาก็คว่า “พุด” ถูกเขียนเป็น “พุด” จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านดอนพุด”

วัดดอนพุด

บ้านเหมือง คำว่า เหมือง ตามความหมายของชาวบ้านทั่วไปหมายถึง ทางเข้ามีสายน้ำเล็ก ๆ ซึ่งถูกขุดขึ้นมาเพื่อเป็นทางระบายน้ำ สาเหตุที่เรียกชื่อว่าบ้านเหมืองเนื่องจาก ในอดีตไม่มีทางน้ำไหลผ่านวัดพระบรมธาตุ สมภารวัดพระบรมธาตุสมัย ได้ชักชวนชาวบ้านให้ขุดเหมืองจากลำคลองใหญ่เพื่อจะให้น้ำไปเลี้ยงวัดพระบรมธาตุ ครั้นขุดเหมืองเสร็จน้ำจึงไหลแรงและเร็ว ทำให้น้ำไหลไปทางบ้านดอนพุดน้อยลงทำให้น้ำแห้งขอด เหมืองน้ำแห่งนี้ขุดผ่านหมู่บ้านแห่งนี้ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านเหมือง”

บ้านเหมือง

กล่าวโดยสรุปตำบลเวียงมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบสูงจากการตั้งชื่อหมู่บ้าน เช่น ที่ราบลุ่ม บ้านชายท่า บ้านเหมือง ที่ราบสูง บ้านดอนพุด

40

6. **ตำบลป่าเว** เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเชิงहार บ้านท่าหัก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านเชิงहार ในอดีตหมู่บ้านแถบนี้ที่ชาวบ้านตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นละหาน หาน คือ เป็นแอ่งน้ำ ที่มีทางออกทางเดียว คือ มีทางออก (ปาก) ไปสู่ห้วยทะเล ชาวบ้านได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ในส่วนที่เป็นฐานละหานนั้น ส่วนที่ตรงกันข้ามกับปากน้ำที่ออกสู่ทะเล ชาวบ้านจึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านเชิงหาน แต่ต่อมากลางเขียนเพี้ยนไปเป็น บ้านเชิงहार จนถึงปัจจุบัน

บ้านท่าหัก หมู่บ้านนี้มีชาวบ้านมาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ริมท่า (ท่า หมายถึง คลอง) บริเวณตรงหมู่บ้านนี้ มีลักษณะของท่าเลี้ยวมากกว่าเก้าสิบสององศา คือ เลี้ยวกลับ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านท่าหัก”

บ้านท่าหัก

กล่าวโดยสรุปตำบลป่าเวมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มจากการตั้งชื่อหมู่บ้าน เช่น ที่ราบลุ่ม บ้านเชิงहार บ้านท่าหัก

7. **ตำบลปากหมาก** เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านลุ่ม บ้านนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านลุ่ม

บ้านลุ่ม หมู่บ้านแห่งนี้นอกจากคำบอกเล่าเรื่องงูใหญ่แล้ว พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ลุ่ม จึงเรียกหมู่บ้านในแถบนี้ว่า “บ้านลุ่ม”

บ้านนา เป็นหมู่บ้านแยกจากบ้านอ่างทอง เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ลุ่มจึงมีการทำนาและเป็นหมู่บ้านที่สร้างขึ้นใหม่ จึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านนา” ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงจากทุ่งนาเป็นสวนปาล์ม น้ำมัน ยางพาราและผลไม้ ต่าง ๆ

โรงเรียนบ้านนา

กล่าวโดยสรุปตำบลปากหมากมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มจากการตั้งชื่อหมู่บ้าน เช่น ที่ราบลุ่ม บ้านลุ่ม บ้านนา

8. ตำบลตลาด เป็นตำบลที่มีภูมินามชื่อหมู่บ้านตั้งตามลักษณะภูมิประเทศทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทำนอย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านทำนอย เนื่องจากก่อนจะถึงบ้านทำโพธิ์ลำคลองมีส่วนแคบที่สุดก็คือตอนที่ไหลผ่านหมู่บ้านนี้ จึงเรียก บ้านนี้ว่า “บ้านทำนอย”

คลองทำนอย

กล่าวโดยสรุปตำบลตลาดมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่ม ที่ราบลุ่ม เช่น คลองทำนอย

คำศัพท์ บทที่ 4
 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

คำศัพท์	ความหมาย
กุโบร์	น. สุสานมุสลิม
กริธา	น. กีฬาอย่างหนึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทคู่และประเภทลาน
คู้ง	น. ส่วนเว้าของลำน้ำที่ลึกเข้าหาฝั่ง
ควน	น. ภูเขาดิน, เนินสูง, มักใช้เป็นพื้นที่ทำสวน
คงคา	น. แม่น้ำ
เชิง	น. ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของบางสิ่งบางอย่าง เช่น เชิงเขา เชิงสะพาน
ท่า	น. ฝั่งน้ำสำหรับขึ้นลงหรือจอดเรือ
หวน	ก. เวียนกลับ เช่น ลมหวน
บูรณะ	ก. ซ่อมแซมทำให้กลับคืนดีเหมือนเดิม
พด	ว. คด งอ ขด
เลน	น. ดินเปียกเหลวจนปั้นไม่ได้
แหลม	น. แผ่นดินหรือภูเขาที่ยื่นล้ำออกไปในทะเลหรือมหาสมุทร
ภาษี	น. เงินที่มีกฎหมายกำหนดให้รัฐหรือท้องถิ่นเรียกเก็บจากบุคคลในเหตุต่าง ๆ

กิจกรรมท้ายบทที่ 4
ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านใดมีชื่อเหมาะสมตามลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนยกตัวอย่างชื่อหมู่บ้านในท้องถิ่นของนักเรียนที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้าน

.....

.....

.....

4. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนวาดภาพหมู่บ้านจากคำตอบข้อที่ 2 (ตอนที่ 1) ตามจินตนาการของนักเรียน

.....

.....

.....

บทที่ 5
 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

1. **ภูมินามตำบลไม้ถ้าย** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองลักษณะ บ้านดอนพะยอม บ้านห้วยตากลิน บ้านชายพร บ้านทุ่งนุช บ้านลุ่มมะนาว บ้านลุ่มท่อม บ้านทุ่งนางเภา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านหนองลักษณะ เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าล้อมรอบหนองน้ำ เมื่อมีคนขโมยควายของชาวบ้านจะใช้ป่าบริเวณนี้เป็นที่ซ่อนวัวควายที่ขโมยมาและฝากกินโดยใช้น้ำในหนองน้ำแห่งนี้ในการล้างเนื้อที่ฆ่า หนองน้ำนี้จึงเรียกกันว่า หนองลัก เมื่อมีชาวบ้านเข้ามาตั้งบ้านเรือนเป็นจำนวนมาก จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านหนองลัก” แต่ต่อมากันหลังเขียน “หนองลัก” เป็น “หนองลักษณะ” ซึ่งคำว่า “ลัก” ภาษาล้านใต้ หมายถึง ขโมย ปัจจุบันสถานที่ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะภูมิประเทศจึงไม่มีหนองน้ำดังกล่าว

บ้านดอนพะยอม หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่สูง ซึ่งเรียกว่า ดอน บนดอนแห่งนี้มีต้นพะยอมเป็นจำนวนมาก จึงเรียก “ดอนพะยอม” หรือ “ดอนยอม” กลายเป็นหมู่บ้านคน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านดอนยอม” หรือ “ดอนพะยอม”

ต้นพะยอม

บ้านห้วยตากลิน เนื่องจากสถานที่แห่งนี้มีแหล่งน้ำพุดที่จะทำการเพาะปลูกได้รวมทั้งที่จะใช้ในการบริโภค จึงมีคนเข้ามาทำมาหากินและเล่ากันว่าคนแรกที่เข้ามาทำมาหากินชื่อ “กลิน” ห้วยน้ำนี้จึงเรียก “ห้วยตากลิน” และได้กลายมาเป็น “หมู่บ้านห้วยตากลิน” จนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งปัจจุบันห้วยน้ำแห่งนี้ไม่มีแล้ว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะภูมิประเทศ

บ้านชายพร หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ริมพร จึงเรียกบ้านนี้ว่า บ้านชายพร

บ้านทุ่งนุช

บ้านทุ่งนุช หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่แบ่งแยกพื้นที่จากหมู่บ้านห้วยนา ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์การเกษตรที่ใช้เป็นกำลังงานในการทำนา เป็นหมู่บ้านน้องของบ้านห้วยนา แต่คนเรียก ชื่อคนแรกนั้นแทนที่จะใช้คำว่า ทุ่งน่อง แต่ชาวบ้านเรียก ทุ่งนุช เมื่อเป็นหมู่บ้านจึงเรียกว่า “บ้านทุ่งนุช”

บ้านลุ่มมะนาว หมู่บ้านแห่งนี้พื้นที่เป็นที่ลุ่ม ชาวบ้านที่แรกเริ่มเข้ามาอาศัยอยู่ได้ปลูกต้นมะนาวเป็นจำนวนมาก และมะนาวมีคุณภาพดี จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านลุ่มมะนาว” แต่ปัจจุบันจากลุ่มมะนาว ได้เรียกเปลี่ยนไปเป็น “บ้านลุ่มนาว” เพื่อให้ชื่อสั้นตามลักษณะภาษาถิ่นใต้และจากพื้นที่ที่ปลูกมะนาว ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปเป็นสวนผลไม้และสวนยางพาราเป็นส่วนใหญ่

ศาลาหมู่บ้านลุ่มกระท่อม, ลุ่มมะนาว

ศาลาหมู่บ้านลุ่มกระท่อม, ลุ่มมะนาว

บ้านลุ่มท่อม หมู่บ้านนี้เรียกชื่อเช่นเดียวกับบ้านลุ่มนาว คือ ปลูกกระท่อมเป็นจำนวนมาก และปัจจุบันได้เปลี่ยนไปเป็นสวนผลไม้และสวนยางเหมือนบ้านลุ่มนาว แต่ปัจจุบันนี้มีชื่อเรียกตามภาษาชาวบ้านว่า “บ้านลุ่มท่อม” แต่ภาษาทางราชการเรียก “บ้านลุ่มกระท่อม”

บ้านทุ่งนางเภา จากคำบอกเล่าในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เป็นทุ่งขนาดใหญ่ มีผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ เภา พร้อมด้วยสามีตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เพียงครอบครัวเดียวเท่านั้น ครั้นยายเภาตายลงทุ่งแห่งนี้จึงเรียก ทุ่งนางเภา ต่อมาเชื่อกันว่านางเภาเป็นผู้ที่มีอิทธิฤทธิ์มากจึงเรียกแม่ นางเภา และสร้างศาลาแม่ นางเภา เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านทั่วไป ปัจจุบันศาลาแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านทุ่งนางเภา

(ศาลเจ้าแม่ นางเภา)

46

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลโมถ่ายตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านป่าอ้อย บ้านดอนพะยอม บ้านชายพรุ บ้านลุ่มมะนาว บ้านลุ่มกระท่อม และภูมินามตามลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ บ้านหนองลักษณะ บ้านห้วยตากถิ่น บ้านทุ่งนุช บ้านทุ่งนางเภา

2. ตำบลทุ่ง เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านนาโคก บ้านหนองขี้เปิด บ้านหนองมน บ้านยางยวน บ้านคลองยวน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บ้านนาโคก สาเหตุที่ได้ชื่อว่าบ้านนาโคกก็เนื่องมาจากมะรุุมปะแกได้สร้างเมืองที่บ้านสงขลาและลงเสาหลักเมืองหรือเสาประโคนบริเวณสถานที่แห่งนี้ ต่อมาที่แห่งนี้กลายเป็นที่นาแต่ที่เสาประโคนนี้และยังคงมีหลักเสาประโคนอยู่โดยเป็นหลักปักไว้มีการขุดบ่อไว้รอบๆหลัก จากการที่เป็นที่ตั้งหลักเมือง หรือเสาประโคนนี้เอง จึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านนาโคก” ปัจจุบันเสาหลักรวมทั้งคูที่ขุดไว้รอบหลักประโคน ได้หายไป

หลักประโคน

บ้านนาโคก

สะพานคลองหนองขี้เปิด

บ้านหนองขี้เปิด จากคำบอกเล่าในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้มีคนจีนคนหนึ่งมาจากไหนไม่มีใครทราบมาสร้างบ้านอยู่ใกล้ลำคลองและประกอบอาชีพเลี้ยงเป็ด ในบริเวณนี้เป็นคนแรก และปล่อยเป็ดให้หากินตามลำคลองนี้ เป็ดเหล่านั้นก็ถ่ายมูลลงในลำคลองและบนฝั่งจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกส่วนของลำคลองนี้ว่า หนองขี้เปิด และบ้านบริเวณใกล้ ๆ ลำคลองนี้ว่า บ้านหนองขี้เปิดตามชื่อคลองไปด้วย

บ้านหนองมน บ้านหนองมนแห่งนี้บางคนกล่าวว่า แต่เดิมเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ที่ขอบหนองมีต้นทองกลางชนิดหนึ่งซึ่งมีใบโตและรูปกลม ใบกลมมน ชาวบ้านเรียกว่าทองกลางใบมน เมื่อมีชาวบ้านเข้าไปปลูกบ้านเรือนอาศัยอยู่จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหนองทองกลางใบมนแต่เป็นชื่อที่ยาวไป จึงเรียกใหม่ว่าบ้านหนองมน

ทองกลางใบมน

อีกคำบอกเล่าหมู่บ้านมีหนองน้ำอยู่หนองหนึ่ง ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นหนองน้ำศักดิ์สิทธิ์ มักจะนำน้ำจากหนองนี้ไปทำนํ้ามนต์มาดื่มกิน และใช้ในพิธีต่างๆ เขาจึงเรียกว่า หนองมนต์ ต่อมาบริเวณใกล้หนองน้ำมีคนมาตั้งบ้านเรือนเขาก็เรียกบ้านที่ตั้งอยู่บริเวณนี้ว่า บ้านหนองมนต์ แต่ปัจจุบันนี้หนองมนต์มีรูปร่างเปลี่ยนไป เป็นหนองน้ำที่มีรูปมนต์ และน้ำไม่ศักดิ์สิทธิ์เหมือนสมัยก่อน ชาวบ้านจึงไม่ได้นำน้ำไปทำนํ้ามนต์เหมือนเมื่อก่อนคำว่าหนองมนต์จึงเปลี่ยนไป เป็นบ้านหนองมน และบ้านที่อยู่บริเวณนี้จึงได้ชื่อว่าบ้านหนองมนตามชื่อหนองน้ำแห่งนี้ด้วย

โรงเรียนบ้านหนองมน

บ้านยางยวน ยางยวนเป็นชื่อป่าที่มีต้นยางจำนวนมาก เป็นต้นยางขนาดใหญ่จึงเป็นที่อยู่ของสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะผึ้ง มีผึ้งจำนวนมากมาสร้างรังในป่านี้ ต้นยางต้นหนึ่ง มีผึ้งมาทำรังหลายๆ รัง บนต้นไม้เดียวกัน เรียกว่า “ผึ้งลงยวน” และการที่ผึ้งลงยวนบนต้นยาง และหมู่บ้านนี้บุคคลแรกที่เข้ามาทำมาหากินได้แก่ นายห้อย ผึ้งดอกไม้จึงมีคนเรียกหมู่บ้านนี้ว่าบ้านยางยวน

บ้านยางยวน

บ้านคลองยวน บ้านคลองยวนในสมัยก่อนเมื่อสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวญวนได้ถูกตีเมืองแตกแล้วอพยพมาอยู่ที่คลองยวนแล้วเกิดโรคห่าระบาดชาวญวนล้ม ตายเป็นจำนวนมากและได้นำศพไปฝังเรียงกันเป็นแถวต่อมาเกิดฝนตกหนักเกิดน้ำฝน ชะล้างทำให้เกิดเป็นลำคลองชาวบ้านจึงเรียกกันว่าคลองยวน จนถึงปัจจุบันนี้

ศาลาประชาคมหมู่บ้านคลองยวน

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลทุ่งตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และความเกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ บ้านนาโคก บ้านหนองมน บ้านคลองยวน และ ภูมินามตามลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ บ้านยางยวน บ้านหนองขี้เป็ด

48

3. ตำบลตะกรบ เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านวังตุม บ้านห้วยพุน บ้านบ่อคา บ้านดอนม่วง บ้านท่าเกตุ มีรายละเอียด

ต้น-ตาตุม

บ้านวังตุม ในอดีตมีวังน้ำลึกและใหญ่มาก มีกระเช้าอ้ายบริเวณรอบๆ มีต้นไม้ชนิดที่เรียกว่า ต้น-ตาตุม หรือที่ชาวบ้านเรียก ต้นตุม เป็นจำนวนมาก ดังนั้น วังน้ำจึงได้ชื่อว่า วังตุม ครั้นมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือนบริเวณนี้ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านวังตุม”

บ้านห้วยพุน , บ้านห้วยพุนบน ครั้งหนึ่งได้มีการยกกองกำลังจากเมืองหลวงเพื่อไปตีเมืองนครศรีธรรมราช ขณะเดินทัพมาถึงสถานที่ตรงนี้ ผู้เป็นนายทัพเห็นว่าสถานที่ตรงนี้เหมาะสมกับการที่จะพักพล เพราะมีห้วยน้ำพอที่ใช้อาบและกินได้ จึงหยุดทัพพักพล สถานที่ตรงนี้ จึงถูกเรียกว่า ห้วยพล และเสียงเพี้ยนตามสำเนียงท้องถิ่นเป็น ห้วยพุน โดยปัจจุบันมีถนนสายท่าชนะ - พุนพินคั่นอำเภามาเขต จึงแบ่งเป็นหมู่บ้านห้วยพุนบน และ บ้านห้วยพุนล่าง

โรงเรียนบ้านห้วยพุน

บ้านท่าเกตุ หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ริมคลอง หรือท่าริมคลองซึ่งมีต้นเกตุเป็นจำนวนมาก จึงเรียก ท่าเกตุ

ท่าเกตุ

บ้านบ่อคา

บ้านบ่อคา จากคำบอกเล่ามีชายคนหนึ่งสร้างบ่อน้ำที่สวยงามมากแต่สร้างยังไม่เสร็จ ชาวบ้านเรียกว่า สร้างคา สาเหตุที่สร้างไม่เสร็จเนื่องจาก ชายคนนี้มีลูกสาวสองคนซึ่งลูกสาวทั้งสองรักชายคนเดียวกัน วันหนึ่งลูกสาวทั้งสองไปอาบน้ำที่บ่อน้ำแห่งนี้ ขณะที่อาบน้ำทราบว่าชายที่ตนรักมาเยี่ยมที่บ้านก็เลยรีบอาบน้ำให้เสร็จ ด้วยความรีบร้อนน้องสาวจึงตกลงไปในบ่อน้ำ พี่สาวกระโดดลงไปช่วยเลยจมน้ำตายทั้งคู่ พ่อเสียใจมากจึงไม่สร้างบ่อน้ำนี้ต่อไปให้เสร็จ ชาวบ้านจึงเรียกบ่อน้ำแห่งนี้ว่า บ่อคา

บ้านดอนม่วง สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ดินทราย บนที่ดอนนี้มีต้นมะม่วงชนิดหนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่ามะม่วงคัน (มะม่วงคัน เป็นมะม่วงชนิดหนึ่ง ลำต้นสูงใหญ่ ผลเล็ก มะม่วงชนิดนี้เมื่อรับประทานจะทำให้เกิดอาการคัน) มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังคงมีอยู่ถึงทุกวันนี้ แต่ละต้นสูงใหญ่ ปัจจุบันชาวบ้านโค่นเสียบ้างแล้ว แต่ก็ยังคงเหลืออยู่อีกมาก หมู่บ้านแห่งนี้จึงเรียกว่า “บ้านดอนม่วง”

ต้นมะม่วงคัน (มะม่วงป่า)

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลตะกอบตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศและพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านวังตม บ้านดอนม่วง บ้านท่าเกตุ และ ภูมินามตามลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ บ้านบ่อคา บ้านห้วยพุน

4. ตำบลพุมเรียง เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านพุมเรียง บ้านแหลมโพธิ์ บ้านท่านายร้อย มีรายละเอียดดังนี้

บ้านพุมเรียง ตั้งอยู่บริเวณสันทรายฝั่งทะเล ในอดีตตำบลพุมเรียงเป็นที่ตั้งของเมืองไชยา ระหว่างปี พ.ศ.2311-2442 ซึ่งการเรียกภูมินามเมืองของตำบลพุมเรียง มีข้อสันนิษฐานว่า “พุมเรียง” มาจากต้นพุมเรียง ซึ่งเป็นพรรณไม้ชนิดหนึ่งขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่า บ้านพุมเรียง และอธิบายเพิ่มเติมว่า “พุมเรียง” น่าจะมาจาก โพธิ์เรียง” แล้วเพี้ยนมาเป็น “พุมเรียง” เพราะในตำบลนี้มีต้นโพธิ์อยู่มากเรียงรายจากทิศตะวันตก โดยเริ่มจากแหลมโพธิ์ปากน้ำพุมเรียงเป็นต้นมา นอกจากนี้ยังมีต้นโพธิ์ขึ้นไปจนถึงเมือง ไชยาด้วย ต้นโพธิ์ดังกล่าวถูกโค่นล้มไปหลายต้นเมื่อคราวเกิดอุทกภัยและวาตภัย พ.ศ.2435 การที่ยังคงมีต้นโพธิ์หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับการพบหลักฐานทางโบราณคดีจำนวนมากในบริเวณเมืองพุมเรียง ทำให้นักประวัติศาสตร์บางท่านกล่าวว่าพุมเรียงคือท่าเรือของนครโพธิ์ หรือศรีโพธิ์ในการบันทึกการเดินทางของภิกษุจีน

50

ชื่อ อี้จิง ส่วนตัวเมืองหรือศรีโพธิ์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัยนั้นตั้งอยู่ที่วัดเวียงหรือบ้านเวียงในเขตอำเภอไชยาปัจจุบันซึ่งจากการเล่าขานสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ การตั้งชื่อแหลมโพธิ์

โรงเรียนวัดพุมเรียง

อนุสรณ์สถานศรีวิชัย

แหลมโพธิ์ กลางเดือนกันยายน พ.ศ.2312 สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ นัดหมายกองทัพเรือต่าง ๆ มารวมพลพร้อม ๆ กันที่แหลมโพธิ์ เพื่อขับเคลื่อนทัพเรือเข้าตีเมืองนครศรีธรรมราช สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ เรียนกประชุมแม่ทัพ และแผนการรบยึดเมืองนครศรีธรรมราช ก่อนการเคลื่อนทัพ สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ได้ปลุกดันโพธิ์ทอง ไว้ที่แหลมโพธิ์ เพื่อเป็นมงคลชัย แล้วพระราชทานชื่อแหลมดังกล่าวว่า แหลมโพธิ์ ถูกเรียกสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แล้วเคลื่อนกองทัพมุ่งหน้าสู่เมืองนครศรีธรรมราช

หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่บนแหลมที่ปากน้ำพุมเรียง ซึ่งเป็นแหลมทรายยื่นลงสู่ทะเล บนสันทรายบนแหลมซึ่งลึกลงมาแต่เดิมมีต้นโพธิ์ใหญ่ จึงเรียกแหลมนี้ว่าแหลมโพธิ์ หมู่บ้านนี้จึงเรียกชื่อตามชื่อแหลมว่า บ้านแหลมโพธิ์

หาดแหลมโพธิ์

บ้านท่านายร้อย

บ้านท่านายร้อย สาเหตุที่เรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่าบ้านท่านายร้อยเนื่องจากเดิมสถานที่แห่งนี้เป็นที่ตั้งของสถานีตำรวจ สมัยนั้นผู้กองหรือสารวัตรในปัจจุบันมียศเป็นนายร้อย และมีบ้านพักอยู่ใกล้สถานีตำรวจริมคลองถึงท่าลงน้ำ พวกเขาชาวบ้านจึงเรียกท่านั้นว่า ท่านายร้อย ปัจจุบัน ท่านายร้อยแห่งนี้เป็นสะพานปลาหมู่บ้านที่ตั้งในบริเวณนี้ จึงเรียกชื่อตามท่านั้นด้วยคือ บ้านท่านายร้อย

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลพุมเรียงตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และพันธุ์ไม้ ได้แก่ พุมเรียง แผลมโพธิ์ ลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ บ้านแผลมโพธิ์ บ้านท่านายร้อย

5. ตำบลตลาดไชยา เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าโพธิ์ บ้านหนองกง บ้านวังหลุมพี มีรายละเอียดดังนี้

บ้านท่าโพธิ์ ในอดีตมีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลางวาเศษ ชาวบ้านจึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านใต้โพธิ์” ครั้นต้นโพธิ์ตายลง ชาวบ้านจึงเรียกท่าโพธิ์ ซึ่งหมายความว่า ลำคลองที่ไหลผ่านต้นโพธิ์ใหญ่ แต่บางคนให้ความเห็นว่า มีท่าน้ำข้างคลองฝั่งต้นโพธิ์ จึงเรียกว่า “บ้านท่าโพธิ์”

บ้านหนองกง ตั้งตามชื่อแหล่งน้ำหรือหนองน้ำ ในอดีตชาวบ้านพบแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรเลี้ยงสัตว์และดื่มน้ำกิน จึงได้มาตั้งบ้านเรือน จนกลายเป็นหมู่บ้าน เนื่องจากบริเวณหนองน้ำแห่งนี้มีพืชชนิดหนึ่งตระกูลเดียวกับกก คือ ต้น กง มีจำนวนมาก เมื่อชาวบ้านตั้งบ้านเรือนเป็นจำนวนมาก จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านหนองกง”

ตังกง

บ้านวังหลุมพี ในอดีตสถานที่แห่งนี้มีคลองเล็ก ๆ สายหนึ่งเรียกว่า คลองจันสน และมีต้นหลุมพีจำนวนมากเมื่อชาวบ้านย้ายมาตั้งบ้านเรือน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านวังหลุมพี”

ที่ทำการกองทุนหมู่บ้านวังหลุมพี

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลตลาดไชยาตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศและพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านท่าโพธิ์ บ้านหนองกง บ้านวังหลุมพี

52

6. **ตำบลเลม็ด** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดอนประดู่ บ้านนาหลวง บ้านหนองกรุด มีรายละเอียดดังนี้

บ้านดอนประดู่ (ดอนโค) สันนิษฐานว่า บนที่ดอนที่มีผู้คนมาแรกตั้งถิ่นฐานทำมาหากินคงจะมีต้นประดู่จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านดอนโค” หรือ “บ้านดอนประดู่”

ต้นประดู่

บ้านนาหลวง ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่นาของทางราชการบ้านเมือง ซึ่งชาวบ้านเรียก “หลวง” ดังนั้นบริเวณ นี้จึงเป็น “นาหลวง” ชาวบ้านเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านนาหลวง”

บ้านนาหลวง

บ้านหนองกรุด หมู่บ้านแห่งนี้มีหนองน้ำแห่งหนึ่ง เรียกว่า หนองกรุด บริเวณรอบหนองน้ำแห่งนี้ เคยเป็นที่ฝังศพของคนจำนวนมาก ที่ล้มตายด้วย “ไข้ฉี่” เมื่อมีหมู่บ้าน จึงเรียกชื่อตามหนองน้ำนั้นว่า บ้านหนองกรุด

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลเลม็ดตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านดอนประดู่ และ ภูมินามตามลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธอื่น ๆ ได้แก่ บ้านนาหลวง บ้านหนองกรุด

บ้าน ได้แก่ บ้านเชิงสมอ บ้านหนองม่วงไฟ บ้านดอนแดง มีรายละเอียดดังนี้

บ้านเชิงสมอ มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยศรีวิชัย เดิมสถานที่ตั้งของวิทยาลัยการอาชีพไชยาในปัจจุบัน เป็นที่ราบสูงเชิงเขาขนาดเล็ก ชาวบ้านเรียกว่าเขาสายหมอก บนภูเขามีสถารซึ่งไหลลงสู่ที่ราบและที่ราบลุ่มใกล้เชิงเขา เกิดเป็นลำคลองชาวบ้านจึงเรียกลำคลองแห่งนี้ว่าคลองเชิงสายหมอก ซึ่งเป็นที่มาของคำว่าบ้านเชิงสมอและยังมีบ้านอื่น ๆ เกิดขึ้นอีก 2 หมู่บ้าน คือ บ้านนั้ง และบ้านท่าหุ่น

วิทยาลัยการอาชีพไชยา

บ้านหนองม่วงไฟ

บ้านหนองม่วงไฟ เนื่องจากมีหนองน้ำบริเวณริมหนองน้ำมีต้นมะม่วง ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ ผลจะมีสีแดง ซึ่งสีแดงเป็นสีโทนร้อนเปรียบเสมือนเปลวไฟ ชาวบ้านเรียกว่า ม่วงไฟ เมื่อมีชาวบ้านมาตั้งบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านขึ้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหนองม่วงไฟ

บ้านดอนแดง เล่าต่อกันมาว่า นายเคลือบเป็นผู้ขุดทางน้ำไหลในปัจจุบันน้ำไหลไปออกปากน้ำท่าหุ่น เมื่อน้ำไหลมากทำให้ทางที่น้ำไหลเดิมกลายเป็นดอน นายเคลือบจึงทดลองปลูกแตง (แตงกวา) ปรากฏว่าแตงที่ปลูกสมบูรณ์และผลดก ชาวบ้านจากบ้านเหมืองจึงไปปลูกบ้างและได้ผลดีเช่นกัน จึงอพยพครอบครัวมาตั้งบ้านเรือนทำมาหากินจนกลายเป็นหมู่บ้านและได้เรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านดอนแดง”

แตงกวา

54

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลเวียงตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านหนองม่วงไฟ บ้านดอนแดง และ ภูมินามตามลักษณะภูมิประเทศกับความสัมพันธ์อื่น ๆ ได้แก่ บ้านเชิงสมอ

8. ตำบลป่าเว เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเขาพนมแบก มีรายละเอียดดังนี้

บ้านเขาพนมแบก ในอดีตมีเนินเขาเตี้ย ๆ มีต้นตะแบกเป็นจำนวนมาก ซึ่งชาวบ้านเรียก เขาป่าแบก แต่เมื่อมีชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก พื้นที่แห่งนี้ถูกเรียกเป็น เขาพนมแบก สถานที่แห่งนี้เริ่มมีคนมาอาศัยอยู่หลังเกิดพายุใหญ่ที่ป่าไม้ถูกลมพัดโค่นล้ม ทำให้เกิดที่โล่งเตียนคนจึงเข้ามาอยู่อาศัย เป็นหมู่บ้าน เรียกว่า บ้านเขาพนมแบก

วัดเขาพนมแบก

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลป่าเวตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านเขาพนมแบก

9. ตำบลปากหมาก เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านยางโพรง บ้านห้วยตาหมิง มีรายละเอียดดังนี้

บ้านยางโพรง หมู่บ้านนี้แต่เดิมเป็นป่าใหญ่ เดิมคนในหมู่บ้านทำไร่สวนและเมื่อนานเข้าก็มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากจนกลายเป็นหมู่บ้าน เนื่องจากสถานที่แห่งนี้มีต้นยางใหญ่ต้นหนึ่ง โคนต้นเป็นโพรงสูงขึ้นไปตามลำต้น ชาวบ้านทั่วไปเรียก “ยางโพรง” และเมื่อเป็นหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ตามลักษณะต้นยางต้นดังกล่าว คือ หมู่บ้าน “บ้านยางโพรง”

โรงเรียน ดชด.บ้านยางโพรง

กล่าวโดยสรุปภูมินามหมู่บ้านตำบลปากหมากตั้งชื่อภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไป คือ ตามลักษณะพืชพันธุ์ท้องถิ่น ได้แก่ บ้านยางโพรง จากการรวบรวมข้อมูลจะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อหมู่บ้านภูมินาม 2 ประเภทขึ้นไปส่วนใหญ่จะเป็นชื่อพันธุ์ไม้และลักษณะภูมิประเทศ จะเป็นได้ว่าพื้นที่บริเวณอำเภอไชยาจะมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งแหล่งน้ำและพืชพันธุ์ต่าง ๆ

คำศัพท์ บทที่ 5
 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

คำศัพท์	ความหมาย
ลัก	ก. เอาสิ่งของที่เขาไม่ให้ไปด้วยการซ่อนเร้น, ขโมย
ห้วย	น. แอ่งน้ำลึกกว้างมีทางน้ำไหลจากภูเขามาซึ่งอยู่ตลอดปีหรือแห้งบ้างเป็นบางครั้ง
พรุ	น. ที่ลุ่มสนุ่น, บริเวณที่ลุ่มชื้นแฉะ
นุช	น. น่อง
อภิสิทธิ์	น. สิทธินอกเหนือขอบเขต
เสาประโคน	น. เสาใหญ่ที่ปักหมายเขตแดนระหว่างประเทศหรือเมืองเป็นต้น
มน	น. กลม ๆ, โค้ง ๆ, ไม่เป็นเหลี่ยม
ยวน	ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่งอยู่ทางทิศใต้ของประเทศจีน และทางทิศตะวันออกเฉียงของประเทศลาวและเขมร, ปัจจุบันเรียก เวียดนาม
ญวน	น. ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่งอยู่ทางทิศใต้ของประเทศจีน และทางทิศตะวันออกเฉียงของประเทศลาวและเขมร, ปัจจุบันเรียก เวียดนาม
คา	ก. ค้างอยู่, ติดอยู่
ลัน	น. สิ่งที่มีลักษณะสูงชันเป็นแนวยาว

กิจกรรมท้ายบทที่ 5
ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านใดบ้างที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศและพันธุ์ไม้

.....

.....

.....

2. นักเรียนหมู่บ้านใดมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยอาณาจักรศรีวิชัยมากที่สุด อธิบายพอสังเขป

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนอธิบายความหมายคำว่า “ยวน” จากชื่อหมู่บ้าน ยางยวนและคลองยวน เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร อธิบายพอสังเขป

.....

.....

.....

4. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนจำแนกชื่อหมู่บ้านตามไตรยางศ์อักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ ในรูปแบบแผนภาพความคิด

.....

.....

.....

บทที่ 6 การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ

1. **ตำบลทุ่ง** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านขนอน บ้านวัดบาตร บ้านวัดตะเคียน บ้านสิงขร บ้านถิ่นหลวง บ้านคงคาชัย ศาลาเขื่อน บ้านคอกช้าง บ้านป่าขาว บ้านลำไย บ้านอ่อนใจ มีรายละเอียดดังนี้

บ้านขนอน ความเป็นมาแต่โบราณ ได้ชื่อว่าบ้านขนอน เพราะเป็นที่ตั้งด่านเก็บภาษีในสมัยรัชกาลที่ 3-4 เมืองไชยายังคงเป็นหัวเมืองสำคัญทางภาคใต้ การขนส่งสินค้าที่มาจากทะเลหรือทางบกจะลงเรือสำเภาที่ชุมเรียงจะต้องผ่านทางบ้านขนอนซึ่งเป็นที่ตั้งเก็บภาษีอากร นายอากรสมัยนั้นชื่อว่า หลวงศรีศกัณฑ์ ชื่อเดิมไม่ปรากฏ (ต้นตระกูล หนูสิทธิ์) ท่านผู้นั้นนอกจากจะเป็นนายด่านเก็บภาษีที่บ้านขนอนแล้วยังเป็นผู้เก็บส่วย อากรไปถึงบ้านมะลวน ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอพุนพิน ด้วยสาเหตุดังกล่าวหมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านขนอน”

บ้านขนอน

บ้านวัดบาตร ตามหลักฐานความเป็นมาไม่ปรากฏแต่มีวัดร้างแห่งหนึ่งอยู่ติดกับหมู่บ้าน วัดร้างนี้คือ วัดบาตร ยังมีซากปรักหักพังให้เห็นอยู่จึงสันนิษฐานว่า ชื่อหมู่บ้านวัดบาตรอาจจะมาจากชื่อวัดบาตรนี้เองปัจจุบันบริเวณนี้เปลี่ยนสภาพตามกาลสมัยเป็นพื้นที่ทำกินของชาวบ้านละแวกนั้น

บ้านวัดตะเคียน มีเจ้าอาวาสวัดตะเคียน ซึ่งเป็นพระศักดิ์สิทธิ์ในอดีตสิ่งทีแสดงให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ก็คือการที่ชาวบ้านเคารพสักการะบูชา เจ้าอาวาสวัดตะเคียนนี้เองที่สันนิษฐานว่าเป็นเจ้าอาวาสในสมัยอยุธยาตอนปลาย

วัดตะเคียน

วัดตะเคียน

บ้านสิงขร หมู่บ้านนี้แต่เดิมเล่ากันมาว่ามีขอนไม้ใหญ่อยู่ขอนหนึ่ง เวลาลมพัดจะมีกลิ่นระเหยออกมาจากขอนไม้ที่อนั้น กลิ่นคล้ายกลิ่นส้มชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นกลิ่นของขอนไม้นั้นจึงเรียก สิงขร เพราะ “สิง” เป็นคำศัพท์พื้นบ้านที่ชาวบ้านเรียกกลิ่นที่ระเหยออกมาจากผิวส้ม ที่มีขอนไม้กลิ่นนี้ เมื่อชาวบ้านเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่จึงเรียกว่า บ้านสิงขร ตามเหตุที่เกิดของกลิ่น แต่ต่อมาคำว่าสิงขรมีคนเขียนผิดกลายเป็น สิงขร และชื่อสิงขรนี้ก็ยังมีคนใช้มาถึงปัจจุบัน

58

บ้านถิ่นหลวง ในอดีตการเดินทางหมู่บ้านแห่งนี้ลำบากมาก เป็นทางด่านอยู่ทางทิศตะวันออกของถนนสายปัจจุบันริมทางมีศาลเจ้าอยู่ศาลหนึ่งซึ่งชาวบ้านเคารพนับถือ ชาวบ้านเรียกว่า กุฎิตาเจ้า มีผู้เล่ากันต่อมาว่า ผู้ที่เดินทางผ่านศาลแห่งนี้ทุกคนจะต้องหยุดทำพิธีสักการบูชา มิฉะนั้นจะเกิดเหตุร้ายขึ้น จนกระทั่งมีคณะภิกษุคณะหนึ่งนำภิกษุไปทอดที่วัดใดไม่ปรากฏแต่สันนิษฐานว่า เป็นวัดพระบรมธาตุไชยา หยุดพักภิกษุที่สถานที่แห่งนี้หมู่บ้านแห่งนี้ซึ่งเป็นที่พักภิกษุ จึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านถิ่นหลวง ต่อมาออกเสียงเพี้ยน เป็นบ้านถิ่นหลวงและใช้ชื่อต่อมาจนถึงปัจจุบัน

บ้านกุฎิตาเจ้า

บ้านคงคาศัย การเรียกชื่อหมู่บ้านเรียกตามสถานที่สำคัญของอำเภอไชยา คือหนองน้ำคงคาศัยหรือบ่อน้ำมูธาภิเษก เป็นบ่อน้ำที่ใช้ในราชพิธีมูธาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เมื่อสมัยรัชการที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระมาหากษัตริย์ปกครองประเทศร่วมทำพิธี ณ หนองน้ำคงคาศัยแห่งนี้ด้วย อำเภอไชยาในขณะนั้นยกฐานะขึ้นเป็นเมือง เรียกชื่อว่าเมืองไชยา มีผู้ปกครองเป็นตำแหน่งเจ้าเมือง มียศเป็นพระยามีอำนาจจากราชฎากรงแล้วและเคารพอำนาจเจ้าเมือง ไม่ค่อยมีคนประพฤติตนเกรง มีขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้ที่จะมาปกครองตำแหน่งเจ้าเมืองไชยาจะต้องทำพิธีลอดโขนทวารและมีพิธีรดน้ำที่หนองคงคาศัย เพราะหนองคงคาศัยนี้เป็นน้ำมงคลและศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้เป็นเจ้าเมืองและเป็นมิ่งขวัญแก่เมืองไชยา

ศาลาคงคาศัย

ศาลาเชือด เป็นศาลาที่ทหารหรือเฉลยที่ถูกจับในการทำศึกที่เมืองนครศรีธรรมราช เพื่อจะนำไปกรุงธนบุรี ได้ลงทางเรือเพื่อจะหลบหนี แต่ถูกทหารของพระเจ้าตากสินมหาราชลงเรือตามไปจับตัวได้ทำการเชือดและฆ่า ณ สถานที่แห่งนี้ จึงได้ชื่อว่าศาลาเชือด จนถึงปัจจุบัน และทุก ๆ ปี ในเดือนเมษายน จะมีการทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระกันเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ดวงวิญญาณของผู้ที่ตายจากการเชือดหรือฆ่า

ศาลาเชือด

บ้านคอกช้าง

บ้านคอกช้าง ในอดีตบริเวณหมู่บ้านนี้เป็นป่าเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ร้าย เช่น เสือ ชาวบ้านไม่กล้าเข้าไปในป่าแห่งนี้ จะมีก็แต่ผู้ที่เป็นจับช้างปามาฝึกเพื่อนำมาใช้งาน ชาวบ้านเหล่านั้นจะทำคอกช้างไว้ในป่าแล้วไปจับช้างจากป่าอื่นเข้ามาฝึก ครั้นเมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นความเป็นป่าค่อยหายไปชาวบ้านเริ่มมาปลูกบ้านอยู่อาศัย จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านคอกช้าง

บ้านป่าขาว ในอดีตสถานที่แห่งนี้เป็นป่า มีตาชีปะขาวคนหนึ่งเข้าไปสร้างกุฏิในป่านี้ตาชีปะขาวได้อยู่จำศีลจนสิ้นชีวิตในป่าแห่งนี้ ชาวบ้านจึงเรียกป่านี้ว่า ป่าชีปะขาวและต่อมาคำเรียกกร่อนเสียงและถูกตัดพยางค์กลางๆ ออกเหลือ ป่าขาว ครั้นมีคนมาตั้งบ้านเรือนอยู่จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านป่าขาว

บ้านป่าขาว

บ้านลำไย ในอดีตมีลำคลองสายหนึ่งไหลผ่านเป็นลำคลองขนาดใหญ่ชาวบ้านเรียกลำคลองนี้ว่า ลำใหญ่ เมื่อมีประชาชนมาตั้งบ้านเรือนในบริเวณนี้ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ตามลำน้ำคือหมู่บ้านลำใหญ่ และต่อมาจึงออกเสียงเพี้ยนเป็นหมู่บ้านลำไย

บ้านอ่อนใจ ในอดีตพื้นที่หมู่บ้านเป็นโคลนตมมากเป็นเส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางที่จะผ่านไปหมู่บ้านอื่นๆ คนที่จะใช้เส้นทางสายนี้จะต้องเดินบุกโคลนตมนี้เป็นระยะทางไกลได้รับความเหน็ดเหนื่อยอ่อนอกอ่อนใจก็การเดินทางในช่วงนี้ จึงตั้งชื่อสถานที่ที่ทำให้เกิดอาการเหน็ดเหนื่อยว่า อ่อนใจ ต่อมาสภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีคนเข้าไปสร้างบ้านเรือนอยู่จึงเรียกบ้านแห่งนี้ว่า บ้านอ่อนใจ

กล่าวโดยสรุปตำบลทุ่ง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งส่วนมากจะเป็นความเกี่ยวทางเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเรื่องเล่าตำนานภายในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ บ้านขนอน บ้านวัดบาตร บ้านวัดตะเคียน บ้านถิ่นหลวง บ้านสิงขร บ้านคงคาชัย ศาลาเชือด บ้านคอกช้าง บ้านป่าขาว บ้านลำไย บ้านอ่อนใจ

60

2. **ตำบลเลม็ด** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเลม็ด บ้านวัดแก้ว บ้านวัดนบ บ้านหัววัว บ้านปากท่อ บ้านปากด่าน มีรายละเอียดดังนี้

บ้านเลม็ด บ้านเม็ดและบ้านเคาะหม้อ เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดต่อกัน ไม่อาจจะทราบที่มา แต่สำหรับบ้านเลม็ดนั้นถ้าพิจารณาจากที่ตั้งของหมู่บ้านแล้วจะเห็นหมู่บ้านอยู่ลึกเข้าไปและมีหมู่บ้านอื่นๆปิดบังส่วนหน้า และส่วนหลังหมู่บ้านติดทุ่งนาจะเห็นได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่อยู่มืดชิดเข้าไป การที่หมู่บ้านอยู่มืดชิดนั้นภาษาไทยเรียกว่า เม็ด จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านเม็ด หรือ บ้านเลม็ด

จากคำเล่าเป็นนิทานเล่ากันว่า ครั้งหนึ่งมียักษ์ตนหนึ่งได้ ผุดขึ้นจากบ่อโคลนที่บ้านนาโคก เมื่อยักษ์ตนนั้นเดินผ่านมาหมู่บ้านแห่งนี้ ชาวบ้านเกรงกลัวยักษ์จึงช่วยกันตีหม้อ เคาะไห หมู่บ้านที่ช่วยกันตีหม้อหรือเคาะไหจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนั้นว่า “บ้านเคาะหม้อ” ส่วนยักษ์ตนนั้นเมื่อได้ยินเสียงดังเช่นนั้นเกิดอาการกลัวจึงรีบเดินหายไป หรือเดิน “เม็ด” ที่หมู่บ้านถัดมา จึงเรียกหมู่บ้านนั้นว่า “บ้านเม็ด” หรือ บ้านเลม็ด ในปัจจุบัน

บ้านวัดแก้ว เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณ “วัดแก้ว” ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของอำเภอไชยา จึงเรียกหมู่บ้านนี้ตามชื่อวัด คือ บ้านวัดแก้ว

วัดแก้ว(วัดรัตนาราม)

บ้านวัดนบ หมู่บ้านนี้อยู่ทางทิศใต้ของ “บ้านวัดแก้ว” สถานที่นี้มีวัดเก่าแก่วัดหนึ่ง เรียกวัดนบ ซึ่งปัจจุบันเป็นวัดร้าง อยู่ริมถนนจากบ้านเวียงผ่านเขาน้ำร้อน เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีวัดร้างจึงเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ตามชื่อวัดว่า “บ้านวัดนบ”

วัดนบ

สะพานหัววัว

บ้านหัววัว ในอดีตมีลำคลองไหลผ่านหมู่บ้าน มีจระเข้ชุกชุม สมัยนั้นมีหมื่นมวยชื่อ นายปลอง จำนอง ท่านได้เลี้ยงวัวไว้ใช้ในการทำนา ครึ่งหนึ่งในขณะที่วัวของท่านข้ามคลองได้ถูกจระเข้กิน คงเหลือเฉพาะส่วนหัวที่ริมคลอง จึงเรียกลำคลองแห่งนี้ว่า คลองหัววัว เมื่อมีหมู่บ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อลำคลองสายนี้ คือบ้านหัววัว

บ้านปากท่อ ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้ชาวบ้านเรียกว่า บ้านวัดบุญและบ้านล่าง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 มีชาวบ้านชื่อว่า นายชู วังมี นำต้นตาลโตจนทำเป็นท่อนระบายน้ำโดยฝังไว้บริเวณลำคลองในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านปากท่อ จนถึงปัจจุบัน

บ้านปากท่อ

บ้านปากด่าน ในอดีตสถานที่บริเวณหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ตั้งด่านตรวจคนเข้าสู่มืองไชยา รวมทั้งในครั้งสงครามพม่าเป็นหน้าด่านของเมืองไชยาจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านปากด่าน”

บ้านปากด่าน

กล่าวโดยสรุปตำบลเลม็ด มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 6 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านวัดแก้ว บ้านวัดนบ บ้านหัววัว บ้านปากท่อ บ้านเลม็ด บ้านปากด่าน

62

3. ตำบลป่าเว เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่าเว บ้านเหยียด บ้านมณฑล บ้านเดิมเจ้า มีรายละเอียดดังนี้

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลป่าเว

บ้านเหยียด จากคำบอกเล่าว่า ในอดีตหมู่บ้านนี้มีพระบรรดาศักดิ์ซึ่งไม่ใช่พระสงฆ์ มาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้ ท่านชื่อว่า พระเหยียด ต่อมาเมื่อท่านเสียชีวิตก็ได้นำไปฝังที่เปลวแก้ว (หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าเกาะแก้ว) ชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านเหยียด”

ศาลาบ้านเหยียด

บ้านเดิมเจ้า จากคำบอกเล่าต่อๆ กันมา ว่าในอดีตประชาชนได้พบพระพุทธรูปศิลา อยู่ที่เขาเพลลา (อำเภอท่าชนะ) เป็นพระพุทธรูปที่สวยงามมากและทางกรมการเมืองต้องการที่จะนำพระพุทธรูปองค์นี้ไปประดิษฐานที่กรุงเทพฯ จึงได้ให้ชาวบ้านช่วยกันลาก (ชัก) จากเขาเพลลาไปยังบ้านพุมเรียง เพื่อนำลงเรือในเมื่อระยะทางที่ชักมานั้น (การชักหมายถึงการลากโดยสร้างแบบเรือพนมพระในสมัยนี้) มาถึงหมู่บ้านแห่งนี้เชือกที่ชักเกิดเข้าเหย้า และขาด ชาวบ้านได้เรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านดอนเหยา” ได้เพี้ยนเสียงเป็น “บ้านเดิมเจ้า” ต่อมาจนปัจจุบัน เรียกว่า “บ้านเดิมเจ้า”

วัดเดิมเจ้า

วัดเวณ

บ้านมณฑล (วัดเวณ) ในอดีตการลาก (ชัก) พระพุทธรูปจากเขาเพลาลากต่อกันมาเรื่อยเป็นเวลาหลายวัน จนกระทั่งถึงหมู่บ้านแห่งนี้ ชาวบ้านหยุดพักผ่อน ซึ่งการนำพระพุทธรูปมาหยุดค้างคืนที่หมู่บ้านนี้ ชาวบ้านร่วมใจกันฉลองพระ การฉลองพระในสมัยนั้น ในคืนที่หนึ่งพระพุทธรูปหยุดเรียกกันว่า “การเข้ามณฑล” และคืนที่สองจึงจะฉลองพระได้ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “บ้านมณฑล” และวัดที่สร้างขึ้นในภายหลังจึงชื่อว่า “วัดมณฑล” ต่อมากรมการเมืองได้เห็น ชื่อวัดนี้ ปรากฏพ้องกับลักษณะการปกครองมณฑลในสมัยนั้น จึงได้ให้เจ้าหน้าที่มาสำรวจพื้นที่เพื่อต้องการเปลี่ยนชื่อ ผู้สำรวจพบว่าในหมู่บ้านนี้มีป่าละเมาะมากจึงให้เปลี่ยนชื่อไปตามหมู่บ้านป่าเวจึงได้ชื่อวัดป่าเวณ แต่ต่อมาได้เรียกกันว่า “วัดเวณ” สำหรับชื่อหมู่บ้านก็สั่งว่าไม่ต้องเปลี่ยน ปัจจุบันยังเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านมณฑล”

กล่าวโดยสรุปตำบลป่าเว มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่าเว บ้านเหยียด บ้านมณฑล (วัดเวณ) บ้านเดิมเจ้า

4. ตำบลตะกรบ เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบางโหลง บ้านฝายพรุ บ้านตะกรบ มีรายละเอียดดังนี้

บ้านบางโหลง การตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ตั้งชื่อเพื่อเป็นมงคลแก่หมู่บ้าน ซึ่งตั้งชื่อว่าโหลง ส่วนคำว่า บาง นั้นหมายถึงทางน้ำเล็ก ๆ ที่ไหลไปรวมกับคลองใหญ่ เดิมเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บางโหลง ต่อมาเสียงเพี้ยนเป็นหมู่บ้านบางโหลง จนถึงปัจจุบัน

บ้านบางโหลง

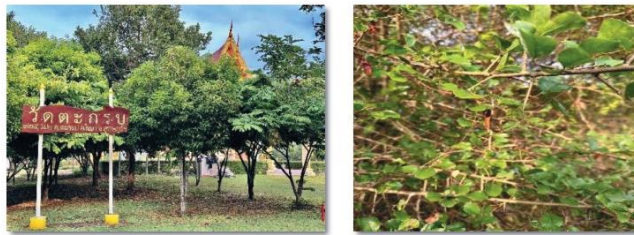
64

บ้านฝ้ายพรุ จากเรื่องเล่าว่า มีกลุ่มผู้ชายสองฝ้ายหรือสองพวก ไม่ค่อยเป็นมิตรกัน ทุกปีจะมีการพนัน แข่งขันมักจะมีเรื่องราวทะเลาะวิวาทเสมอ จึงมีผู้หญิงคนหนึ่งได้คิดวิธีที่จะทำให้คนทั้งสองกลุ่มนี้เลิกการรก ต่อย จึงได้จุดประทัดขึ้นต่างฝ้ายนี้กว่าเป็นเสียงปืนของอีกฝ้าย-หนึ่ง จึงตกใจวิ่งหนีไปคนละทาง กลุ่มหนึ่งวิ่ง ข้ามพรุ อีกกลุ่มหนึ่งวิ่งมาฝั่งพรุ เรียกสถานที่ตรงนั้นว่า ฝ้ายพรุ เมื่อผู้คนไปตั้งบ้านเรือนจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ ว่า “บ้านฝ้ายพรุ”

บ้านฝ้ายพรุ

บ้านตะกรบ ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้มีชื่อเรียกว่า บ้านดอนขรบ คำว่า ขรบ หมายถึง ต้นไม้ชนิดหนึ่งซึ่ง มีหนามทั้งต้น ผลกินได้ หรือเรียกอีกชื่อคือ ต้นขรบ บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่มีต้นไม้ชนิดนี้จำนวนมาก จึงเรียก บริเวณนี้ว่า ดอนขรบ และได้ถูกเปลี่ยนเป็นบ้านดอนตะขบและต่อมาก็อเพี้ยนไปเป็นบ้านตะกรบ จนถึงทุกวันนี้

ต้นขรบ

กล่าวโดยสรุปตำบลทุ่ง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบางโฉง บ้านฝ้าย พรุ บ้านตะกรบ

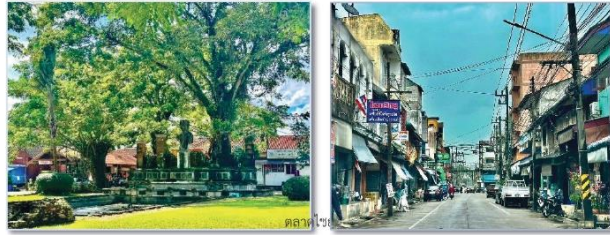
5. **ตำบลตลาดไชยา** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลตลาดไชยา บ้านสงขลา บ้านโต๊ะเจ้า มีรายละเอียดดังนี้

บ้านโต๊ะเจ้า เป็นหมู่บ้านอยู่ทางทิศเหนือบ้านสงขลา เป็น หมู่บ้านที่แยกออกจากหมู่บ้านสงขลา เรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อผู้นำ ของหมู่บ้านคือ โต๊ะเจ้า

บ้านโต๊ะเจ้า

บ้านตลาดไชยา ตัวเมืองไชยาในปัจจุบัน ติดทางรถไฟและเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟไชยา เป็นตัวตลาด ที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ ศาล และ เรือนจำ รวมทั้งโรงพยาบาลแต่เดิมเมื่อตัวเมืองไชยา ยังตั้งอยู่ที่ตำบลพุมเรียงคนพุมเรียงสมัยนั้นเรียกหมู่บ้านนี้ว่า ดอนลือทอง เมื่อได้ย้ายตัวเมืองมาอยู่ที่ไชยา ปัจจุบัน จึงเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า ตลาดดอนลือทอง คำว่าดอนลือทอง นี้เป็นคำที่เรียกเพี้ยนมาจากคำว่า ดอนโรงทอง เพราะสถานที่แห่งนี้เป็นดอนที่มีที่นาล้อมรอบและมีคนจีนมาสร้างบ้านเรือน เป็นโรงและรับจ้าง ทำทองบ้านนี้จึงมีชื่อเรียกว่า ดอนโรงทอง ซึ่งเรียกตาม สำเนียงคนจีน ดอนลือทอง แต่เมื่อย้ายตัวเมืองมาไว้ที่นี่ ชาวบ้านจึงเปลี่ยนมาเรียกตามชื่ออำเภอว่า “ตลาดไชยา”

บ้านสงขลา บ้านสงขลา เป็นชื่อชุมชนมุสลิมเล็ก ๆ ชาวบ้านเล่าต่อกันมาว่า บรรพบุรุษตนคือ กลุ่มมุสลิมที่อพยพ ย้ายถิ่นมาจากเมืองสงขลาในสมัยสุลต่านมูस्ताฟา หลังจากที่ สมเด็จพระนารายณ์ส่งกำลังเข้าปราบรัฐอิสระสงขลาหัวเขาแดง ลงได้อย่างเด็ดขาดในปี พ.ศ.2223 โปรดให้ส่งสุลต่านมูस्ताฟา ผู้ครองเมืองขณะนั้น พร้อมด้วยครอบครัวและผู้ติดตามที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีให้ไปอยู่ที่เมืองไชยา ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 60 ปี ได้แก่น้องชายชื่อ หะซันและฮุสเซนกับลูกชายของมูस्ताฟาชื่อเตา ฟิก พร้อมด้วยบริวารจำนวนหนึ่งปรับราชการที่กรุงศรีอยุธยา ไม่นานหลังตำแหน่งเจ้าเมืองไชยาว่างลง จึงโปรดเกล้าแต่งตั้ง มูस्ताฟาเป็นพระยาพิชิตกัศศรีพิชัยสงคราม เจ้าเมืองไชยา มูस्ताฟาจึงนับเป็นเจ้าเมืองไชยาผู้มีเชื้อสายมุสลิมท่านแรก อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับตำแหน่งท่านได้พาครอบครัวและผู้ติดตามมาลงหลักปักบ้านสร้างบ้านเรือนบนที่ดอนเล็ก ๆ ในทุ่งไชยาอันสมบูรณ์ และขนานนามเมืองไชยาใหม่ที่ตั้งอยู่ ณ ทุ่งไชยา ว่า บ้านสงขลา โดยเมื่อแรกตั้งเมืองท่านได้ปักเสาหลักประโคนไว้เป็นอนุสรณ์ที่ กลางเมืองไชยาบ้านสงขลาด้วย

บ้านสงขลา

ศูนย์อบรมจริยธรรมบ้านสงขลา

กล่าวโดยสรุปตำบลทุ่ง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตลาดไชยา บ้านสงขลา บ้านโต๊ะเจ้า

6. **ภูมินามตำบลพุมเรียง** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหัวโอ บ้านบ่อกิน บ้านหลาเก้าห้อง บ้านหลาเคี่ยม มีรายละเอียดดังนี้

บ้านหัวโอ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งติดต่อกับบ้านหัวเลนเดิมสถานที่ตรงนี้เป็นอู่เรือของหมู่บ้าน เมื่อมีชาวบ้านมาตั้งอยู่หนาแน่นขึ้นจึงเรียกบ้านนี้ตามชื่อสถานที่ คือ อู่ แต่เรียกตามสำเนียงคนไชยาว่า โอ หรือบ้านหัวโอ

บ้านหัวโอ

บ้านบ่อกิน หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ตรงข้ามกับหมู่บ้านหัวเลนบริเวณทั่วไปส่วนใหญ่เป็นน้ำทะเลขึ้นถึง การ ขุดบ่อน้ำสำหรับใช้น้ำดื่ม ไม่เป็นผลดี กล่าวคือบ่อน้ำส่วนใหญ่จะมีรสเปรี้ยวแต่ที่บ้านบ่อกินจะมีบ่อน้ำที่มีน้ำจืดสนิทเพียงบ่อเดียวและบ่อน้ำแห่งนี้ ชาวบ้านหัวเลน บ้านเหนือน้ำ มาใช้สำหรับดื่ม บ่อน้ำแห่งนี้จึงเรียกบ่อกิน ครั้งเมื่อชาวบ้านมาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบ่อกิน ปัจจุบันบ่อน้ำดังกล่าวไม่มีแล้ว

บ้านหลาเก้าห้อง เป็นหมู่บ้านที่เรียกชื่อตามศาลาที่ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่โบราณ โดยพระยาวชิรธรราช (เจ้า ศรียาภย) เจ้าเมืองไชยา ศาลานี้มีเสาไม้เตาเสาจำนวน 30 ต้น เสาด้านหน้าเป็นเหลี่ยม แถวกลางและแถวหลังเป็นเสากลม ระหว่างเสาสองแถวหลังยกเป็นพื้นปูกระดานสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร ส่วนระหว่างเสาแถวหน้ากับแถวกลางเป็นพื้นดิน ยาวจากด้านทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตก ยาวประมาณ 13 วา 2 สอก ส่วนกว้างประมาณ 3 วา หลังคาคิลา มุงสังกะสี มีบ่อน้ำทางทิศตะวันตก 1 บ่อ สร้างเป็นห้องระหว่างเสา 9 ห้อง ปัจจุบันศาลาเก้าห้องเดิมได้ถูกรื้อถอนโดยนายจอน ศรียาภย ลูกคนที่ 3 ของพระยาวชิรธรราช เมื่อออกจากราชการมรชาทนต์และกลับไปอยู่บ้านเดิมที่ไชยา ยังคงเหลือให้เห็นเพียงบ่อน้ำ ซึ่งแต่เดิมกรุด้วยไม้กระดาน และต่อมาราษฎรได้ช่วยกันและสละทรัพย์หล่อซีเมนต์เสร็จเมื่อ พ.ศ.2471 ส่วนศาลาใหม่ถูกสร้างขึ้น

ศาลาเก้าห้อง

ที่ด้านตะวันออกสุดของที่ตั้งศาลาเดิม แต่เป็นที่ศาลาขนาดเล็กให้ใช้เป็นที่พักคนเดินทาง แต่เดิมศาลาเก้าห้อง นอกจากจะเป็นที่พักคนเดินทางแล้วยังใช้เป็นสถานที่สมโภชพระพุทธรูป เนื่องในงานแห่พระพุทธรูปทางบกในเดือน 11 ของทุกปี ประจำปีเมืองไชยาครัง มาถึงปัจจุบันเมื่อมีชาวบ้านเข้าไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งศาลาเก้าห้องเดิม จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหลาเก้าห้อง

บ้านหลาเคี่ยม หมู่บ้านนี้เรียกชื่อตามชื่อศาลาแบบเดียวกับศาลาเก้าห้อง ต่างกันที่ว่าศาลาแห่งนี้สร้างขึ้นใต้ต้นเคี่ยมใหญ่จึงเรียกศาลานี้ว่าศาลาเคี่ยม หรือ หลาเคี่ยม เมื่อมีชาวบ้านเข้าไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในบริเวณใกล้เคียง

กล่าวโดยสรุปตำบลพุมเรียง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหัวโอ บ้านบ่อ
กิน บ้านหลาเก้าห้อง บ้านหลาเคี่ยม

7. ตำบลปากหมาก เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 3
หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านปากหมาก บ้านพรุยายซี บ้านอ่างทอง มีรายละเอียดดังนี้

บ้านปากหมาก ชื่อบ้านนี้มีที่มาเป็น 2 อย่าง คือ ป่าหมาก และ ปากหมาก คำว่า “ป่าหมาก” นั้น
เพราะสถานที่แห่งนี้มีต้นหมากเป็นจำนวนมาก คนเรียกป่าหมาก มีคลองสายหนึ่งไหลผ่าน คลองนั้นเรียกว่า
คลองหมาก ซึ่งน่าจะเป็นที่เชื่อได้ว่าที่แห่งนี้ต้องมีต้นหมากมากมาแต่เดิม และยังคงมีต้นหมากสูง ๆ ซึ่งมีอายุ
มากยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ถึงปัจจุบันนี้ และจากป่าหมากได้เพี้ยนมาเป็นปากหมาก

ส่วนคำปากหมากนั้น ตามภาษาชาวไชยา จะเป็นได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วภาษาพูดของคนในท้องถิ่นอำเภอ
ไชยานั้น จะไม่มี “ก” สะกด ดังนั้นคำว่าปากหมากนั้นถ้าพูดตามสำเนียงท้องถิ่นอำเภอไชยาแท้ ๆ แล้วจะ
เรียกว่า “ปะมะ” ซึ่งคำนี้เล่ากันมาว่า ที่เปรวแก้วหรือเกาะแก้วที่ตำบลป่าเวนั้น มีเจดีย์อยู่บนบรือยปี ในเจดีย์
องค์นี้มีรูปงูใหญ่ คนจึงเล่ากันว่าในสมัยหนึ่งนั้น งูใหญ่หรือบางคนเรียกว่าพญานาค ได้ออกสร้างความเดือน
ร้อนให้แก่ผู้คนทั่ว ๆ ไป โดยได้ออกจากเกาะแก้ว แล้วเลื้อยไปขวางลำคลอง โดยนอนตัวเหยียดตรง เรียกว่า
บ้านเหยียด เมื่องูนอนขวางลำน้ำนั้นทำให้น้ำคือนั้นน้ำนิ่งหรือ น้ำทุ่น จึงเรียกบ้านนั้นว่า “บ้านท่าทุ่น”
งูตัวนี้มีอิทธิฤทธิ์ทำเป็นหลายหัวและหลายปาก สถานที่ตรงนั้นจึงเรียก “ปะมะ” หรือ “ปากมาก” และ
กลายเป็นปากหมาก หรือบ้านปากหมาก งูนั้นยังคงเลื้อยขึ้นทางทิศตะวันตกเรื่อยไปจนถึงสถานที่แห่งหนึ่ง
ก่อนที่จะถึงหมู่บ้านคน ซึ่งหมู่บ้านแห่งนั้นมีนางชีซึ่งบำเพ็ญ
พรตภาวนา อยู่ข้างซีกคั่นนี้มีอิทธิฤทธิ์เป็นที่หวงเกรงของ
คนและสัตว์โดยทั่วไป เมื่อทราบว่ามีงูใหญ่เที่ยวรบกวน
ชาวบ้านจึงเกิดความสงสารชาวบ้าน จึงออกมาสกัดทางเดิน
ของงูใหญ่ เมื่อมาพบงูใหญ่ด้วยนางชีมีอิทธิฤทธิ์ที่เหนือกว่า
งูเกิดความเกิดกลัว เลยแทรกดินหนี ทำให้เกิดเป็นหลุม
จึงเรียกบ้านนั้นว่า “บ้านลุ่ม” ฝ่ายนางชี เมื่อเห็นว่างูใหญ่
หนีหายไปแล้วจึงกลับที่อยู่ แต่เมื่อไปถึงแทนที่จะอยู่บำเพ็ญ
เพียรภาวนา กลับเดินลงโนพรุ แล้วหายตัวไป จึงเรียกที่
ตรงนั้นว่า บ้านพรุยายซี

บ้านปากหมาก

บ้านพรุยายซี ชื่อบ้านนี้ไม่มีใครเล่าได้ คงเชื่อเรื่องตำนานเกี่ยวกับงูใหญ่นั้น เพียงอย่างเดียว

บ้านอ่างทอง หมู่บ้านนี้แต่เดิมเคยมีกลุ่มบุคคลมาสำรวจแร่ แต่คณะสำรวจแร่เห็นว่าที่อ่อนและมี
เล็กน้อยจึงเลิกกิจการ ชาวบ้านคิดว่าแร่ที่คณะบุคคลนั้นมาสำรวจเป็นแร่ทองคำประกอบกับบริเวณเป็นที่ต่ำ
คล้ายอ่าง จึงเรียกบ้านนี้ว่า “บ้านอ่างทอง”

68

8. **ภูมินามตำบลเวียง** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเล่า บ้านสามสัก มีรายละเอียดดังนี้

บ้านเล่า

บ้านเล่า เดิมเป็นป่า มีคนล่ามช้างไปพบพระธาตุที่ผุดขึ้นจากดิน ก็เอาเชือกผูกพระธาตุไว้ และต่อเชือกนั้นออกไปเรื่อย ๆ จนออกทุ่ง และพบบ้านคน จึงได้เล่าเรื่องที่ได้เห็นให้ฟัง คนในบ้านนั้นก็เล่าต่อๆ กันไป บ้านนั้นจึงเรียกว่า “บ้านเล่า”

บ้านสามสัก มีประวัติความเป็นมาเล่าต่อกันมาว่า ชุมชนบ้านสามสัก เดิมชาวบ้านเรียกกันว่า “บ้านตำหนัก” หรือที่พักบริเวณคลองหนองเนียน กับ บ้านม่วงลูกถึ ซึ่งเคยมีชาวบ้านขุดพบแผ่นอิฐขนาดใหญ่ ที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารในสมัยโบราณ และพบพระพุทธรูปโบราณจำนวนหนึ่ง ปัจจุบันเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไชยา คำว่า “ตำหนัก” เข้าใจว่าต่อมาราษฎรได้เรียกกลายเป็น “สามสัก” ดังปัจจุบัน

บ้านสามสัก

กล่าวโดยสรุปตำบลเวียง มีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเล่า บ้านสามสัก

9. **ตำบลโมถ่าย** เป็นตำบลที่มีภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป มีชื่อทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโมถ่าย มีรายละเอียดดังนี้

บ้านโมถ่าย พื้นที่ตำบลโมถ่ายสมัยก่อนนั้นเป็นพื้นที่ป่าและมีสัตว์ชุกชุมมีกลุ่มคนบางกลุ่มเข้าไปล่าวางป่าเพื่ออยู่อาศัย คือพักเพื่อล่าสัตว์และหาของป่า และนำมาขายในตัวอำเภอ และเมื่อมีเงินใช้ก็มีการไถ่เอาความมีอันจะกิน และความเก่งกล้า ซึ่งภาษาใต้เรียกว่า"โมตาย"(คนขี้ไม้) แล้วเมื่อแบ่งเขตความรับผิดชอบจึงตั้งชื่อว่า"โมถ่าย" ตามสำเนียงของภาคกลาง แต่เดิมท้องที่ส่วนนี้ทั้งหมดจะเรียกอย่างไรไม่ทราบได้ แต่เมื่อมี

บ้านโมถ่าย

หมู่บ้านคนเข้ามาอาศัยอยู่ก็มีการประกอบอาชีพ ซึ่งอาชีพส่วนใหญ่ก็คือการทำนา การทำนาในสมัยก่อนจนถึงปัจจุบันก็คือการทำนาค้า มีการวางกล้าก่อน แล้วถอนกล้าขึ้นไปดำอีกทีหนึ่ง การทำนาที่หว่านกล้า มีไม้สำหรับทำที่หว่านกล้านี้ชาวไชยาทั่วไปเรียก ไม้ลูบเท้า ชาวบ้านในเขตนี้เรียกว่า ไม้โม มีไม้โมอยู่อันหนึ่ง ไม่มีคนทราบว่าใครเป็นคนทำ คนใช้กันทั่วไปใครทำสำหรับหว่านกล้าก็ไปเอาไม้โมอันนี้มาใช้แล้วก็ทิ้งไว้ตรงนั้นคนอื่นก็ทำเช่นเดียวกัน จนอยู่มาในปีหนึ่งมีคนเดินทาง

มาจากภาคกลางเพราะเขาได้ลายแทงมาหาไม้ไผ่อันนี้ และทำพิธีถ่ายทองจากไม้ไผ่ คนจึงเรียกที่ตรง
นี้ว่า บ้านไม้ถ่าย ซึ่งบางคนที่เป็นคนที่แก่จริง ๆ คืออายุประมาณ 70 ปี ขึ้นไปยังคงเรียกว่า ไม้ถ่าย แต่จาก
การที่เรียกกันมาและภาษาในการเขียน ได้เปลี่ยนจากไม้ถ่าย เป็น โม่ถ่าย

กล่าวโดยสรุปตำบลโม่ถ่ายมีภูมินามตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านไม้ถ่าย

คำศัพท์ บทที่ 6
 ภูมินามหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ

คำศัพท์	ความหมาย
ศาล	น. ที่สิ่งสถิตของเทวดา เทพารักษ์ หรือเจ้าผี เป็นต้น
คอกข้าง	น. สถานที่ทำขึ้นสำหรับจับข้างป่า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมคล้ายคอก มีช่องและมีปีก 2 ข้าง
เปลว	
มณฑล	น. บริเวณ
กฐิน	น. ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์เฉพาะกฐินกาล
ตม	น. ดินเปียกที่เหนียวกว่าเลน
ด่าน	น. ที่สำหรับกัก ตรวจ คอยระวังเหตุ และป้องกันช่องทางที่จะผ่านเข้าออก
บรรดาศักดิ์	น. ฐานันดรศักดิ์ที่พระราชทานแก่ข้าราชการหรือบุคคลทั่วไป แบ่งออกเป็น เจ้าพระยา พระยา พระ หลวง ขุน หมื่น พัน และทนาย โดยมีราชทินนามต่อท้าย
ปะ	น. คำเรียกพ่อ (ภาษาถิ่นใต้/มุสลิม)
มุสลิม	น. ผู้นับถือศาสนาอิสลาม
อนุสรณ์	น. เครื่องระลึก, ที่ระลึก
ไม้โม้	น. เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหิน รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม มี 2 ส่วน ส่วนบนซึ่งเรียกว่าลูกม่

กิจกรรมท้ายบทที่ 6
การตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้จากเรื่องที่ได้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านใดสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของคนในท้องถิ่น
.....
.....
.....
2. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
.....
.....
.....
3. ภูมินามหมู่บ้าน บ้านตะกรบ บ้านสามสัก และบ้านโมถ่าย ลักษณะภูมินามการตั้งชื่อหมู่บ้านเหมือนกันอย่างไร
.....
.....
.....
4. ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องภูมินามตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยสาเหตุอื่น ๆ
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนนำตัวอักษรมาเติมข้างหน้าข้อความให้สอดคล้องกัน

1.บ้านคงคาชัย	ก. บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์
2.บ้านสงขลา	ข. มุस्ताฟา
3.บ้านขนอน	ค. ด่านเก็บภาษี
4.บ้านปากด่าน	ง. ด่านตรวจคนเข้าเมืองไซยา
5.บ้านโมถ่าย	จ. ไม้ลูบเท้า, ไม้ไม้

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

พระ มนต์ รงพรหม 62 พรรษา
สำนักสงฆ์บ้านนา ตำบลปากหมาก อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสำเนียง เชื้อป่อคา อายุ 79 ปี
37/1 หมู่ 4 ตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปราชญ์ชาวบ้านตำบลตะกรบ

นายกิตติพงษ์ บุญกันภัย อายุ 67 ปี
142 หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
คนตรีสุราษฎร์

นายจรัส เวชสุวรรณ (ช่างตีเหล็ก)
33/2 หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปราชญ์ชาวบ้าน อดีตประธานสภาวัฒนธรรมตำบลเลม็ด

นายสะอาด ร่าหมาน อดีตข้าราชการครูโรงเรียนวัดโพธาราม (โพธิพิทยากร)
วิทยากรชุมชนบ้านพุมเรียง

นายจเร เชื้อพรหมณ์ อายุ 75 ปี
บ้านเลขที่ 191 หมู่.1 ตำบลป่าเว อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางวรรณอง จันทร์เกลี้ยง อายุ 56 ปี
หมู่.3 ตำบลโมถ่าย อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 3

สรุปการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามอำเภอไชยา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องภูมินามอำเภอไชยา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยเนื้อหาที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว มีเนื้อหาจำนวน
6 เรื่อง ได้แก่ สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์ภูมินาม ภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้
บอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภท
ขึ้นไป ภูมินามตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ โดยแต่ละบทจะมีภาพประกอบและท้ายเรื่องจะมีกิจกรรมท้ายเรื่อง

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้
ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านภาษาไทย โดยใช้แบบประเมินตรวจสอบความเหมาะสมของ
เนื้อหา มาตราประเมิน 5 ระดับ แล้วนำเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำหนังสือที่ได้รับแก้ไขแล้วให้
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ของโรงเรียนวัดบางคราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประเมิน
คุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ

1.3 การสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน 2 ขั้นตอนดังนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาสร้างหนังสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดชื่อเรื่องหนังสือว่า “ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแหล่งที่มาของเรื่อง คือ ภูมินามชื่อหมู่บ้านต่าง ๆ ของ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเนื้อหาเป็น 6 เรื่อง ดังนี้ เรื่องที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่องที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม เรื่องที่ 3 ภูมินามตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ บอกถึงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน เรื่องที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ เรื่องที่ 5 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป เรื่องที่ 6 ภูมินามตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ แต่ละเรื่องภาพประกอบเนื้อหา และกิจกรรมท้ายเรื่องที่มีลักษณะ การบูรณาการทักษะทางภาษาสอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.3.2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหนังสือ ได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างหนังสือ

ขั้นตอนการปรับปรุงหนังสือโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอน การสร้างหนังสือ ขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพหนังสือโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนการ ตรวจสอบคุณภาพโดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพอีกครั้ง โดย ดำเนินการดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรโดยพิจารณาจากมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานตัวชี้วัด เนื้อเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(2) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ก. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบงานเขียนสารคดี

ข. กำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านตำบลต่าง ๆ ในอำเภอไชยาทั้ง 9 ตำบล เก็บข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์จากบุคคลในท้องถิ่น จำนวน 7 ท่าน จากองค์การบริหารส่วนตำบล สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวของแต่ละตำบล

ค. กำหนดเนื้อหา แบ่งเนื้อหาเป็น 6 เรื่อง และใช้การแบ่งประเภทภูมินาม เป็นชื่อเรื่อง

ง. กำหนดโครงสร้างเนื้อ ลักษณะงานเขียนประเภทสารคดีภูมิภาคแต่ละประเภทมีการสรุปตอนท้ายเรื่องทุกเรื่อง การใช้ภาษาที่สละสลวยถูกต้องชัดเจนใช้คำศัพท์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายและเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบทั้ง 9 ตำบล ผู้ศึกษาทำการถ่ายภาพด้วยตนเองท้ายเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

(3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องภูมิภาคไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ซึ่งเป็นงานเขียนประเภทสารคดี มีลักษณะดังนี้

ก. การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพสถานที่สำคัญของอำเภอไชยา คือ ภาพวัดพระบรมธาตุไชยา ซึ่งเป็นวัดที่สำคัญของอำเภอไชยา เป็นภาพสี

ข. ส่วนประกอบของหนังสือประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหามีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดประสงค์ของผู้เขียน กล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และนักเรียนที่ร่วมกันประเมินหนังสือและแสดงความคิดเห็น หน้าสารบัญระบุหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง แต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายเรื่อง หน้าบรรณานุกรมบอกแหล่งค้นคว้าข้อมูลเป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านสามารถไปค้นคว้าเพิ่มเติมหน้าผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่น

ค. ขนาดของหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขนาด 20x28 ซม. เพราะเนื่องจากมีภาพประกอบ คำอธิบายภาพ พร้อมทั้งมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจมากกว่าเด็กเล็ก จึงมีขนาดรูปเล่มใหญ่พอเหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน

ง. ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กมาก นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กโต ขนาดตัวอักษร 16-18 พิกเซล ลักษณะตัวอักษรอาจใช้ตัวดำหนาเพื่อเหมาะสมกับสายตาผู้อ่าน

จ. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหาแบ่งตามประเภทเป็น 6 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา

บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมิภาค

บทที่ 3 ภูมิภาคตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้

บทที่ 4 ภูมิภาคตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ

บทที่ 5 ภูมิภาคตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป

บทที่ 6 ภูมิภาคตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ

2) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

(1) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

(2) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3) ขั้นตอนการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

(1) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบางคราม จำนวน 10 คน อ่านแล้วสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน

(2) จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1.4.1 ลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1) หนังสือที่สร้างขึ้นเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีอายุระหว่าง 11-13 ปี เรื่องราวเกี่ยวกับภูมินามหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอไชยา นำมาสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยกำหนดชื่อเรื่องหนังสือว่า “ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงสร้างของหนังสือประกอบด้วยเนื้อเรื่องที่มีการเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์ กิจกรรมทำย่เรื่อง ใ้รูปเล่มมาตรฐานขนาดแปดหน้ายกใหญ่ 21 x 29.7 เซนติเมตร ขนาดตัวอักษร 16-18 พอยท์ ฟอนต์ TH Sarabun PSK

2) โครงสร้างเนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย ความรู้สภาพทั่วไปของอำเภอไชยา วิเคราะห์ภูมินามหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอไชยา โดยภูมินามดังกล่าวได้มาจากการรวบรวมคำบอกเล่าในรูปแบบมุขปาฐะของบุคคลในท้องถิ่น จำนวน 4 เรื่อง โดยพิจารณาจากเนื้อหาแล้วนำมาวิเคราะห์จำแนกตามประเภทของภูมินามได้ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอไชยา เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับอำเภอไชยาในอดีตและปัจจุบัน

บทที่ 2 วิเคราะห์ภูมินาม เป็นการจำแนกเนื้อหาของภูมินามแต่ละหมู่บ้านตามประเภทของภูมินาม

บทที่ 3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ มี 6 ตำบล 10 หมู่บ้านดังนี้

ตำบลเลม็ด ได้แก่บ้านเนินสูง บ้านไผ่ล้อม บ้านไทรงาม

ตำบลเวียง ได้แก่บ้านกุล บ้านโพธิ์ บ้านป่ายาง

ตำบลโม่ถ่าย ได้แก่บ้านยางเตี้ย บ้านชะอม

ตำบลทุ่ง ได้แก่ บ้านตาลห้าต้น

ตำบลตลาด ได้แก่ บ้านป่ายาง

ตำบลตะกรบ ได้แก่ บ้านไสค์

บทที่ 4 ภูมินามตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ มี 8 ตำบล 33 หมู่บ้านดังนี้

ตำบลพุมเรียง ได้แก่ บ้านล่าง วัดล่าง (สมุหนิมิต) บ้านกลาง

บ้านเหนือ บ้านนาเกลือ บ้านแหลมเกาะ บ้านก้นทัง บ้านหัวเลน บ้านเหนือน้ำ บ้านแหลมทราย

ตำบลโม่ถ่าย ได้แก่ บ้านชายคลองหวน บ้านกลาง บ้านออก บ้านท้อ

บ้านหัวนา บ้านชายท่า บ้านปากช่อง บ้านทุ่งยาว

ตำบลเสม็ด ได้แก่ บ้านท่าใหญ่ บ้านหน้าเมือง บ้านหน้าเขา บ้านนาถึก

ตำบลทุ่ง ได้แก่ บ้านทุ่ง บ้านดอนสูง บ้านลาด บ้านควน

ตำบลเวียง ได้แก่ บ้านท่าหุ่น บ้านดอนพุด บ้านเหมือง

ตำบลป่าเว ได้แก่ บ้านเชิงหาร บ้านท่าหัก

ตำบลปากหมาก ได้แก่ บ้านลุ่ม บ้านนา

ตำบลตลาด ได้แก่ บ้านท่าน้อย

บทที่ 5 ภูมินามตั้งชื่อ 2 ประเภทขึ้นไป มี 8 ตำบล 33 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลโม่ถ่าย ได้แก่ บ้านป่าอ้อย บ้านหนองลักษณะ บ้านดอนพะยอม

บ้านห้วยตากลิ้น บ้านชายพรุ บ้านทุ่งนุช บ้านลุ่มมะนาว บ้านลุ่มกระท่อม บ้านทุ่งนางเขา

ตำบลทุ่ง ได้แก่ บ้านนาโคก บ้านหนองขี้เป็ด บ้านหนองมน บ้านยางวน

บ้านคลองยวน

ตำบลพุมเรียง ได้แก่ บ้านพุมเรียง บ้านแหลมโพธิ์ บ้านท่านายร้อย

ตำบลตลาดไชยา ได้แก่ บ้านท่าโพธิ์ บ้านหนองกง บ้านวังหลุมพี

ตำบลเสม็ด บ้านดอนประดู่ (ดอนโต) บ้านนาหลวง บ้านหนองกรูด

ตำบลเวียง ได้แก่ บ้านเชิงสมอ บ้านหนองม่วงไฟ บ้านดอนแดง

ตำบลตะกรบ ได้แก่ บ้านวังตุม บ้านห้วยพุนบน บ้านห้วยพุน บ้านบ่อคา

บ้านดอนม่วง บ้านท่าเกตุ

ตำบลป่าเว ได้แก่ บ้านเขาพนมแบก

ตำบลปากหมาก ได้แก่ บ้านยางโพรง

บทที่ 6 ภูมินามตั้งตามด้วยสาเหตุอื่น ๆ มี 7 ตำบล 32 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลทุ่ง ได้แก่ บ้านขนอน บ้านวัดบาตรบ้านวัดตะเคียน

บ้านถีนหลวง บ้านสิงขร บ้านคงคาชัย ศาลาเชือด บ้านคอกช้าง บ้านป่าขาว บ้านลำไย บ้านอ่อนใจ

ตำบลเลม็ด ได้แก่ บ้านเลม็ด บ้านวัดแก้ว บ้านวัดนบ บ้านหัววัว
บ้านปากท่อ บ้านปากด่าน

ตำบลป่าเว ได้แก่ บ้านป่าเว บ้านเหยียด บ้านมณฑล (วัดเวณ)
บ้านเดิมเจ้า

ตำบลตะกรบ ได้แก่ บ้านบางไฉลง บ้านฝ้ายพรุ บ้านตะกรบ
ตำบลตลาดไชยา ได้แก่ บ้านตลาดไชยา บ้านสงขลา บ้านโต๊ะเจ้า
ตำบลพุมเรียง ได้แก่ บ้านหัวโอ บ้านบ่อกิน บ้านหลาแก้วห้อง
บ้านหลาเคี่ยม

ตำบลปากหมาก ได้แก่ บ้านปากหมาก

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นารู ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดในการใช้ภาษา ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาได้แก่ ด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

2) การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริม

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นารู พบว่า ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.68$) และด้านการใช้ภาษาและด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ($\bar{X} = 4.60$)

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองแก่นารู สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยแสดงความคิดเห็นว่า

2.1 ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นสำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมของหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

จินตนา ไบกาชุยี (2542, อ้างจากรังสิมันต์ ฉิมรักษ์, 2550, น. 22-24) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

ขั้นที่ 1

1. ตั้งเป้าหมาย ในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย สารคดี เรื่องสั้นหรือวรรณกรรมเยาวชน ฯลฯ โดยจะเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ พร้อมคติสอนใจ อะไรให้นักเรียน
2. แนวคิดของเรื่อง (แก่นของเรื่อง) ต้องกำหนดชัดเจน และควรมีแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เพราะจะทำให้เรื่องที่เขียนขาดเอกภาพ
3. เขียนโครงเรื่องไว้คร่าว ๆ จะเปิดเรื่องอย่างไร ตอนกลางของเรื่องจะเขียน อย่งไร ตอนปิดเรื่องจะปิดอย่างไร ต้องกำหนดจุดสุดยอดของเรื่อง การคลี่คลายปัญหาเพื่อนำไปสู่การจบเรื่องให้ดี
4. เขียนโครงเรื่องย่อ ๆ ลงกระดาษ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่
5. กำหนดวิธีการเปิดเรื่องดำเนินเรื่องและการจบเรื่องอย่างละเอียด ทบทวน ดูจนกว่าจะพอใจ
6. สร้างตัวละครให้ชัดเจนว่า ตัวละครมีบุคลิกภาพเป็นอย่างไร อายุเท่าไร รูปร่าง นิสัยใจคอเป็นอย่างไร เป็นต้น
7. กำหนดฉากในเรื่องให้ชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ใด เรื่องราวเกิดขึ้นสมัยไหน
8. ทบทวนโครงเรื่องให้ถูกใจแล้วลองนำไปเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อทดสอบดูว่า นักเรียนสนุกกับการฟังหรือไม่
9. ทบทวนดูว่าแนวคิดของเรื่อง พรรณณะหรือคุณธรรม กำหนดไว้ครบถ้วน หรือไม่แทรกไว้อย่างแนบเนียนหรือไม่แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์
10. สำนวจโครงเรื่องว่าดีหรือไม่ตัวละครเอกดำเนินเรื่องราบรื่นหรือไม่ เนื้อเรื่องมีเอกภาพมีเหตุมีผลหรือไม่
11. กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้กี่หน้า

ขั้นที่ 2

1. ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยละเอียด แล้วตั้งชื่อ
2. ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ ปัญหา ของตัวละครได้รับการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ บทสนทนา เหตุการณ์มากเกินไปจนจำ เป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือเปล่า ต้องทบทวนให้ดีและปรับปรุงแก้ไข
3. เมื่อเขียนเสร็จให้เก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านดูใหม่เพื่อหาข้อบกพร่องแก้ไขจน พอใจแล้วนำไปให้นักเรียน ๆ อ่านดูว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

1. ทบทวนเรื่อง ที่เขียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อสำนวนภาษาและความเป็นเอกภาพ ของเรื่อง
2. ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ
3. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือการ์ตูนต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละครมีคำพูดได้ตอบ และ คำบรรยายเรื่อง จัดภาพคร่าว ๆ ให้เหมาะสมกับคำบรรยายและบทสนทนา
4. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือภาพของนักเรียนก่อนวัยเรียนหรือหนังสือสำหรับนักเรียน ประถมศึกษา ซึ่งมีภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำเป็นต้นฉบับจำลองกำหนดเนื้อเรื่องเลขหน้าและภาพ อย่างหยาบ ๆ ลงในหน้ากระดาษให้ได้สัดส่วน หรือหากวาดภาพไม่ได้ให้เขียนเนื้อเรื่องแล้วเว้นที่สำหรับวาด ภาพไว้สำหรับผู้วาดประกอบ
5. อ่านทบทวนต้นฉบับเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องเรียบร้อย โดยเฉพาะตัวสะกด วรรคตอน
6. จัดส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้นำหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของ หนังสือส่งเสริมการอ่าน และนำไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหนังสือ พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนว่าในภาพรวมของหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) ทั้งนี้เพราะ

2.2.1 ด้านจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ในภาพรวมด้านรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ขนาดตัวอักษรอ่านง่ายเหมาะสมกับ

วัยของผู้เรียนรูปลักษณ์และปกแข็งแรงทนทาน ภาพปกมีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่องสวยงามและดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น มีความเหมาะสมในระดับมาก และความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนว่า รูปลักษณ์และปกแข็งแรงทนทาน ขนาดตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย และภาพปกสวยงามและน่าสนใจ และช่วยให้เข้าใจในเนื้อหาดี ปกสวยงาม น่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

ทั้งนี้เพราะผู้ศึกษาได้ศึกษาลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีแล้วนำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน กล่าวคือ หนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีภาพประกอบมีจำนวนหน้าและขนาดรูปลักษณ์มาตรฐาน ใช้รูปลักษณ์ขนาดแปดหน้ายกใหญ่ 21x29.7 ขนาดตัวอักษร 16-20 พอยท์ ฟอนต์ TH Sarabun PSK จำนวน 73 หน้า ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุย (2534, น. 19) กล่าวว่า จำนวนหน้าและการจัดหน้าสำหรับเด็ก เด็กชั้นประถมปลาย (ป.4-ป.6) ประมาณ 30-100 หน้า การจัดหน้าหนังสือควรมีความประณีต ความสมดุล กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 15) กล่าวว่ารูปลักษณ์ที่ดีของหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีขนาดของหนังสือส่งเสริมการอ่านควรกะทัดรัด ขนาดควรเหมาะสมมือเด็กในการหยิบและเปิดอ่านเพื่อความสะดวกของผู้อ่าน ภัทรขวัญ ลาสงยาง (2561, น. 143) กล่าวว่า การเลือกตัวอักษรหรือตัวพิมพ์ควรเลือกรูปแบบที่อ่านง่าย และดึงดูดความสนใจของเด็ก ขนาดช่องไฟ สีของตัวอักษร รวมถึงขนาดของตัวอักษรควรมีขนาดเหมาะสมกับสายตาเด็ก น้ำหนักของเส้นต้องสม่ำเสมอ เรียงตัวติดกันได้ดีเมื่อสร้างคำ เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำได้ดีขึ้น

2.2.2 ด้านภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ในภาพรวมด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน มีความเหมาะสมในระดับมาก และความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนว่า ภาพประกอบมีความน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.68$)

ทั้งนี้เพราะผู้ศึกษาได้ศึกษารูปแบบของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน แล้วนำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน กล่าวคือ หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือสำหรับเด็กควรมีภาพประกอบที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยและเนื้อหา เพื่อความน่าสนใจและดึงดูดผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 14-15) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กต้องมีภาพมากกว่าหนังสือธรรมดา ภาพประกอบเป็นสำคัญที่สร้างความสนใจของผู้อ่าน ลักษณะของภาพภาพจะต้องถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เราอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้คล้อยตามไปกับคำบรรยาย ซึ่งเป็นผลทำ

ให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สีและขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัย โดยสีเป็นธรรมชาติ ขนาดพอดีกับเนื้อหา โดยการวางภาพวางในตำแหน่งที่เหมาะสมภาพและเนื้ออยู่ในหน้าเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2534, น. 19) กล่าวว่า การจัดวางภาพในการทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น ให้ภาพและเนื้อเรื่องอยู่คนละหน้า (ภาพอาจจะอยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวาของเนื้อเรื่อง) ซึ่งที่เป็นที่นิยมให้ภาพและเนื้อเรื่องอยู่ในหน้าเดียวกัน (ภาพด้านบน เนื้อเรื่องอยู่ด้านล่าง) การจัดวางหน้าในแต่ละหน้าไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกันทุกเล่ม

2.2.3 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ในภาพรวมด้านการใช้ภาษามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักภาษา สละสลวย เป็นภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เนื้อเรื่องครอบคลุมเนื้อเรื่อง มีการอธิบายคำศัพท์เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี และความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนว่า ภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เป็นภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านมีการเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว การเลือกใช้ภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้อ่าน ซึ่งในแต่ละเรื่องมีอธิบายศัพท์เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กุศยา แสงเดช และอรุ สุจริตน์ (2545, น. 18-21) ได้กล่าวถึงการใช้งาษาว่า การเขียนสารคดีต้องเขียนให้สนุก ใช้ประโยคง่าย ๆ เป็นธรรมชาติ โดยภาษาที่ใช้ง่าย ๆ สุกภาพ สะดวกแก่การเข้าใจ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย ใช้คำชัดเจน ไม่ควรใช้ภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ได้มีการอธิบายศัพท์เพื่อความเข้าใจความหมายของภาษา เนื่องจากภาษาที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเป็นภาษาถิ่น ซึ่งได้นำมาเรียบเรียงใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.4 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ในภาพรวมด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า เนื้อหาที่มีความยาวเหมาะสม แบ่งเนื้อหาแต่ละตอน การจัดลำดับเนื้อหา และความยาวของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา และความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนว่า การจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านสร้างตามหลักการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งรูปแบบการเขียนเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วเชิงสารคดีมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาวแต่ผู้ศึกษาได้จำลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน โดยเนื้อหาแต่ละเรื่องไม่ยาวจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 3-4) กล่าวว่า เนื้อหาในหนังสือทุกเล่มควรเขียนให้ถูกต้องมีการจัดย่อหน้า

และวรรคตอนอย่างเหมาะสมนอกจากนั้นยังอาจใช้ขนาดและแบบของตัวอักษรช่วยเน้นให้การอ่านเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น กุศยา แสงเดช และอุไร สุขรัตน์ (2545, น. 18-21) กล่าวว่าหลักการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื้อเรื่อง ไม่เป็นพาเป็นภัยแก่เด็ก เนื้อเรื่องต้องกะทัดรัด ไม่เยิ่นเย้อ การดำเนินเรื่องฉับไวและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ มีแก่นเรื่องชัดเจนเพียงอย่างเดียวใน 1 เรื่อง โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีเหตุผล เนื้อเรื่องควรสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ควรเป็นความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่งอย่าลอกเลียนแบบใคร ถ้าเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกันต้องเป็นแต่ละเหตุแต่ละผลไม่ปะปนกัน ต้องมีจุดเริ่มต้นอย่าให้จืดชืด ต้องแต่งให้สนองความต้องการของเด็ก

2.2.5 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ในภาพรวมด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า หนังสือให้ความรู้เรื่องภูมินามอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ และความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนว่าช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน และได้รับความเพลิดเพลิน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่สร้างตามหลักการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่นำเรื่องราวจากบทสัมภาษณ์ผู้รู้จากในท้องถิ่นมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราว รูปแบบร่องแก้วงานเขียนเชิงสารคดี โดยเรื่องราวต่าง ๆ ภูมินามตั้งชื่อตามลักษณะต่างๆ เป็นเรื่องเล่าที่สอดแทรกความรู้และความคิด สอดคล้องกับ สุวิทย์ คำมูล (2550, น. 79-80) กล่าวว่า งานเขียนในลักษณะสารคดี เป็นการเขียนที่ให้อ่านได้รับความรู้ และข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากการอ่าน สารคดีสำหรับเด็กก็คือการนำสาระความรู้ในเนื้อหาวิชามาเขียนตามแนวการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั่นเอง จินตนา ไบกาชุย (2544, น. 157) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นผู้เขียนอาจเขียนออกมาในลักษณะของหนังสือสารคดีซึ่งให้ทั้งความรู้ ความคิด ในทรรณะที่หลากหลายและกว้างขวาง ในรูปแบบแนวการเขียนที่แตกต่างกันออกไปโดยอาจจะใช้แนวการเขียนให้ความบันเทิงสอดแทรกไปในตัวด้วย สารคดีประเภทนี้ อาจเป็นสารคดีที่ท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ สารคดีของดีและอาชีพในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้เรื่องราวในอดีตและในปัจจุบัน สร้างความตระหนักให้รักท้องถิ่นของตน ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้เป็นการเรียนการสอนได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้ ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านเขียนภาษาไทยอย่างน้อยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หากผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย น้อยกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูหรือผู้ปกครองคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในการอ่านให้แก่ผู้เรียน

3.1.2 การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้ ผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน คือ อ่านเนื้อหาหนังสือแต่ละตอน ตรวจสอบความรู้เบื้องต้นของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยทำการตรวจสอบตามกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายเรื่อง

3.1.3 การใช้หนังสือการอ่านเล่มนี้ นอกจากใช้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้แล้วยังสามารถนำหนังสือไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการกับทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ และเป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ครูควรนำแนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไปใช้พัฒนาการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้เนื้อหาในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

3.2.2 ครูควรศึกษาและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือส่งเสริมการอ่านรูปแบบบทเรียนการ์ตูน เป็นต้น

3.2.3 ครูควรเพิ่มกิจกรรมท้ายเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านให้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

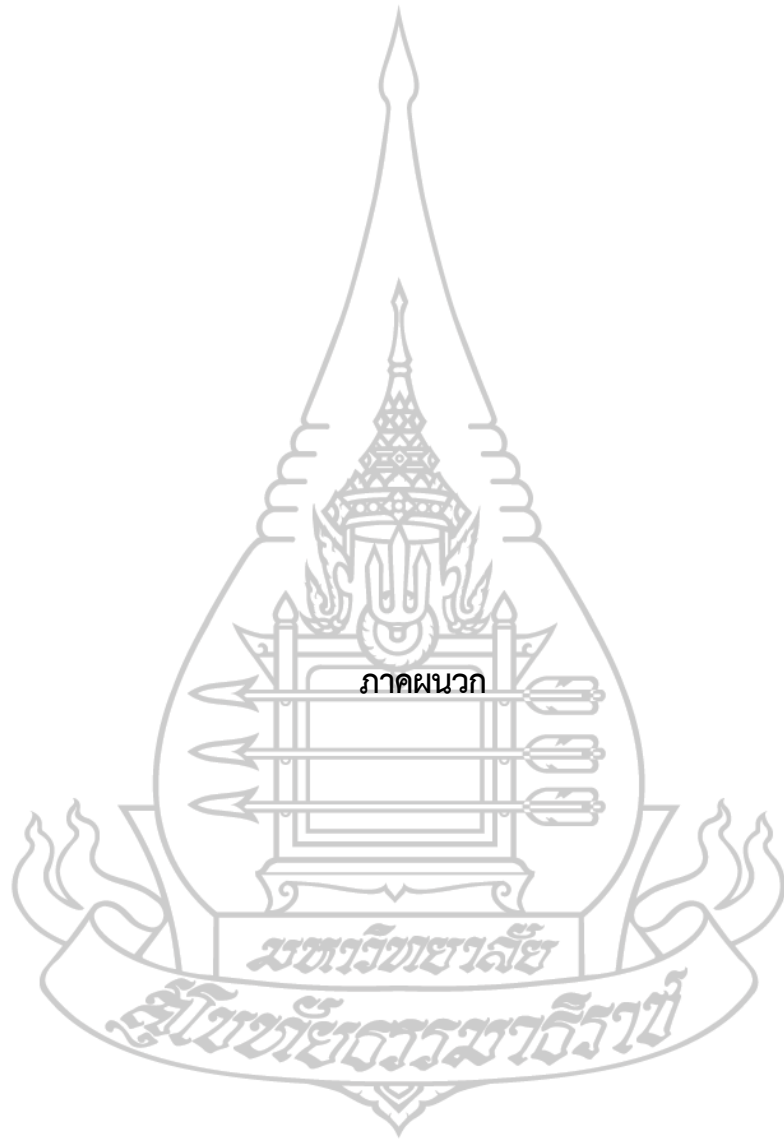
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2544). *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร 2551. กรุงเทพมหานคร 2551.
- _____. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. โอเดียนสโตร์.
- กุกุยา แสงขำ และอุไร สุขรัตน์ (2545). *หนังสือส่งเสริมการอ่าน : คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา*. แม็ค.
- ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน. (2553). *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักรกฤษณ์ อุตุ้ม. (2559). *ภูมินามวัดในจังหวัดอุดรดิษฐ์ รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- จินตนา ไบกาชุย. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2552). *หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and Reading Promotion)*. ศิลปาบรรณาการ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. L.T.PLESS.
- _____. (2548). *คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรมการศึกษา*. ชารอักษร.
- _____. (2553). *ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 3: ภาคกลางและภาคตะวันออก*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ทศพร แสงรื่น. (2562) *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามจังหวัดอุทัยธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุทัยธานี* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ธวัชชัย มีประเสริฐ. (2552). *การวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ*. ธารอักษร.
- นพวรรณ และปานบุญ ศิริเวชกุล. (2546). *เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน*. แม็ค.
- นฤมล สุขศรีแก้ว. (2551). *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้าง ขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นวลน้อย จรุงสมานศักดิ์. (2556). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา [การศึกษาค้นคว้าอิสระ-ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นุจรินทร์ ถิ่นทัพไทย. (2547). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เห็ดในระบบนิเวศป่าสะแกราช สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 [ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ แก้วกันยา (2560). *การสร้างหนังสืออ่านส่งเสริมการอ่านเรื่อง เที้ยวเมืองชัยภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดชัยภูมิ [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัทธนันท์ พาป้อ (2560). *การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(1), 23-34.*
- เพ็ญโฉม จันทร์โปล้ง (2556). *การสร้างหนังสืออ่านส่งเสริมการอ่านเรื่อง นิทานพื้นบ้านโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพฑูรย์ ปิยะปรกรณ์. (2537). *ภูมินามของการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : วิเคราะห์ รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป. วารสารภูมิศาสตร์, 20(3), 17-30.*
- ภัทรขวัญ ลาสงยาง. (2561). *คิด เขียน สร้างนิทานและหนังสือสำหรับเด็ก*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. (2547). *การตั้งชื่อท้องถิ่นของไทย. มณีปิ่นนิพนธ์: รวบรวมความด้านภาษา วรรณคดี และวัฒนธรรมไทย*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสปอง ศรีทอง. (2547). *การสร้างและทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสร้างเสริมครอบครัวให้สงบสุข เรื่อง ต้นกบเตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์. (2550). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน*. สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

- เรไร ไพรวรรณ. (2553). *คติชนและภูมิปัญญาไทย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์. (2538). การศึกษาชื่อสถานที่ภาษาไทยและภาษาจีนในภาษาไทย. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 14(2), 37.
- วินัย รอดจ่าย. (2534). *การเขียนและการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). เลิฟแอนด์ลิฟ.
- สมพร จารุณัฐ. (2540). *การวางแผนการเรียนการสอน สื่อและกระบวนการ*. ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมศรี เสงประเสริฐ. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามสถานที่ตามชนิดพันธุ์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. ครุสภาลาดพร้าว.
- สิริกัญจน์ ศิริพานิช. (2556). *การสร้างหนังสืออ่านส่งเสริมการอ่านเรื่อง นิทานพื้นบ้านกรุงเทพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชบพิศ กรุงเทพมหานคร* [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจริตลักษณ์ ตีผดุง (2543). ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 19(1), 51-75.
- สุวิทย์ มูลคำ (2550). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. ภาพพิมพ์.
- เสน่หา บุญรักษ์, และทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2542). *ภูมินามจังหวัดพิษณุโลก*. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, สำนักศิลปวัฒนธรรม, โครงการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวัฒนธรรม.
- อภิญา ทอดสนิท (2558). *การศึกษาภูมินามตำบลลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี*. ในการประชุมวิชาการ นิสิตนักศึกษาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศศาสตร์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โอฬาร รัตนภักดี และวิมลศิริ กลิ่นบุปผา. (2551). *ภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง*. ทูลอดหนุน การวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางสาวศุภรัตน์ อินทรสุวรรณ
 ตำแหน่งงาน ศึกษานิเทศก์
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิจัยและประเมินผลการจัดการศึกษา
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ชื่อ นางชดา俞 ขวัญเมือง
 ตำแหน่งงาน ครู ชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย)
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านควนนิยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สุราษฎร์ธานี เขต 3
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศษ.ม.) ภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ
 วิทยาเขตสงขลา
3. ชื่อ นางจิววรรณ วิไลรัตน์
 ตำแหน่งงาน ครู ชำนาญการพิเศษ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่านรัฐ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดบางคราม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
 ช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
	5	4	3	2	1	
1. ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์						
1.1 ชื่อเรื่องน่าสนใจ						
1.2 การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ						
1.3 การออกแบบปกหนังสือสอดคล้องกับเนื้อหา						
1.4 ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน						
1.5 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
1.6 ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
2. ด้านภาพประกอบ						
2.1 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น						
2.2 การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม						
2.3 ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ						
2.4 ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
2.5 จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา						
2.6 ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
	5	4	3	2	1	
3. ด้านการใช้ภาษา						
3.1 การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา						
3.2 การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน						
3.3 ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน						
3.4 ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย						
4. ด้านเนื้อหา						
4.1 การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม						
4.2 การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม						
4.3 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
4.4 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
4.5 กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา						
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เรื่องภูมินามอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี						
5.2 หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการ เรียนการสอนได้						
5.3 หนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรัก การอ่าน						
5.4 หนังสือทำให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน จากการอ่าน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ศึกษาได้ออกแบบรายการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหาและด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ และเกณฑ์การตัดสินจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลความหมายว่าเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยที่ยอมรับว่าใช้ได้ คือ 3.50 ขึ้นไป

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไฮยาบ้านเรา เมืองเก่าหน้ารู้ โดยผู้เชี่ยวชาญปรากฏผลดังนี้

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	3					5.00	0.00	มากที่สุด
2. การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ	2	1				4.67	0.58	มากที่สุด
3. การออกแบบปกหนังสือสอดคล้องกับเนื้อหา	3					5.00	0.00	มากที่สุด
4. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน	2	1				4.67	0.58	มากที่สุด
5. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
6. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	13	2				4.89	0.32	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมิनाมไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ การออกแบบปกหนังสือสอดคล้องกับเนื้อหา ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การออกแบบปกหนังสือที่น่าสนใจ และ ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านภาพประกอบ

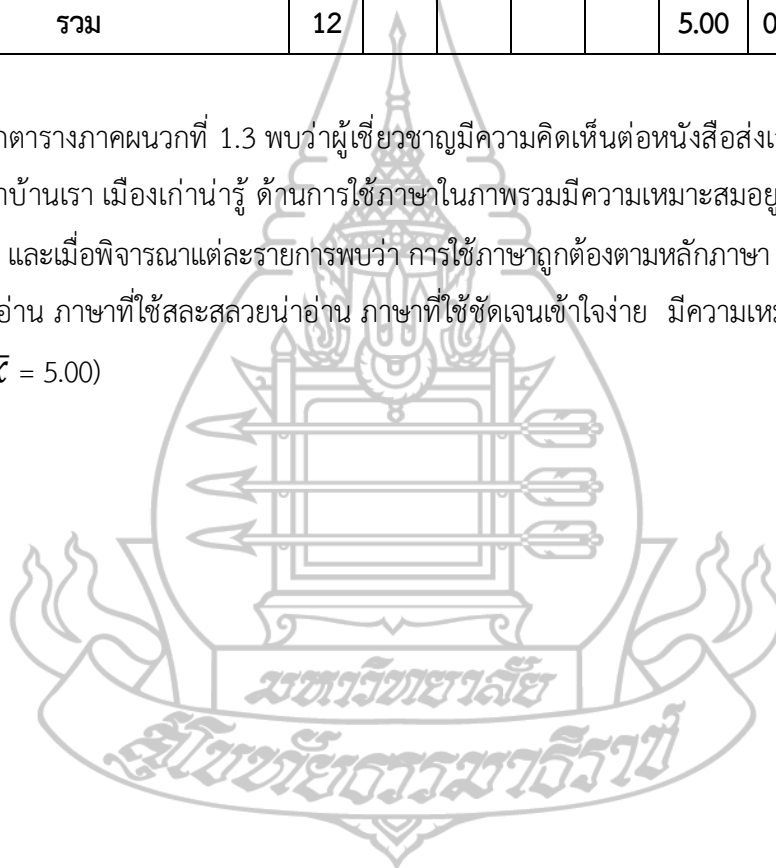
ด้านภาพประกอบ	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น	2	1				4.67	0.58	มากที่สุด
2. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม	2	1				4.67	0.58	มากที่สุด
3. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	1	2				4.33	0.58	มาก
4. ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	2				4.33	0.58	มาก
5. จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	3					5.00	0.00	มากที่สุด
6. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	12	6				4.67	0.49	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริม การอ่าน เรื่อง ภูมินามิไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาภาพประกอบ มีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านภาพประกอบ

ด้านการใช้ภาษา	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา	3					5.00	0.00	มากที่สุด
2. การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
4. ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย	3					5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	12					5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม	3					5.00	0.00	มากที่สุด
2. การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม	3					5.00	0.00	มากที่สุด
3. ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
4. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3					5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	1	2				4.33	0.58	มาก
รวม	13	2				4.87	0.35	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.4 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางผนวกที่ 1.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านประโยชน์ที่ได้รับ

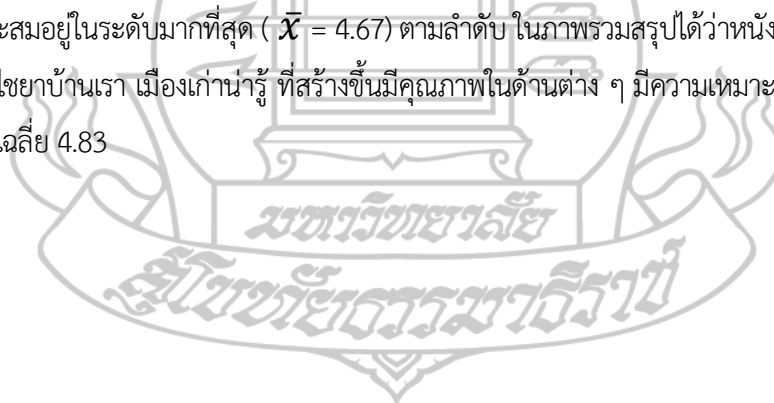
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เรื่อง ภูมินามอำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี	3					5.00	0.00	มากที่สุด
2. หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็น สื่อประกอบการเรียนการสอนได้	3					5.00	0.00	มากที่สุด
3. หนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิด นิสัยรักการอ่าน	2	1				4.67	0.58	มากที่สุด
4. หนังสือทำให้นักเรียนได้รับ ความเพลิดเพลินจากการอ่าน	1	2				4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	9	3				4.75	0.45	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.5 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามอำเภอไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เรื่อง ภูมินามอำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี และหนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ หนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน หนังสือทำให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตารางผนวกที่ 1.6 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านในภาพรวม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์	4.89	0.32	มากที่สุด
2. ด้านภาพประกอบ	4.67	0.49	มากที่สุด
3. ด้านการใช้ภาษา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ด้านเนื้อหา	4.87	0.35	มากที่สุด
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.75	0.45	มากที่สุด
รวม	4.83	0.38	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 1.6 สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้ ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดในด้านการใช้ภาษา ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาได้แก่ ด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ ในภาพรวมสรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองแก่นำรู้ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย 4.83

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง ภูมินามิชาบ้านเรา เมืองเก่าหน้ารู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
	5	4	3	2	1	
1. ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์						
1.1 ชื่อเรื่องน่าสนใจ						
1.2 การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ						
1.3 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
1.4 ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
2. ด้านภาพประกอบ						
2.1 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น						
2.2 ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ						
2.3 ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
2.4 ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน						
3. ด้านการใช้ภาษา						
3.1 การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน						
3.2 ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
	5	4	3	2	1	
3.3 ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย						
4. ด้านเนื้อหา						
4.1 การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม						
4.2 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
4.3 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน						
4.4 กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา						
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 หนังสือให้ความรู้เรื่องภูมินามไชยาบ้านเราเมืองเก่าน่านรัฐ จังหวัดสุราษฎร์ธานี						
5.2 หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้						
5.3 หนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน						
5.4 หนังสือทำให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามชายาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ โดย แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรูปเล่ม และการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหาและด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้มาตราประเมินค่า 5 ระดับ และเกณฑ์การตัดสินจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลความหมายว่าเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลความหมายว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยที่ยอมรับว่าใช้ได้ คือ 3.50 ขึ้นไป

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามชายาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางผนวกที่ 2.1 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
2. การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ	4	6				4.40	0.52	มากที่สุด
3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้่าน	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
4. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้่าน	9	1				4.90	0.32	มากที่สุด
รวม	25	15				4.63	0.49	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.1 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินามิไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาได้แก่ ชื่อเรื่องน่าสนใจและขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนการออกแบบปกหนังสือที่น่าสนใจ มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 2.2 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านภาพประกอบ

ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
2. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	7	3				4.70	0.48	มากที่สุด
3. ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	7	3				4.70	0.48	มากที่สุด
4. ภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่าน	7	3				4.70	0.48	มากที่สุด
รวม	27	13				4.68	0.47	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.2 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ และขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และภาพประกอบมีสีสันสวยงามชวนติดตามอ่านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ตารางผนวกที่ 2.3 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
2. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน	5	5				4.50	0.53	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	19	11				4.63	0.49	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.3 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาษาที่ใช้ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษาเหมาะกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 2.4 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่อง เหมาะสม	7	3				4.70	0.48	มากที่สุด
2. ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับ วัยของผู้อ่าน	4	6				4.40	0.52	มากที่สุด
3. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
4. กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับ เนื้อหา	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	25	15				4.63	0.49	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.4 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 2.5 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับคุณภาพ					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5	4	3	2	1			
1. หนังสือให้ความรู้เรื่องภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ จังหวัด สุราษฎร์ธานี	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
2. หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นสื่อ ประกอบการเรียนการสอนได้	3	7				4.30	0.48	มากที่สุด
3. หนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิด นิสัยรักการอ่าน	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
4. หนังสือทำให้นักเรียนได้รับความเพ ลิตจากการอ่าน	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	27	13				4.68	0.47	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.5 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ภูมินาม ไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า หนังสือให้ความรู้เรื่องภูมินามไชยาบ้านเรา เมืองเก่าน่ารู้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และหนังสือมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านและหนังสือทำให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

ตารางผนวกที่ 2.6 แสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านในภาพรวม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์	4.63	0.49	มากที่สุด
2. ด้านภาพประกอบ	4.68	0.47	มากที่สุด
3. ด้านการใช้ภาษา	4.63	0.49	มากที่สุด
4. ด้านเนื้อหา	4.63	0.49	มากที่สุด
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.68	0.47	มากที่สุด
รวม	4.64	0.48	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.6 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักเรียนเห็นว่าด้านภาพประกอบและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมาได้แก่ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์และด้านการใช้ภาษาและด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

This is Mendeley biography

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวรัตนา แก้วฤทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	5 มกราคม 2535
สถานที่เกิด	อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 90 หมู่ที่ 2 ตำบลปากฉลุย อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84150
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2558
ประวัติการทำงาน	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

